

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA EVROPSKÉ INTEGRACE

Evaluace strukturální pomoci Evropské unie v regionu NUTS 2 Moravskoslezsko

Evaluation of European Union Structural Aid in NUTS 2 Moravia-Silesia Region

Student: Bc. Michaela Saganová

Vedoucí diplomové práce: Ing. Lukáš Melecký, Ph.D.

Ostrava 2015

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Michaela Saganová**

Studijní program: N6202 Hospodářská politika a správa

Studijní obor: 6210T004 Eurospráva

Téma: **Evaluace strukturální pomoci Evropské unie v regionu NUTS 2
Moravskoslezsko**
**Evaluation of European Union Structural Aid in NUTS 2 Moravia-
Silesia Region**

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
  2. Teoretická východiska evaluace v kontextu politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU
  3. Programový rámec strukturální pomoci EU v regionu soudržnosti Moravskoslezsko
  4. Analýza a hodnocení čerpání finančních prostředků strukturálních fondů EU v regionu NUTS 2 Moravskoslezsko v letech 2007-2013
  5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

EUROPEAN COMMISSION. DG REGIO. *EVALSED: The resource for the evaluation of Socio-Economic Development*. Brussels: European Commission, 2013. 119 s.

HÁJEK, Oldřich a Jiří NOVOSÁK. *Kohezní politika v širších souvislostech*. Žilina: GEORG, 2010. 216 s. ISBN 978-80-89401-19-2.

REGIONÁLNÍ RADA REGIONU SOUDRŽNOSTI MORAVSKOSLEZSKO. *Regionální operační program regionu soudržnosti Moravskoslezsko 2007–2013*. Verze 4. Ostrava: Regionální rada regionu soudržnosti Moravskoslezsko, 2013. 180 s.

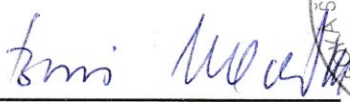
Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Lukáš Melecký**

Datum zadání: 21.11.2014

Datum odevzdání: 25.04.2015

Ing. Boris Navrátil, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlašuji, že jsem celou práci vypracovala samostatně. S výjimkou přílohy č. 4 jsem ostatní přílohy, dané mi k dispozici, samostatně doplnila.

V Ostravě dne 25. dubna 2015

Michaela Saganová
.....

Bc. Michaela Saganová

Na tomto místě bych ráda poděkovala panu Ing. Lukáši Meleckému, Ph.D., za odborné vedení, cenné rady a připomínky, kterými přispěl k vypracování diplomové práce.

Obsah

1	Úvod	5
2	Teoretická východiska evaluace v kontextu politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU.....	7
2.1	Evaluace socioekonomického rozvoje.....	7
2.1.1	Historický vývoj evaluace	9
2.1.2	Metody evaluace	10
2.1.3	Evaluační aktivity v návaznosti na strukturální fondy EU.....	13
2.1.4	Evaluace strukturální pomoci EU v podmínkách ČR	15
2.2	Charakteristika politiky hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie.....	16
2.2.1	Pojetí a vývoj politiky HSS EU.....	17
2.2.2	Cíle a principy politiky HSS EU	19
2.2.3	Nástroje politiky HSS EU	22
2.2.4	Programový rámec politiky HSS EU	25
2.2.5	Financování politiky HSS EU	27
3	Programový rámec strukturální pomoci EU v regionu soudržnosti Moravskoslezsko.....	29
3.1	Územní členění ČR.....	29
3.2	Rámec politiky soudržnosti EU v České republice	32
3.2.1	Cíle politiky soudržnosti	33
3.2.2	Programová struktura politiky soudržnosti EU v ČR 2007–2013.....	34
3.2.3	Programová struktura politiky soudržnosti EU v ČR 2014–2020.....	37
3.3	Situační analýza regionu soudržnosti Moravskoslezsko	39
3.4	Vybrané programy politiky HSS EU v regionu soudržnosti Moravskoslezsko v programovacím období 2007–2013	42
3.4.1	Regionální operační program Moravskoslezsko	42
3.4.2	Operační program Podnikání a inovace	45
3.4.3	Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost	49
4	Analýza a hodnocení čerpání finančních prostředků strukturálních fondů EU v regionu NUTS 2 Moravskoslezsko v letech 2007–2013	53
4.1	Finanční a věcná stránka evaluace strukturální pomoci EU v ČR	53
4.1.1	Životní cyklus dotace	53
4.1.2	Cyklus čerpání finančních prostředků	56

4.1.3	Věcný pokrok realizace strukturální pomoci EU a indikátorová soustava	61
4.2	Analýza finančního a věcného pokroku realizace strukturální pomoci EU v regionu NUTS 2 Moravskoslezsko v období 2007–2013	65
4.2.1	Regionální operační program Moravskoslezsko	65
4.2.2	Operační program Podnikání a inovace	72
4.2.3	Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost	77
4.3	Komparativní analýza a hodnocení finančního pokroku realizace vybraných operačních programů v regionu NUTS 2 Moravskoslezsko v období 2007–2013	83
5	Závěr	86
	Seznam použité literatury	87
	Seznam zkratk	96
	Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	
	Seznam příloh	
	Přílohy	

1 Úvod

Evropská unie tvoří významné politické a ekonomické uskupení 28 členských států, které spojuje řada společných znaků jako například politické a historické hodnoty, a představuje jednu z nejúspěšnějších hospodářsky vyspělých oblastí světa. Od svého vzniku prošla Evropská unie značnými změnami, a jelikož ji netvoří 28 totožných členských států, ale tyto státy jsou na rozdílné úrovni ekonomického rozvoje, musela EU vytvořit nástroj, který má za cíl tyto rozdíly snižovat, jelikož negativně ovlivňují EU jako celek. Tím vznikla politika hospodářské a sociální soudržnosti, která se v čase vyvinula v jednu z nejdůležitějších politik EU, jež má pomoci Evropě zajistit konkurenceschopnost ve světě a pomoci čelit výzvám 21. století. Politika soudržnosti patří do oblasti sdílených pravomocí EU a její realizace probíhá na národní úrovni prostřednictvím příslušných nástrojů a programů. Významný nástroj politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU představují Evropské strukturální a investiční fondy, prostřednictvím kterých jsou rozdělovány finanční prostředky do nejvíce potřebných oblastí.

Tématem diplomové práce je *Evaluace strukturální pomoci Evropské unie v regionu NUTS 2 Moravskoslezsko*, kde je hlavní těžiště pozornosti směřováno na tři vybrané operační programy v České republice v programovacím období 2007–2013, a to Regionální operační program Moravskoslezsko, Operační program Podnikání a inovace a Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Cílem diplomové práce je v teoretické rovině představení základních východisek evaluace v kontextu politiky hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie a v praktické rovině pak zejména analýza realizace strukturální pomoci EU v regionu soudržnosti Moravskoslezsko prostřednictvím hodnocení čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů EU. Diplomová práce vychází z **hypotézy**, že největší objem schválených žádostí o dotaci připadá, jak co do počtu, tak z hlediska výše finančních prostředků poskytnutých na projekty realizované v programovacím období 2007–2013, na Regionální operační program Moravskoslezsko a to ve srovnání s Operačním programem Podnikání a inovace a Operačním programem Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

V diplomové práci je použito několik metod vědeckého zkoumání. Jednak metoda abstrakce, jež umožnila z analytických poznatků vytvořit konkrétní ucelený materiál, objasňující vzájemné vztahy těchto skutečností, ale také metoda deskripce, komparace, následná analýza a syntéza.

Diplomová práce je strukturována do tří obsahových kapitol, které jsou doplněny o úvod a závěr. Ve **druhé kapitole** je hlavní pozornost věnována evaluaci jako vědecké disciplíně. Je zde nastíněn její historický vývoj, popsány vybrané evaluační metody a techniky, rovněž rozebrány evaluační aktivity v návaznosti na strukturální fondy Evropské unie a evaluace strukturální pomoci EU v podmínkách České republiky. **Třetí kapitola** popisuje územní členění České republiky, rámec politiky soudržnosti Evropské unie v České republice v programovacím období 2007–2013 a cíle politiky soudržnosti EU v České republice. Kapitola se dále zaměřuje na programovou strukturu politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU v ČR v programovacích obdobích 2007–2013 a 2014–2020, situační analýzu regionu soudržnosti Moravskoslezsko a jsou zde charakterizovány vybrané programy politiky soudržnosti EU v regionu soudržnosti Moravskoslezsko v programovacím období 2007–2013. Poslední **čtvrtá kapitola** se zabývá zhodnocením finanční a věcné stránky evaluace strukturální pomoci EU v ČR. Je zde analyzován životní cyklus dotace, cyklus čerpání finančních prostředků z fondů EU, věcný pokrok realizace strukturální pomoci a indikátorová soustava. Dále následuje analýza a hodnocení finančního a věcného pokroku realizace strukturální pomoci EU v regionu soudržnosti Moravskoslezsko v programovacím období 2007–2013, konkrétně pro Regionální operační program Moravskoslezsko, Operační program Podnikání a inovace a Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Diplomová práce vychází z informací, jež byly čerpány z důvěryhodných zdrojů, ať už v knižní či elektronické podobě. Při tvorbě diplomové práce byly použity zejména materiály Ministerstva pro místní rozvoj ČR, které je zastřešujícím orgánem implementace strukturální pomoci EU v ČR. Informace byly rovněž čerpány z dokumentů Evropské komise a z odborné literatury zaměřené na problematiku politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU v podmínkách ČR.

2 Teoretická východiska evaluace v kontextu politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU

V následujících podkapitolách je popsána evaluace jako vědecká disciplína, nastíněn její historický vývoj, popsány vybrané evaluační metody a techniky, a dále rozebrány evaluační aktivity v návaznosti na strukturální fondy Evropské unie a v závěru evaluace strukturální pomoci Evropské unie v podmínkách České republiky.

2.1 Evaluace socioekonomického rozvoje

Evaluace (nebo také vyhodnocování či hodnocení) je proces, jež zkoumá nakládání s veřejnými prostředky.¹ Je to rovněž proces důkladného sběru, zpracování, systematického uspořádání a následného vyhodnocení dat s cílem učinit na základě zjištěných skutečností nutná rozhodnutí. Ve Společné komunikační strategii evropských strukturálních a investičních fondů v ČR² je evaluace definována jako „proces založený na důkladném sběru informací a na jejich odborném vyhodnocování s cílem získat spolehlivé podklady pro řízení implementace.“

Evaluace tedy přispívá k hospodárnosti při nakládání s veřejnými prostředky a při jejich čerpání. V případě evaluací evropských strukturálních a investičních fondů se hodnotí nastavení strategií, politik, programů a projektů, dále jejich design, implementace a účinky.³

Cílem evaluace je zlepšení kvality, účinnosti a provázanosti pomoci ze strukturálních fondů, zdokonalení strategie a optimalizování realizace operačních programů.⁴

Hlavní **důvody pro evaluaci** můžeme vymezit následovně:

- **plánování/účinnost** – ujištění, že existuje opodstatnění pro danou politiku či program a pro alokování zdrojů do dané oblasti,

---

¹ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Evaluace socioekonomického rozvoje* [online]. 2005 [13. 11. 2014]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/8c5973ee-9bad-4351-b617-04c152fbd099/1122894248-mm-evaluace-socioekonomickeho-rozvoje_8c5973ee-9bad-4351-b617-04c152fbd099.pdf.

² MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Zásady tvorby a používání indikátorů v programovém období 2014–2020*. Verze 3. s. 8 [online]. 2014a [11. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/aa6b4762-e449-46ec-8b7c-4225bd92ee1c/MP_indikatory-v3_final.pdf?ext=.pdf.

³ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Metodický pokyn pro publicitu a komunikaci evropských strukturálních a investičních fondů v programovém období 2014–2020* [online]. 2014b [11. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/bf73b871-148f-41fd-815a-9fcbabb67c15/MP_publicita-a-komunikace-v2_final.pdf.

⁴ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Fondy EU v ČR. Strukturalni-fondy.cz* [online]. 2014c [13. 11. 2014]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Narodni-organ-pro-koordinaci/Evaluace>.

- **odpovědnost** – evaluace ukazuje, zda program dosáhl svých cílů, jak dobře, jak využil přidělené zdroje a jaký byl jeho dopad,
- **realizace** – zlepšení výkonnosti programů, efektivnosti jejich implementace a řízení,
- **získávání znalostí** – pochopení toho, co funguje (pro koho) a proč (v jakém kontextu),
- **posílení institucí** – evaluace pomáhá zlepšování a rozvoji.

Výstupem evaluace není jen hledání odpovědi na určité otázky, ale především navrhování možných zlepšení a způsobů jejich zapracování. Hlavní výsledkem hodnocení jsou návrhy na zlepšení, které by měly být podkladem pro další diskusi a vyjednávání. Vysoká investice do času, finančních a lidských zdrojů musí být vyvážena výsledky evaluace a tyto výsledky musí přinášet pozitivní změny v politikách a programech.

Pokud má být **evaluace** užitečná, použitelná a používaná, **musí být považována za nedílnou součást rozhodování**, řízení a vlastně celého procesu demokratické odpovědnosti. Správně fungující hodnotící systém musí být integrován do cyklu politiky soudržnosti.⁵

V literatuře věnující se problematice evaluace jsou definovány následující **principy**, kterými se evaluace řídí:

- **věcnost (relevance)** – tento princip posuzuje, jaké jsou konkrétní vlivy operačních programů na změny v socioekonomickém prostředí,
- **účinnost** – princip odpovídá na otázku, zda programy dosahují svých vytyčených finančních a operačních cílů,
- **výkonnost** – tento princip zjišťuje, zda může být dosaženo investičních aktivit více možnými způsoby či pouze jedním,
- **dopad** – princip určuje hodnocení konkrétních změn v socioekonomickém prostředí.⁶

⁵ EUROPEAN COMMISSION. DG REGIO. *EVALSED: The resource for the evaluation of Socio-Economic Development*. Brussels: European Commission, 2013a. 119 s.

⁶ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. Fondy EU v ČR. *Strukturalni-fondy.cz* [online]. 2014d [13. 11. 2014]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2004-2006/Evaluace-v-obdobi-2004-2006/Ramec-evaluace-v-Ceske-republice-v-obdobi-2004-2006>.

2.1.1 Historický vývoj evaluace

Základy vědního oboru evaluace byly položeny v letech 1950–1960 v Severní Americe. Tři prvky, které byly v tomto období nejdůležitější, byly vyhodnocení inovací ve vzdělání, propojení evaluace s alokací zdrojů a vyhodnocení programů proti chudobě. Tyto prvky definovaly hlavní hodnotící tradice, které přetrvaly až do dneška a zahrnují kvantitativní a experimentální studie za použití kontrolních skupin, analýzu nákladů a přínosů, ekonomické posuzovací metody a metody zahrnující zamýšlené příjemce v hodnotícím procesu. Oporou pro tyto tradice jsou čtyři hlavní skupiny osob, jejichž zájmy mohou být při stanovení evaluačních priorit protichůdné, a sice tvůrci politik, profesionálové, manažeři a občané. Každá z těchto skupin má představu o tom, jak by jim mohla evaluace pomoci. Evaluace se rozvíjela i v jiných částech světa, nejvíce však ve státech Severní Evropy, které měly silné vazby na Spojené státy americké a Kanadu. Od roku 1970 se evaluace začala hojněji používat i v Evropě. Například ve skandinávských zemích, kde je silný závazek demokratické vlády, evaluace tuto tradici následovala. Ve Francii evaluace odrážela vlastnosti francouzského státu s formálním strukturovaným přístupem na centrální úrovni a další rozmanité a dynamické přístupy na regionální úrovni. Nicméně evaluace není statická v žádné z těchto zemí. Francouzské evaluační praktiky se vyvíjely spolu s požadavky na rozpočtovou reformu po roce 2000. V mnoha zemích rozsah a zaměření evaluace odrážel proměny v politikách jednotlivých vlád. Ve Velké Británii se evaluace značně rozšířila se změnou vlády v roce 1997.

Hlavní hnací silou pro šíření evaluace v Evropské unii byly evropské strukturální fondy. V každé fázi programového cyklu jsou jasně stanoveny cíle a odpovědnost. Do mnoha zemí v Jižní Evropě byla evaluace rozšířena v rámci požadavků k nařízení o strukturálních fondech. To samé platí u států, které přistoupily v letech 2004 a 2007. Od skromných začátků v roce 1988 **nyň existuje propracovaný přístup k hodnocení strukturálních fondů**. Na základě zkušeností z programového období 2000–2006, patřilo k hlavním inovacím v období 2007–2013 zavedení zásady proporcionality a také podpora ze strany Evropské komise v přístupu k průběžnému hodnocení na základě potřeb členských států a regionů. Znovu byl prosazován trend hodnocení jako nástroj řízení pro zlepšení tvorby a provádění programů v celkovém kontextu odpovědnosti a silný důraz na dosahování výsledků. Pro programové období 2014–2020 došlo k důkladné revizi článků, které se týkají evaluace. Je zde větší důraz na výsledky, na intervenční logiku a rovněž princip koncentrace. Vyhodnocení dopadů bylo zavedeno na základě potřeby řídicích orgánů provádět hodnocení dopadů v souladu

s evaluačním plánem. Dopad již není považován jen za dlouhodobou vývojovou statistiku, která může nebo nemusí být ovlivněna politikou, ale příspěvkem ke změně politiky.⁷

2.1.2 Metody evaluace

Evaluačních metod je celá řada a pro získání maximálního množství informací je rozhodující jejich správný výběr. Je nutné počítat s tím, že každá metoda má své silné a slabé stránky, proto je možno použitím více metod dosáhnout lepších výsledků dosáhnout. V níže uvedené tabulce 2.1 je lze vidět vybrané evaluační techniky a metody, které je možno použít v různých fázích hodnotícího procesu.

Tab. 2.1 Evaluační metody a techniky

celková evaluace programu	struktura evaluace	SWOT analýza
	zachycení změn	rozhovor focus group případová studie
	analýza dat	analýza vstupů-výstupů
	vytváření závěrů	panely expertů multikriteriální analýza
hloubková evaluace jednotlivých evaluačních otázek	struktura evaluace	logický rámec
	zachycení změn	dotazníkové šetření pozorování
	analýza dat	DELPHI regresní analýza
	vytváření závěrů	benchmarking analýza nákladů a přínosů

Zdroj: MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ [online], 2005; vlastní zpracování

SWOT analýza, neboli analýza silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb, byla vytvořena před více než padesáti lety pracovníky soukromého sektoru a měla za úkol analyzovat příčiny neúspěchu při strategickém plánování firem.⁸ Posléze se začala používat v 80. letech 20. století také ve veřejném sektoru jako rámec odlišných scénářů rozvoje. SWOT analýza se používá při ex-ante evaluacích regionálních programů především jako nástroj regionálního hodnocení.

Metoda rozhovoru se používá v situaci, kdy je nutno zjistit specifické informace a získat celkový pohled na problém. V takovém případě nelze použít metodu dotazníkového

⁷ EUROPEAN COMMISSION, ref. 5.

⁸ BUSINESSVIZE. Plánování. *Businessvize.cz* [online]. 2010 [5. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.businessvize.cz/planovani/kde-se-vzala-a-k-cemu-vsemu-je-vlastne-swot-analyza>.

šetření. Nejprve je nutné vybrat vzorek lidí, kterým budou pokládány otázky – do vzorku by měli být zahrnuti zástupci různých skupin, jichž se výzkum týká. Dále je třeba stanovit otázky nebo oblasti, na něž je potřebujeme zjistit názor dotazovaných osob. Tazatelé hrají v dotazování podstatnou roli, musí být pečlivě vyškoleni, poněvadž se nemohou pouze spoléhat na předem dané otázky. Posledním krokem je analýza rozhovorů.

Focus group patří do tzv. participativních diskusních metod (kde patří také např. metoda DELPHI, hlasování, expertní panely). Účastníci focus group společně hovoří o předem daném tématu, přičemž důležitou roli hraje moderátor, který debatu usměrňuje. Mezi základní zásady patří to, že se skupina schází na jednom místě – díky moderním technologiím je tato zásada rozšířena o možnost virtuálního setkání. Výhodou tohoto přístupu je zjištění hlubších souvislostí problému, získání informací a názorů různých aktérů v relativně krátkém čase a také sledování debaty, která často přinese nové poznatky.⁹

Případová studie je používána k hloubkovému popisu a analýze jevu v jeho přirozeném prostředí. Důležité je, aby byly shromážděny všechny dostupné informace. Výsledky jsou vždy napsány jako příběh. Studie mohou být použity k různým účelům – jako příklad, kritická analýza, analýza implementace nebo analýza dopadů programu.¹⁰

Analýza vstupů a výstupů je používána především k vyjádření vztahů mezi různými odvětvími národního hospodářství a také k popisu ekonomické aktivity ve vymezeném čase, ale i při předvídání budoucího vývoje v dané oblasti. Tato metoda je jednou z mála, které lze použít k evaluaci výsledků jednotlivých průmyslových odvětví, jelikož je schopna zachytit situaci v jednotlivých odvětvích. Slouží k porovnání situace bez intervence a následně s intervencí, hodnotí čisté účinky programů. Díky této metodě je odhadován dopad intervence na jednotlivá průmyslová odvětví.

Panel expertů se sestává z nezávislých odborníků (obvykle šest až dvanáct), kteří společně vytvářejí závěry o účinnosti programu. Tato metoda je používána při získávání konsensuálních odpovědí na otázky, které nelze zodpovědět jinými nástroji. Používají se u ex-ante evaluací malých programů, jejichž evaluace nemůže být příliš nákladná.

Multikriteriální analýza je srovnávacím nástrojem, který bere v úvahu různé pohledy na věc. Tento přístup umožňuje zahrnout do analýzy také kritéria, která není snadné ocenit,

---

⁹ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, ref. 1.

¹⁰ EUROPEAN COMMISSION. DG REGIO. *Evalsed Sourcebook: Method and Techniques*. Brussels: European Comission, 2013b. 164 s.

např. hluk, spokojenost či prostředí. Je používána hlavně ve fázi vytváření závěrů a speciálně tehdy, kdy proti sobě stojí různá kritéria anebo když je výběr mezi kritérii složitý.

Logický rámec dokáže vyjasnit vzájemný vztah mezi prostředky a závěry projektu, strukturovat veřejnou akci, její záměry a cíle. Použití této metody při přípravě projektu (nebo návrhu evaluace) vyžaduje kompletní analýzu souvislostí a strategie projektu.

Dotazníkovým šetřením získáme odpovědi vybraných osob na stanovené otázky a jejich odpovědi posléze zevšeobecníme na skupinu osob, kterou zastupovali.

Pozorování je zaměřeno na procesy, vzájemné vazby mezi aktéry a jejich motivaci, lze při něm nejjednodušeji zjistit neočekávané informace. V evaluaci není používáno příliš často, avšak může přinést potřebná zjištění u určité skupiny osob (např. dlouhodobě nezaměstnaní, uživatelé drog).¹¹

Metoda DELPHI je subjektivně-intuitivní metoda, která slouží k expertním odhadům budoucích trendů nebo k prognózám budoucího vývoje. Uplatňuje se v především v ex-ante evaluacích. Je založena na nepřímé, moderované a korespondenční komunikaci mezi experty a realizátorem šetření.¹²

Regresní analýza je statistickou metodou, která určuje vztah mezi proměnnými, s cílem vytvořit rovnici, která tento vztah popisuje. Bývá používána při ex-post evaluaci pro určení čistého dopadu programu, ale také při ex-ante evaluaci nebo předvídání výsledků programu.

Benchmarking je založen na výměně informací mezi organizacemi, které se pohybují ve stejné sféře. Parametry jedné organizace se porovnávají s parametry jiné společnosti, která je považována za nejlepší v dané oblasti s cílem zlepšení současných procesů a postupů. Ve veřejné správě se benchmarking používá při průběžných evaluacích veřejných intervencí.¹³

Analýza nákladů a přínosů je určena k hodnocení veřejných projektů, hodnotí jejich čistý ekonomický dopad a také zda jsou společensky přínosné. Podstatná je nejen to, zda je projekt proveditelný, ale také skutečnost, jestli je vybraný projekt nejvhodnější alternativou řešení veřejného problému. Používá se nejčastěji při ex-ante evaluaci (k výběru

---

¹¹ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, ref. 1.

¹² INESAN. Evaluace. *Inesan.eu* [online]. 2012 [5. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.inesan.eu/cz/evaluace/metody-evaluaci/aplikovane-postupy/metoda-delphi>.

¹³ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, ref. 1.

nejvhodnějšího projektu), ale rovněž i při hodnocení ex-post (měření ekonomického dopadu intervence).¹⁴

2.1.3 Evaluační aktivity v návaznosti na strukturální fondy EU

Účinnost strukturální pomoci je hodnocena v rámci předběžné evaluace (ex-ante), evaluace během realizace programu (ongoing) a dodatečné evaluace (ex-post).

Evaluace v rámci kohezní politiky je součástí programového cyklu strukturální pomoci Evropské unie. Evaluační aktivity jsou pro programovací období 2007–2013 legislativně zakotveny v Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti (dále jen obecné nařízení).¹⁵

V programovém období 2014–2020 jsou evaluační aktivity legislativně zakotveny v Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu.¹⁶ Současné jsou připraveny ze strany Evropské komise podrobné metodické pokyny pro bližší vysvětlení této problematiky. V souvislosti s požadavkem Evropské komise zajistit dosahování prokazatelných výsledků intervencí vzrůstá v programovém období 2014–2020 oproti minulým obdobím důraz na hodnocení programů.

Evaluace ex-ante probíhá na začátku programového cyklu v rámci příprav strategie programu. Výsledky předběžného hodnocení musí být předloženy Evropské komisi spolu s návrhem programu a musí být zohledněny při tvorbě programu. Tato forma evaluace pomáhá zajistit věcnost, logiku a zvýšit kvalitu strategie. Ex-ante evaluace se zaměřuje především na ověření správného nastavení intervenční logiky, ale také na relevanci strategických cílů programu a ověření správného nastavení indikátorů. V rámci předběžné evaluace je nutné definovat předpoklady a hypotézy, za kterých může být stanovená intervence úspěšně realizována a plnit daný účel. Součástí předběžného hodnocení by mělo

---

¹⁴ EUROPEAN COMMISSION, ref. 10.

¹⁵ EUR-LEX. *Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006* [online]. 2006 [17. 11. 2014]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1426186122601&uri=CELEX:32006R1083>.

¹⁶ EUR-LEX. *Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013* [online]. 2013 [17. 11. 2014]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32013R1303>.

být také posouzení proveditelnosti indikativního evaluačního plánu.¹⁷ Předběžné hodnocení se zaměřuje hlavně na potenciál členské země, regionu či odvětví, jejichž se program týká, a na analýzu silných a slabých stránek. Poskytuje prvotní závěry o tom, zda byly otázky rozvoje správně určeny, jestli je relevantní navržená strategie a úkoly, zda jsou realistické očekávané dopady a jestli existuje spojitost mezi směrnicemi a komunitní politikou, atd. Zároveň poskytuje nezbytné podklady pro monitoring a pro následné vyhodnocení návrhem jasných a kvantifikovaných úkolů. Rovněž napomáhá specifikovat kritéria pro výběr projektů a zajišťuje, aby byly respektovány priority. Předběžná evaluace se tematicky zabývá především hodnocením hospodářské, ekologické a sociální situace v daném regionu. Za předběžnou evaluaci je primárně zodpovědný členský stát.¹⁸

Hodnocení během programového období je prováděno na základě evaluačního plánu pro daný program (s výjimkou ad-hoc). Nejméně jednou za programové období je nutné posoudit, zda podpora z evropských strukturálních a investičních fondů přispívá k dosahování jednotlivých priorit. Průběžná evaluace může mít několik podob:

- **ad-hoc evaluace** (jednorázová) se provádí v souvislosti s monitorováním aktuálního stavu implementace programů v průběhu programového období, zejména pokud monitorování odhalí významný odklon od stanovených cílů. Důvodem pro provedení jednorázové evaluace může být návrh na revizi programů,
- **ongoing evaluace** (pravidelně opakovaná) je prováděna plánovaně v průběhu programového období s cílem zlepšení systému realizace programu, tj. není vyvolaná zjištěnými problémy. Většinou je prováděna jako periodické hodnocení konkrétního tématu či části programu,
- **evaluace mid-term** (střednědobá v polovině období) je prováděna v polovině programového období, zpravidla 3 roky po schválení programu. Zkoumá dosažený pokrok v naplňování cílů stanovených Dohodou o partnerství a dále posuzuje využití finančních prostředků, průběh monitorování a implementační systém. Opírá se především o informace získané z monitoringu, ale rovněž z ex-ante hodnocení a příslušných socioekonomických údajů,

---

¹⁷ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Metodický pokyn pro evaluace v programovém období 2014–2020*. Verze 3 [online]. 2014e [9. 2. 2015]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/a1e40780-9529-4464-91e1-d2b60c543bd6/MP_evaluace-v3_final.pdf?ext=.pdf.

¹⁸ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, ref. 1.

- **souhrnná evaluace** se provádí pro účely vytvoření zprávy o pokroku implementace Dohody o partnerství v daném členském státě v průběhu programového období.¹⁹ V článku 114 obecného nařízení je uvedeno, že do 31. prosince 2022 předloží řídicí orgány Evropské komisi pro každý operační program zprávu, která shrnuje závěry hodnocení provedených v průběhu programového období a hlavní výstupy a výsledky operačního programu, přičemž informace uvedené ve zprávě doplní připomínkami.²⁰

Ex-post evaluace shrnuje a posuzuje celý program, hlavně jeho dopady. Cílem dodatečného zhodnocení je analyzovat použití zdrojů, podat zprávu o účinnosti intervencí a rozsahu naplnění očekávaných efektů. Je zaměřena na faktory úspěchu, ale také na selhání a udržitelnost výsledků a dopadů. Snaží se vyvodit závěry, které bude možné zobecnit a aplikovat na další programy či regiony. Jakožto rozsáhlý úkon většinou zahrnuje výzkum v terénu a koná se v období s délkou 12 až 18 měsíců. Výsledky evaluace by měly být v ideálním případě dostupné v době plánování dalšího programového období, tzn. alespoň rok před koncem stávajícího, avšak k posouzení dopadů se ex-post evaluace musí provést cca 3 roky po skončení programového období. Před koncem programového období je většinou vyžadována ex-ante evaluace následujícího období. Ex-post evaluace je v kompetenci Evropské komise, se kterou členský stát a Řídicí orgán příslušného programu spolupracuje.²¹

2.1.4 Evaluace strukturální pomoci EU v podmínkách ČR

Rámec evaluace čerpání strukturální pomoci Evropské unie v České republice v programovém období 2014–2020 vychází ze zkušeností orgánů odpovědných za implementaci programových dokumentů z minulých programových období.

Evaluační plán je rámcovým plánem evaluačních aktivit prováděných evaluační jednotkou v rámci Národního orgánu pro koordinaci (NOK) Ministerstva pro místní rozvoj ČR. Evaluační plán Národního strategického referenčního rámce se vztahuje na aktivity k programovacímu období 2007–2013,²² zatímco evaluační činnost v programovém období

¹⁹ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, ref. 17.

²⁰ EUR-LEX, ref. 16.

²¹ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, ref. 1.

²² MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Evaluační plán NSRR pro období 2007–2013*. Verze 6 [online]. 2014f [8. 2. 2015]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/d53a3da1-2f21-4c4d-8972-cc30b0fb8c4b/Evaluacni-plan-NSRR-2015_rijen-2014_final.pdf?ext=.pdf.

2014–2020 zastřešuje Evaluační plán Dohody o partnerství.²³ Evaluační jednotka vytvořená v rámci NOK zajišťuje tvorbu a naplňování evaluačního plánu a také koordinuje prostřednictvím Pracovní skupiny pro evaluaci evaluační činnosti.²⁴ Za zajištění evaluace konkrétního operačního programu je odpovědný Řídící orgán (ŘO) příslušného programu.²⁵ Všechny tyto orgány jsou odpovědné také za dodržování pravidla n+2 a n+3. Pravidlo n+2 znamená, že každý závazek členské země přijatý vůči Evropské komisi (European Commission, EC) musí být splněn do dvou let od přijetí tohoto závazku (tedy do konce druhého roku po roce přijetí závazku) a podobně pravidlo n+3, kdy každý závazek členské země přijatý vůči EC musí být splněn do tří let od přijetí závazku.²⁶ Evaluační plány, evaluační metody a např. zásadní evaluační projekty jsou projednávány s Generálním ředitelstvím pro regionální politiku, jež působí v rámci Evropské komise.

2.2 Charakteristika politiky hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie

V odborné literatuře se často objevuje zaměňování nebo ztotožňování pojmů politika hospodářské a sociální soudržnosti s pojmy strukturální či regionální politika, avšak v těchto pojmech existuje rozdíl jak v obsahovém hledisku, tak v časovém. Počátky **regionální politiky** můžeme datovat začátkem 30. let 20. stol. ve Velké Británii. Regionální politika byla určena ke snižování hospodářských rozdílů mezi regiony a k dosažení tohoto cíle byly později od 50. let 20. stol. využívány fondy a další finanční prostředky z rozpočtu Společenství. Tyto procesy měly ze začátku sloužit k řešení problémů na trhu práce, až později byly rozšířeny na strukturální problémy. Následně byla pro zajištění větší koordinace regionální politika koncem 80. let 20. stol. integrována s částí sociální a zemědělské politiky, čímž vznikla **strukturální politika**. Podpisem Maastrichtské smlouvy v roce 1992 byla definována **politika hospodářské a sociální soudržnosti (HSS)**, jež je založena na principu finanční

---

²³ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Evaluační plán Dohody o partnerství pro programové období 2014–2020* [online]. 2014g [8. 2. 2015]. Dostupné z: <http://nsmascr.cz/content/uploads/2015/01/Evaluacni-plan-DaP.docx>.

²⁴ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, ref. 4.

²⁵ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Fondy EU v ČR. Strukturální fondy.cz* [online]. 2014h [13. 11. 2014]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Narodni-organ-pro-koordinaci/Evaluace/Evaluacni-cinnost-2/Ramec-evaluace-v-Ceske-republice-v-obdobi-2007-201>.

²⁶ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Fondy EU v ČR. Strukturální fondy.cz* [online]. 2014i [13. 11. 2014]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/slovník-pojmu/P/Pravidlo-N-2>.

solidarity a určena k posilování hospodářské, sociální a územní soudržnosti mezi členskými státy Evropské unie.²⁷

2.2.1 Pojetí a vývoj politiky HSS EU

Základním stavebním kamenem kohezní politiky je myšlenka hospodářské a sociální soudržnosti.²⁸ Pojem soudržnost se běžně používá ve všech základních smlouvách Evropských společenství i Evropské unie, avšak v nich není jednoznačně definován.²⁹ V podmínkách Evropské unie (European Union, EU) odvozujeme teoretickou definici pojmu soudržnost na základě existence regionálních disparit.³⁰ Molle³¹ chápe soudržnost jako stav, který je možné vyjádřit takovou úrovní disparit mezi státy, regiony nebo skupinami uvnitř EU, které jsou politicky a společensky akceptovatelné. Čím vyšší jsou tyto rozdíly, tím nižší je úroveň soudržnosti a naopak.

V dokumentech EU je možno rozlišovat **tři dimenze soudržnosti** a to hospodářská, sociální a územní soudržnost, jejichž obsah se někdy překrývá. **Hospodářská soudržnost** hodnotí ekonomickou konvergenci a může být vyjádřena jako snižování disparit mezi úrovněmi rozvoje regionů pomocí ekonomických indikátorů, kterými může být HDP (hrubý domácí produkt) na obyvatele, produktivita, míra zaměstnanosti. Směřuje k firmám, odborům a dalším zaměstnaneckým organizacím a k prostředí pro podnikání. **Sociální soudržnost** je zaměřena na dosažení cílů v zaměstnanosti, úrovni vzdělání, demografických trendech v EU a sociálním vyloučení různých skupin obyvatel. Jejím cílem je odvrátit bídu a minimalizovat nezaměstnanost, směřuje k jednotlivcům a domácnostem. **Územní soudržnost** je pojmem doplňkovým k hospodářské a sociální soudržnosti, kterou koncept územní soudržnosti rozvíjí tím, že vyvážený a udržitelný rozvoj (tj. základní cíl EU) převádí do územního kontextu. Vyjadřuje poskytování rovných příležitostí pro všechny občany EU bez ohledu na místo, kde žijí a pracují.³²

Politika hospodářské a sociální soudržnosti EU je **zaměřena na podporu celkového harmonického rozvoje regionů** v Evropské unii a jejím cílem je snižování disparit mezi úrovněmi rozvoje regionů. Politika soudržnosti rovněž podporuje vyvážený a udržitelný

---

²⁷ FOJTÍKOVÁ, Lenka a kol. *Postavení Evropské unie v podmínkách globalizované světové ekonomiky*. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2014. 364 s. ISBN 978-80-248-3333-0.

²⁸ HÁJEK, Oldřich a Jiří NOVOSÁK. *Kohezní politika v širších souvislostech*. Žilina: GEORG, 2010. 216 s. ISBN 978-80-89401-19-2.

²⁹ FOJTÍKOVÁ, Lenka a kol, ref. 27.

³⁰ MELECKÝ, Lukáš. *Disparity, soudržnost a konkurenceschopnost regionů NUTS 2 zemí Visegrádské čtyřky*. Ostrava, 2014. Disertační práce. VŠB-TU Ostrava, Fakulta ekonomická.

³¹ MOLLE, Willem. *European Cohesion Policy*. New York: Routledge, 2007. 347 s. ISBN 978-0-415-43812-4.

³² FOJTÍKOVÁ, Lenka a kol, ref. 27.

rozvoj, zvyšování úrovně zaměstnanosti, rovnost mezi muži a ženami, a také vysokou úroveň ochrany a zlepšování životního prostředí.³³

Obecným cílem politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU je, podle článku 174 *Smlouvy o fungování Evropské unie*, snižování rozdílů mezi úrovní rozvoje různých regionů, snížení zaostalosti nejvíce znevýhodněných regionů a posilování hospodářské, sociální a územní soudržnosti za účelem harmonického vývoje Evropské unie.³⁴

Hlavním úkolem politiky soudržnosti je tedy zajistit, aby se regiony, jejichž rozvoj zaostává za evropským průměrem, dostaly pomocí investic do řady oblastí na totožnou úroveň.³⁵

Původ vzniku politik Společenství, které se zaměřovaly na odstraňování regionálních rozdílů, sahá až k *Římské smlouvě* z roku 1957, v níž lze nalézt náznaky regionální politiky, avšak ve svých počátcích existence Společenství přenechávalo aktivitu v této oblasti národním politikám členských států. Regionální politiky v rámci EU nebylo významně potřeba, jelikož mezi tehdejšími členskými státy v podstatě neexistovaly výraznější územní ekonomické rozdíly.³⁶ V letech, která zavedení politiky soudržnosti předcházela, byly z prostředků fondů Společenství s územním dopadem (např. Evropský fond regionálního rozvoje, Evropský sociální fond, Evropský zemědělský garanční a podpůrný fond) financovány předem vybrané vnitrostátní projekty. Následně v 80. letech 20. století došlo k několika událostem, které vyvolaly nutnost změny v politikách EU. Patřily mezi ně především *Jednotný evropský akt z roku 1986*, v němž je věnována zvláštní pozornost ekonomické a sociální soudržnosti, dále přistoupení Řecka, Španělska a Portugalska, ale také program vybudování jednotného vnitřního trhu.³⁷ V roce 1988 se uskutečnila reforma strukturálních fondů prostřednictvím přijetí Nařízení Rady (EHS) č. 2052/1988, na jehož základě byly strukturální fondy v rámci snahy o posílení hospodářské a sociální soudržnosti zahrnuty do společné politiky. Rovněž byly stanoveny hlavní zásady této politiky, mezi které

³³ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. Informace a dokumenty. *Strukturalni-fondy.cz* [online]. 2014; [17. 11. 2014]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/slovník-pojmu/P/Politika-hospodarske-a-socialni-soudrznosti-EU-%28HS>.

³⁴ EUR-LEX. *Konsolidované znění Smlouvy o Evropské unii a Smlouvy o fungování Evropské unie* [online]. 2014 [17. 11. 2014]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:12012E/TXT>.

³⁵ CZECHTRADE. Legislativa, právo. *Businessinfo.cz* [online]. 2010a [25. 2. 2015]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/regionalni-a-strukturalni-politika-5158.html#!>.

³⁶ BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ. *Strukturální politika Evropské unie*. Praha: C. H. Beck, 2009. 188 s. ISBN 978-80-7400-111-6.

³⁷ EVROPSKÁ KOMISE. *Šestá zpráva o hospodářské, sociální a územní soudržnosti* [online]. 2014b [24. 2. 2015]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/reports/cohesion6/6cr_cs.pdf.

patří soustředění podpory na nejchudší části EU, víceleté programování, strategické zaměření investic a také zapojení regionálních a lokálních partnerů. V *Maastrichtské smlouvě*, která byla podepsána roku 1992, je podtržen význam politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Vývoj politiky HSS ovlivnil také výsledek zasedání Evropské rady v Edinburgu, na základě kterého byl přijat rozpočtový rámec na období 1993–1999, který obsahoval nejen úpravy v rámci fungování strukturálních fondů, ale i zvětšení finančních obnosů v těchto fondech. K politice HSS se vztahují i některá ustanovení *Amsterodamské smlouvy* z roku 1997.³⁸

2.2.2 Cíle a principy politiky HSS EU

Cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti se v čase mění, reagují na potřeby stávajících a přistupujících členů a vůbec celkového prostředí Evropské unie.

V programovacím období **2007–2013** má kohezní politika EU tři cíle – **Konvergence**, **Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost** a **Evropská územní spolupráce**. Cíl Konvergence je orientován na urychlení konvergence nejméně rozvinutých členských států a regionů pomocí zlepšení podmínek pro růst a zaměstnanost prostřednictvím investic do kapitálu, rozvoje inovací. Je financován z Evropského sociálního fondu (European Social Fund, ESF), Evropského fondu regionálního rozvoje (European Regional Development Fund, ERDF) a Fondu soudržnosti (Cohesion Fund, CF).³⁹ Tento cíl představuje prioritu fondů EU. Cíl regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost je zaměřen na posílení konkurenceschopnosti, atraktivnosti regionů a zaměstnanosti. Tento cíl je financován z ERDF a ESF. Cíl Evropská územní spolupráce je určen na podporu přeshraniční, nadnárodní a meziregionální spolupráce. Je financován z ERDF.⁴⁰

V současném programovém období **2014–2020** má politika soudržnosti EU cíle dva – **Investice pro růst a zaměstnanost** a **Evropská územní spolupráce**. Cíl Investice pro růst a zaměstnanost je zaměřen na realizování aktivit v oblastech jako trh práce a vzdělávání, inovace, konkurenceschopnost podniků, životní prostředí, efektivní instituce, integrovaný rozvoj území, boj s chudobou, zdraví a sociální začleňování. Tento cíl je financován z ERDF, ESF a CF. Cíl Evropská územní spolupráce je tak jako v minulém programovacím období

---

³⁸ BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ, ref. 36.

³⁹ NOVOTNÁ, Martina. *Regionální politika EU*. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2007. 206 s. ISBN 978-80-248-1413-1.

⁴⁰ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. Fondy EU v ČR. *Strukturalni-fondy.cz* [online]. 2015a [25. 2. 2015]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013>.

určen na podporu přeshraniční, nadnárodní a meziregionální spolupráce.⁴¹ Je financován z ERDF.

V tabulce 2.2 jsou zobrazeny rozdíly v architektuře politiky soudržnosti EU v obdobích 2007–2013 a 2014–2020.

Tab. 2.2 Architektura politiky soudržnosti v období 2007–2013 a 2014–2020

2007–2013		2014–2020	
Cíle	Fondy	Cíle	Fondy
Konvergence	ERDF ESF CF	Investice do růstu a zaměstnanosti	ERDF ESF CF
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	ERDF ESF		
Evropská územní spolupráce	ERDF	Evropská územní spolupráce	ERDF

Zdroj: EVROPSKÁ KOMISE [online], 2011; vlastní zpracování

Úroveň financování regionů z prostředků Evropské unie se v období 2014–2020 liší v závislosti na rozdělení regionů EU do tří kategorií:

- **méně rozvinuté regiony** – jejichž HDP na obyvatele je nižší než 75 % průměru EU27,
- **přechodové regiony** – jejichž HDP na obyvatele se pohybuje v rozmezí 75–90 % průměru EU27,
- **více rozvinuté regiony** – jejichž HDP na obyvatele je vyšší než 90 % průměru EU27.⁴²

Grafickou podobu rozdělení regionů EU dle HDP je možno nalézt v příloze 1.

⁴¹ EVROPSKÉ DOTACE. ESIF v ČR. *Evropskedotace.info* [online]. 2015 [25. 2. 2015]. Dostupné z: http://www.evropskedotace.info/?page_id=7.

⁴² EUROSOP. Fondy EU. *Euroskop.cz* [online]. 2015 [25. 2. 2015]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/9197/sekce/regionalni-politika-2014-2020/>.

Základní koncepční rámec fungování politiky soudržnosti vytváří následující principy:

- princip **koncentrace** je vysvětlován jako směřování podpory k nejvíce problémovým regionům a také že prostředky z fondů EU jsou využívány dle předem definovaných cílů,⁴³
- principem **programování** se rozumí přístup k řešení problémů pomocí víceletých a víceoborových programů,
- principem **partnerství** je myšlena existence úzké spolupráce od místní úrovně až po úroveň evropskou,
- principem **adicionality** (doplňkovosti) se rozumí skutečnost, že evropské prostředky by neměly úplně nahrazovat prostředky členských států, jen je doplňovat,⁴⁴
- účelem principu **monitorování a vyhodnocování** je průběžné sledování a evaluace efektivnosti vynaložených prostředků jak z hlediska věcného, tak i finančního,
- princip **subsidiarity** přispívá k tomu, aby rozhodnutí byla přijímána co nejbližše občanům Unie. Zásada subsidiarity stanovuje nejvhodnější míru zapojení v oblastech pravomocí sdílených mezi EU a členskými státy,⁴⁵
- podstatou principu **solidarity** je, že se pomocí příspěvků do společného rozpočtu podílí vyspělejší země na rozvoji zemí méně rozvinutých.⁴⁶

Mezi tyto zásady můžeme zařadit také **horizontální principy**, kterými jsou **udržitelný rozvoj a rovnost žen a mužů a zákaz diskriminace**. Je nutné, aby oba principy byly promítnuty v operačních programech, jež připravuje členský stát, ale i v projektech, které podávají jednotlivci.⁴⁷

---

⁴³ CZECHTRADE. Legislativa, právo. *Businessinfo.cz* [online]. 2010b [24. 2. 2015]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/fondy-evropske-unie-a-politika-5157.html#!&chapter=2>.

⁴⁴ HÁJEK, Oldřich a Jiří NOVOSÁK, ref. 28.

⁴⁵ EVROPSKÁ KOMISE. Přehledy právních předpisů EU. *Europa.eu* [online]. 2010 [17. 11. 2014]. Dostupné z: http://europa.eu/legislation_summaries/institutional_affairs/treaties/lisbon_treaty/ai0017_cs.htm.

⁴⁶ SKOKAN, Karel. *Evropská regionální politika v kontextu vstupu České republiky do Evropské unie*. Ostrava: Repronis, 2003. 114 s. ISBN 80-7329-023-5.

⁴⁷ ŽÍTEK, Vladimír a Viktorie KLÍMOVÁ. *Regionální politika*. Brno: Masarykova univerzita, 2008. 106 s. ISBN 978-80-210-4761-7.

2.2.3 Nástroje politiky HSS EU

Hlavními nástroji politiky soudržnosti, pomocí kterých jsou financovány projekty vedoucí k naplňování jejích cílů, jsou strukturální fondy, Fond soudržnosti a nástroje skupiny Evropské investiční banky. Přičemž klíčovým prvkem jsou především strukturální fondy a Fond soudržnosti, jež jsou používány jako nástroje spolufinancování projektů, na rozdíl od Evropské investiční banky, která poskytuje úvěry na projekty a technickou pomoc.⁴⁸ Strukturální fondy mají nezastupitelný význam pro realizaci politiky HSS EU. Představují peněžní prostředky s přesně stanovenými pravidly pro jejich využití pro rozvoj regionů. Strukturální fondy mohou podporovat mnohé typy operací, např. přímé investice do vytváření nových pracovních míst, technologické inovace, infrastruktura pro vzdělávání a zdravotnictví, základní hospodářská infrastruktura, výzkum a vývoj, ochrana životního prostředí a přírodního dědictví, obnova krizí postižených městských oblastí, rozvoj kulturních hodnot aj.⁴⁹

Hlavními nástroji realizace politiky soudržnosti **v programovacím období 2007–2013** jsou Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond a Fond soudržnosti.

Evropský fond regionálního rozvoje vznikl v roce 1975 jako základní nástroj regionální politiky EU k financování strukturální pomoci prostřednictvím regionálních rozvojových programů zaměřených na nejvíce postižené oblasti a ke snižování rozdílů mezi regiony.⁵⁰ Pomocí ERDF je financována např. přímá podpora investic v podnicích, které přinášejí nová pracovní místa, infrastruktura spojená s výzkumem, inovacemi, životním prostředím, energií, dopravou a telekomunikacemi.⁵¹ Pravidla financování z ERDF jsou zakotvena v Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti, ale zejména také v Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1080/2006 o Evropském fondu pro regionální rozvoj.

⁴⁸ KÖNIG, Petr a Lubor LACINA. *Rozpočet a politiky Evropské unie*. Praha: C. H. Beck, 2004. 374 s. ISBN 80-7179-846-0.

⁴⁹ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Průvodce fondy Evropské unie* [online]. 2004 [11. 3. 2015]. Dostupné z: http://aplikace.msmt.cz/PDF/BHpruvodce_fondy_EU.pdf.

⁵⁰ KAŇA, Radomír. *Evropská unie A*. 2. vyd. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2010, 162 s. ISBN 978-80-248-2202-0.

⁵¹ ŽÍTEK, Vladimír a Viktorie KLÍMOVÁ, ref. 47.

Evropský sociální fond byl založen roku 1957 a je finančním nástrojem EU pro investice do lidského kapitálu. Cílem ESF je podpora zaměstnanosti, snižování nezaměstnanosti, sociálního začleňování osob, rovných příležitostí, zvyšování vzdělání a kvalifikace.⁵² Pravidla financování z ESF jsou obsažena jak v obecném nařízení Rady (ES) č. 1083/2006, tak v Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1081/2006 o Evropském sociálním fondu.

Z prostředků ERDF a ESF jsou podporovány pouze regiony s HDP na obyvatele měřený paritou kupní síly nižším než 75 % průměru EU, aby bylo docíleno urychlení konvergence nejméně rozvinutých členských států a regionů EU pomocí lepších podmínek pro růst a zaměstnanost.⁵³

Fond soudržnosti byl zřízen v roce 1993 Maastrichtskou smlouvou jako nástroj pro poskytování pomoci nejméně vyspělým členským státům při vstupu do hospodářské a měnové unie. CF financuje velké infrastrukturní projekty v oblasti dopravy a životního prostředí v členských státech, jejichž HND (hrubý národní důchod) na obyvatele měřený paritou kupní síly je nižší než 90 % průměru EU a které realizují program hospodářské konvergence.⁵⁴ CF nepatří mezi strukturální fondy. Pravidla pro financování z CF jsou obsažena jak v obecném nařízení (č. 1083/2006), tak v Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1084/2006 o Fondu soudržnosti.

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova a Evropský rybářský fond stojí v tomto období mimo politiku soudržnosti EU.

Dále existují tzv. *iniciativy politiky soudržnosti*, kterými jsou:

- *Společná pomoc při podpoře projektů v evropských regionech* (Joint Assistance to Support Projects in European Regions, JASPERS),
- *Společné evropské zdroje pro nejmenší až střední podniky* (Joint European Resources for Micro to Medium Enterprises, JEREMIE),
- *Společná evropská podpora udržitelných investic do městských oblastí* (Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas, JESSICA),

---

⁵² MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ ČR. Evropský sociální fond v ČR. *Esfr.cz* [online]. 2004 [11. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.esfr.cz/evropsky-socialni-fond-v-cr>.

⁵³ STEJSKAL, Jan a Jaroslav KOVÁRNÍK. *Regionální politika a její nástroje*. Praha: Portál, 2009. 212 s. ISBN 978-80-7367-588-2.

⁵⁴ ŽÍTEK, Vladimír a Viktorie KLÍMOVÁ, ref. 47.

- *Společná akce na podporu mikrofinančních institucí v Evropě* (Joint action Support Micro-finance Institutions in Europe, JASMINE).

Jejich cílem je podpora členských států EU a jejich řídicích orgánů ve využívání strukturálních fondů a CF. Iniciativy vznikly ve spolupráci Evropské komise s Evropskou investiční bankou, Evropským investičním fondem, Evropskou bankou pro obnovu a rozvoj a Rozvojovou bankou Rady Evropy.⁵⁵ Iniciativa JASPERS je určena pro odborné poradenství při realizaci velkých infrastrukturních projektů v oblasti dopravy, životního prostředí a energetiky. Pomocí JEREMIE Evropská unie usiluje nabídkou zvýhodněných podmínek o zlepšení přístupu malých a středně velkých firem k úvěrům. JESSICA poskytuje prostředky fondům městského rozvoje, které investují např. do partnerství veřejného a soukromého sektoru a pomocí JASMINE je poskytována technická pomoc finančním institucím, které poskytují úvěry malým a středně velkým podnikům.⁵⁶

Hlavní nástroj realizace politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU v **programovém období 2014–2020** představují Evropské strukturální a investiční fondy (European Structural and Investment Funds, ESIF). Zde patří:

- *Evropský fond regionálního rozvoje*,
- *Evropský sociální fond*,
- *Fond soudržnosti*,
- *Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova* (European Agricultural Fund for Rural Development, EAFRD) – cílem EAFRD je podpora trvale udržitelného rozvoje venkova v EU, řízení přírodních zdrojů, zlepšení konkurenceschopnosti lesnictví a zemědělství díky podpoře restrukturalizace, vývoje a inovací, zlepšení kvality života a životního prostředí ve venkovských oblastech;⁵⁷
- *Evropský námořní a rybářský fond* (European Maritime and Fisheries Fund, EMFF) – fond EU pro oblast námořní a rybářské politiky. EMFF podporuje rybáře při přechodu na udržitelný rybolov, zvyšuje dostupnost finančních

⁵⁵ EVROPSKÁ KOMISE. Regionální politika. *Europa.eu* [online]. 2015a [11. 3. 2015]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/index.cfm/cs/funding/special-support-instruments/.

⁵⁶ HÁJEK, Oldřich a Jiří NOVOSÁK, ref. 28.

⁵⁷ DOTACE EU. Aktuality. *Dotacni.info* [online]. 2015 [11. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.dotacni.info/evropsky-zemedelsky-fond-pro-rozvoj-venkova/>.

prostředků, podporuje projekty zlepšující kvalitu života v evropských pobřežních oblastech a vytváření nových pracovních míst.⁵⁸

Pravidla vztahující se k ESIF jsou zakotvena v Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu.

2.2.4 Programový rámec politiky HSS EU

Programovací období 2007–2013

Programová struktura politiky soudržnosti je v období 2007–2013 následující:

Strategické obecné zásady Společenství pro soudržnost (Community Strategic Guidelines on Cohesion, CSG) představují rámcový strategický dokument pro politiku hospodářské a sociální soudržnosti, vymezují orientační rámec pro intervenci fondů. Stanovují společné cíle, kterých musí dosáhnout všechny operační programy. Programy, které jsou spolufinancované prostřednictvím kohezní politiky, by měly usilovat o zaměřování zdrojů na tři priority, kterými jsou Přitažlivější Evropa a regiony Evropy pro investory a pracující, Zlepšení znalostí a inovace a Vytváření více a lepších pracovních míst.⁵⁹ CSG slouží jako podklad pro plánování členských států a sestavení Národního strategického referenčního rámce.

Národní rozvojový plán (National Development plan, NDP) představuje hlavní strategický dokument pro nastavení systému čerpání ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti pro dané programovací období. Je zpracováván členským státem a dodává konkrétní východiska pro zpracování Národního strategického referenčního rámce. NDP vychází z obecných dokumentů jak národních, tak evropských (např. CSG, Strategie udržitelného rozvoje ČR).

Národní strategický referenční rámec (National Strategic Reference Framework, NSRF) předkládá členský stát EC a má zajistit, aby pomoc z fondů EU byla v souladu se Strategickými obecnými zásadami Společenství pro soudržnost. Určuje propojení mezi prioritami Společenství a národním programem reforem daného členského státu. Zároveň představuje referenční nástroj pro přípravu programování fondů. NSRF je připraven členským

---

⁵⁸ EVROPSKÁ KOMISE. Rybolov. *Europa.eu* [online]. 2015b [11. 3. 2015]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/emff/index_cs.htm.

⁵⁹ ŽÍTEK, Vladimír a Viktorie KLÍMOVÁ, ref. 47.

státem ve spolupráci s příslušnými partnery a v dialogu s EC, která k němu může vznést připomínky, které do NSRF musí být posléze zapracovány. Musí obsahovat analýzu disparit v rozvoji a na základě této analýzy zvolenou strategii, seznam operačních programů pro cíle Konvergence a Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost, dále popis, jak výdaje na tyto cíle přispějí k prioritám EU, orientační roční přiděl z každého fondu na jednotlivé operační programy, specifické informace pro cíl Konvergence a v případě způsobilých států také pro CF. NSRF je základním národním programovacím dokumentem pro politiku hospodářské a sociální soudržnosti v období 2007–2013.

Operační program (Operational Programme, OP) představuje dokument předložený členským státem a přijatý EC, jež stanoví strategii rozvoje s uceleným souborem priorit, která má být prováděna s podporou některého fondu.⁶⁰ OP je základní a strategický dokument finanční a technické povahy, který slouží pro čerpání prostředků ze strukturálních fondů EU. Je zaměřen buď na regiony soudržnosti, nebo na určitou tematickou oblast. Jsou zde popsány cíle a priority, které chce členská země v daném období a oblasti dosáhnout a uveden seznam aktivit, jež je možno podpořit a seznam způsobilých žadatelů. Každý OP je financován jak z příspěvku EU, tak z národních zdrojů členského státu.⁶¹ Strukturu operačních programů ČR v programovacím období 2007–2013 dle cílů politiky HSS EU lze nalézt ve 3. kapitole.

Programové období 2014–2020

V období 2014–2020 je programový rámec politiky soudržnosti následující:

Společný strategický rámec (Community Strategic Framework, CSF) je dokument, který převádí cíle a záměry strategie Unie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění do podoby klíčových akcí pro Evropské strukturální a investiční fondy, zřizuje pro každý tematický cíl klíčová opatření, která mají být podporována z jednotlivých ESIF, a mechanismy pro zajištění soudržnosti a souladu programování ESIF s hospodářskými politikami a politikami zaměstnanosti členských států a EU.⁶²

Dohoda o partnerství (Partnership Agreement, PA) je základní zastřešující dokument pro čerpání finančních prostředků z Evropských strukturálních a investičních fondů v programovém období 2014–2020. Jedná se o dokument vypracovaný členským státem za

---

⁶⁰ EUR-LEX, ref. 15.

⁶¹ ŽÍTEK, Vladimír a Viktorie KLÍMOVÁ, ref. 47.

⁶² MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. Fondy EU v ČR. *Strukturalni-fondy.cz* [online]. 2015b [12. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/slovník-pojmu/S/Spolecny-strategicky-ramec>.

účasti partnerů, který je v souladu s přístupem založeným na víceúrovňové správě, stanovující strategii členského státu, priority a opatření pro účinné a efektivní využívání fondů CSF za účelem dosahování cílů strategie Evropa 2020.⁶³

Strukturu *operačních programů* ČR v programovém období 2014–2020 dle cílů a financování jednotlivými ESIF je možno nalézt ve 3. kapitole.

2.2.5 Financování politiky HSS EU

Finanční perspektiva představuje **víceletý finanční rámec** EU, který je přijímán na základě dohody mezi Radou EU, Evropskou komisí a Evropským parlamentem. Dokumentovat růst či pokles významu politiky soudržnosti EU je možno na základě změn ve výši finančních intervencí v jednotlivých obdobích.⁶⁴ Celková finanční perspektiva EU na období 2007–2013 byla schválena na summitu Evropské rady dne 16. prosince 2005 ve výši 862,363 mld. EUR, z toho na politiku soudržnosti připadá více než třetina této částky, tj. 308,041 mld. EUR ve stálých cenách roku 2004.⁶⁵ Pro ČR bylo z těchto prostředků vyčleněno 26,7 mld. EUR.⁶⁶ Finanční alokaci v tomto období dle jednotlivých cílů politiky soudržnosti je možno vidět v tabulce 2.3.

Tab. 2.3 Rozdělení prostředků dle cílů politiky soudržnosti 2007–2013

Cíl	Podíl	Finanční alokace
Konvergence	81,53 %	251 mld. EUR
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	15,95 %	49 mld. EUR
Evropská územní spolupráce	2,52 %	8 mld. EUR

Zdroj: EUR-LEX [online], 2006; vlastní zpracování

⁶³ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Podklad pro přípravu Dohody o partnerství pro programové období 2014–2020* [online]. 2012 [11. 3. 2015]. Dostupné z: <https://strukturalni-fondy.cz/getmedia/4b246b81-e528-4374-8043-dd795e291ff2/Podklad-pro-Dohodu-o-partnerstvi.pdf>.

⁶⁴ BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ, ref. 36.

⁶⁵ EUR-LEX, ref. 15.

⁶⁶ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Fondy EU v ČR. Strukturalni-fondy.cz* [online]. 2015c [12. 3. 2015]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8641/sekce/operacni-programy-2007-2013/>.

Celková finanční perspektiva EU na období 2014–2020 dosahuje výše 1 082 mld. EUR, z toho na politiku soudržnosti připadá 351,8 mld. EUR.⁶⁷ Pro ČR je z těchto prostředků vyčleněno se započtením podpory všech ESIF 24,184 mld. EUR. Finanční alokaci v tomto období dle jednotlivých cílů politiky soudržnosti je možno vidět v tabulce 2.4. Zbylé prostředky (3,2 mld. EUR) představují zvláštní přiděl na Iniciativu na podporu zaměstnanosti mladých lidí.

Tab. 2.4 Rozdělení prostředků dle cílů politiky soudržnosti 2014–2020

Cíl	Podíl	Finanční alokace
Investice pro růst a zaměstnanost	97,07 %	338,4 mld. EUR
Evropská územní spolupráce	2,93 %	10,2 mld. EUR

Zdroj: EUR-LEX [online], 2013; vlastní zpracování

⁶⁷ EVROPSKÁ KOMISE. *Investice do regionů: Reformovaná politika soudržnosti EU 2014–2020* [online]. 2014a [26. 3. 2015]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/regulation/pdf/2014/presentation_final_cs.ppt.

3 Programový rámec strukturální pomoci EU v regionu soudržnosti Moravskoslezsko

Tato kapitola popisuje územní členění České republiky, rámec politiky soudržnosti Evropské unie v České republice v programovacím období 2007–2013, cíle politiky soudržnosti EU v České republice, dále se zaměřuje na programovou strukturu politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU v ČR v programovacím období 2007–2013, programovou strukturu kohezní politiky EU v ČR v programovém období 2014–2020, situační analýzu regionu soudržnosti Moravskoslezsko a v závěru jsou charakterizovány vybrané programy politiky soudržnosti EU v regionu soudržnosti Moravskoslezsko v programovacím období 2007–2013.

3.1 Územní členění ČR

Územní členění České republiky se dá chápat následovně:

- z národního pohledu (členění z hlediska územní samosprávy),
- z evropského pohledu (členění dle Nomenklatury územních statistických jednotek).

Reforma veřejné správy v České republice byla zahájena rokem 1989, kdy byly zrušeny národní výbory. V roce 1990 vznikly Nařízením vlády č. 475/1990 Sb. pověřené obecní úřady. Zásadní změny proběhly na základě Ústavního zákona č. 347/1997 Sb. o vytvoření vyšších územních samosprávních celků, díky kterému zahájilo dne 1. ledna 2000 činnost 14 krajů, které byly sestaveny ze stávajících okresů.⁶⁸ V roce 2003 byly zrušeny okresní úřady, které byly nahrazeny správními obvody obcí s rozšířenou působností. Dosavadní okresy jako územní jednotky však zrušeny nebyly, jsou nadále spolu s obcemi základem územního členění státu.⁶⁹

Nomenklatura územních statistických jednotek (La Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques, NUTS) byla zavedena Evropským statistickým úřadem ve spolupráci s ostatními orgány EU pro potřeby sjednocení systému klasifikace struktury územních jednotek. Klasifikace NUTS se používá pro statistické potřeby, posuzování

⁶⁸ ÚSTAVNÍ SOUD. *Ústavní zákon č. 347/1997 Sb.* [online]. 2015 [26. 3. 2015]. Dostupné z: [http://www.usoud.cz/dalsi-ustavni-zakony/?tx_ttnews\[tt_news\]=379&cHash=5cbe0056f7375fe333f07a418dbbcf88](http://www.usoud.cz/dalsi-ustavni-zakony/?tx_ttnews[tt_news]=379&cHash=5cbe0056f7375fe333f07a418dbbcf88).

⁶⁹ NÁRODNÍ ÚSTAV ODBORNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ. *Vzdělávání a trh práce. Nuov.cz* [online]. 2012 [26. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.nuov.cz/informace-o-uzemne-spravnim-cleneni-ceske-republiky>.

a hodnocení potřebnosti regionů, popřípadě vhodnosti podpory konkrétního regionu z prostředků EU. Hlavním důvodem pro zavedení společné evropské klasifikace NUTS byla snaha o získání ekonomických informací o území na srovnatelné bázi.⁷⁰

Pro dosažení srovnatelnosti jednotlivých statistických celků jsou pro jednotlivé úrovně NUTS **stanoveny minimální a maximální meze počtu obyvatel**, jak je patrné z tabulky. 3.1. Pokud je počet obyvatel celého členského státu menší než minimální hranice pro danou úroveň NUTS, tvoří jedinou územní jednotku NUTS pro tuto úroveň celý stát.⁷¹

Tab. 3.1 Hranice počtu obyvatel v úrovních NUTS

Úroveň	Minimum	Maximum
NUTS 1	3 000 000	7 000 000
NUTS 2	800 000	3 000 000
NUTS 3	150 000	800 000

Zdroj: EUR-LEX [online], 2003; vlastní zpracování

Na základě Usnesení vlády ČR č. 707/1998 k návrhu na vymezení územních jednotek NUTS v ČR pro potřeby statistické, analytické a pro potřeby Evropské unie bylo Českým statistickým úřadem provedeno, po dohodě s Evropským statistickým úřadem, vymezení statistických územních jednotek pro potřeby zavedení klasifikace NUTS, přičemž výchozím materiálem byl Ústavní zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků.⁷² Klasifikace územních statistických jednotek CZ-NUTS vstoupila v ČR v platnost 1. ledna 2000.

Klasifikace územních celků dle CZ-NUTS v České republice je následující:

- NUTS 0 – Česká republika (administrativní jednotka, 1),
- NUTS 1 – území celé České republiky (neadministrativní jednotka, 1),
- NUTS 2 – sdružené kraje, tj. regiony soudržnosti (8),
- NUTS 3 – kraje (14),
- LAU 1 – okresy (76 + území hl. m. Prahy),

⁷⁰ ŽÍTEK, Vladimír a Viktorie KLÍMOVÁ, ref. 47.

⁷¹ EUR-LEX. *Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1059/2003* [online]. 2003 [15. 3. 2015]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32003R1059>.

⁷² ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Klasifikace územních statistických jednotek (CZ-NUTS)* [online]. 2013 [15. 3. 2015]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/uvod_nuts_2011/\\$File/uvod_2008_2011.pdf](http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/uvod_nuts_2011/$File/uvod_2008_2011.pdf).

- LAU 2 – obce (6 253).⁷³

Z hlediska alokace finančních prostředků je **určující územní rozdělení ČR do regionů soudržnosti** (NUTS 2), z jejich vzájemného porovnání vyplývá výše celkové finanční dotace proudící přímo do konkrétních regionů. Regiony NUTS 2 odpovídají základní statistické jednotce pro výpočet ukazatele HDP na obyvatele, na základě níž se přiděluje podpora ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti v EU. Na obrázku 3.1 je vyobrazeno členění ČR na regiony NUTS 2.

Obr. 3.1 Členění regionů NUTS 2 v České republice

Zdroj: MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR [online], 2015d

⁷³ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Správní uspořádání ČR, orgány územního plánování* [online]. 2014k [15. 3. 2015]. Dostupné z: <http://portal.ur.cz/spravni-usporadani-cr-organy-uzemniho-planovani/nuts.asp>.

3.2 Rámec politiky soudržnosti EU v České republice

V programovacím období 2007–2013 sleduje kohezní politika EU tři cíle, kterými jsou *Konvergence*, *Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost* a *Evropská územní spolupráce*. K jejich dosažení má EU v evropském střednědobém rozpočtovém rámci (tzv. finanční perspektiva) prostřednictvím strukturálních fondů (Structural Funds, SF) a Fondu soudržnosti vyčleněno 308,041 mld. EUR, z toho pro Českou republiku připadá 26,7 mld. EUR. Přesné rozdělení těchto prostředků dle cílů politiky soudržnosti v tomto období je uvedeno v tabulce 3.2. Pro úspěšné čerpání musí ČR zajistit spolufinancování ve výši 15 % (přibližně 4 mld. EUR), protože EU financuje maximálně 85 % způsobilých výdajů z aktivit uskutečněných v rámci politiky HSS.⁷⁴

Tab. 3.2 Rozdělení prostředků pro ČR dle cílů politiky soudržnosti 2007–2013

Cíl	Podíl	Finanční alokace
Konvergence	96,98 %	25,88 mld. EUR
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	1,56 %	419,09 mil. EUR
Evropská územní spolupráce	1,46 %	389,05 mil. EUR

Zdroj: MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR [online], 2015a; vlastní zpracování

V usnesení Vlády České republiky č. 245/2005 k postupu přípravy ČR na čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů a z Fondu soudržnosti Evropské unie v letech 2007–2013 jsou schváleny následující prioritní oblasti politiky HSS pro období 2007–2013:

- podnikání,
- lidské zdroje a vysoké školy,
- inovace a znalostní ekonomika,
- dostupnost a infrastruktura,
- řešení regionálních disparit.⁷⁵

⁷⁴ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, ref. 40.

⁷⁵ CZ-PL. *Usnesení Vlády ČR č. 245/2005* [online]. 2005 [20. 3. 2015]. Dostupné z: www.cz-pl.eu/legislativa.html?action=download&downloadID=106.

3.2.1 Cíle politiky soudržnosti

Cíl *Konvergence* je orientován na podporu hospodářského a sociálního rozvoje regionů na úrovni NUTS 2 s HDP na obyvatele měřený paritou kupní síly nižším než 75 % průměru EU25. Dále jsou k čerpání z tohoto cíle způsobilé státy, jejichž HND na obyvatele je nižší než 90 % průměru EU. Tento cíl je financovaný z ERDF, ESF a CF a v České republice pod něj spadají všechny regiony soudržnosti s výjimkou Hlavního města Praha.⁷⁶

Cíl *Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost* je zaměřen na podporu ekonomických změn v městských, venkovských a průmyslových oblastech. Je orientován na všechny regiony, které nepatří do cíle Konvergence. Tento cíl je financován z ERDF a ESF a v ČR pod něj spadá pouze Hlavní město Prahy.⁷⁷

Rozdělení České republiky dle cílů Konvergence a Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost je možno vidět na obrázku 3.2.

Obr. 3.2 Rozdělení ČR dle cílů Konvergence a Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost 2007–2013

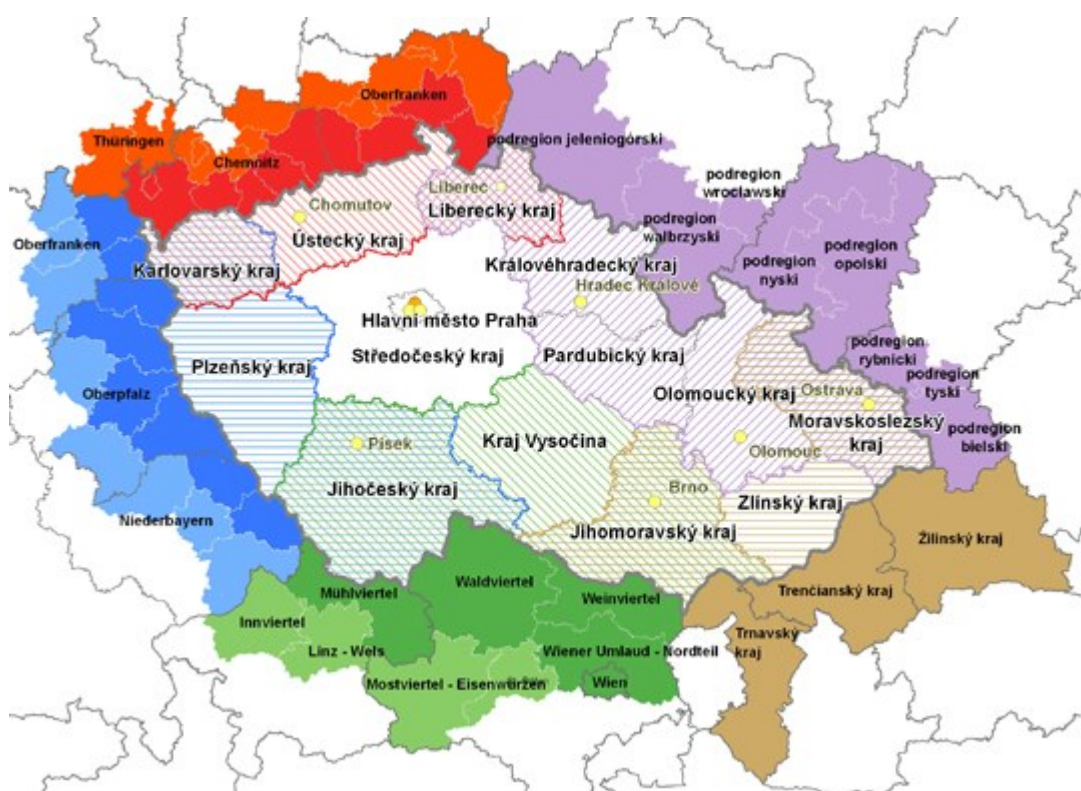

Zdroj: EUROPEAN COMMISSION [online], 2009, s. 1; vlastní úprava

⁷⁶ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, ref. 40.

⁷⁷ MASARYKOVA UNIVERZITA. Regionální politika a regionální rozvoj v ČR. *Muni.cz* [online]. 2015 [20. 3. 2015]. Dostupné z: <http://is.muni.cz/do/rect/el/estud/pdf/js13/geograf/web/pages/09-regionalni-politika.html>.

Obr. 3.3 Územní rozdělení ČR dle cíle Evropská územní spolupráce 2007–2013

3.2.2 Programová struktura politiky soudržnosti EU v ČR 2007–2013

⁷⁸ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, ref. 40.

Národní strategický referenční rámec (NSRF) je dokumentem představujícím soulad mezi CSG a NDP a vymezujícím tak podobu realizace politiky HSS EU na území členského státu. NSRF ČR 2007–2013 popisuje strategické cíle, způsob koordinace a řízení politiky soudržnosti v České republice, představuje systém finančních toků fondů EU v ČR a určuje operační programy pro realizaci politiky soudržnosti EU v ČR. NSRF tak představuje základní programový dokument České republiky pro využívání fondů EU v programovacím období 2007–2013.

Centrálním koordinátorem pro využívání fondů EU v ČR je *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* (MMR). Pro výkon této funkce byl v rámci MMR zřízen *Národní orgán pro koordinaci* (NOK), který je obdobou ústředních koordinačních institucí v ostatních členských státech Evropské unie. V kompetenci MMR bylo vytvoření NDP, NSRF a dalších oficiálních dokumentů na období 2007–2013. Monitorováním procesu implementace NSRF se na národní úrovni zabývá *Řídící a koordinační výbor* (ŘKV). Tomuto výboru předsedá ministr pro místní rozvoj a činnost sekretariátu ŘKV vykonává na ministerstvu *Odbor řízení a koordinace NSRF*.⁷⁹

Usnesením Vlády ČR č. 175/2006 k Návrhu Národního rozvojového plánu České republiky na léta 2007–2013 byl vzat na vědomí NDP ČR, jež byl východiskem pro zpracování návrhu Národního strategického referenčního rámce ČR 2007–2013.⁸⁰ Zpracování NSRF ČR 2007–2013 vychází z povinností členského státu, které jsou definovány v Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti. NSRF ČR na toto období byl EC přijat dne 27. července 2007. Následně došlo ke schválení českých operačních programů.

Národní strategický referenční rámec ČR na období 2007–2013 je **tematicky rozdělen do 15 kapitol**. V první kapitole je analyzována pozice ČR v EU, ve druhé národohospodářský vývoj ČR v kontextu EU, ve třetí kapitole lze nalézt socioekonomickou analýzu ČR, čtvrtá pojednává o regionálním rozvoji. V páté kapitole se nachází SWOT analýza ČR, tedy rozbor silných, slabých stránek, příležitostí a hrozeb. V šesté kapitole jsou zhodnoceny dopady realizace OP v programovém období 2004–2006, v sedmé poté následuje strategie na období 2007–2013, osmá kapitola pojednává o jednotlivých OP v cílech Konvergence, Regionální

⁷⁹ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. Fondy EU. *Strukturalni-fondy.cz* [online]. 2015e [20. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013/Narodni-strategicky-referencni-ramec>.

⁸⁰ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Usnesení Vlády ČR č. 175/2006* [online]. 2006 [20. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=a8a0479a-9696-409e-a542-f24808581f5c>.

konkurenceschopnost a zaměstnanost a Evropská územní spolupráce. V deváté kapitole je rozebráno zaměření politiky HSS EU a její vazba na rozvoj venkova a rybářskou politiku. V desáté kapitole nalezneme makroekonomický model, jedenáctá popisuje řízení a koordinaci politiky HSS EU v ČR, ve dvanácté je vysvětlen systém finančních toků SF a CF, třináctá kapitola obsahuje informace o adicionalitě pro cíl Konvergence v období 2007–2013, čtrnáctá ex-ante hodnocení NSRF a konečně patnáctá kapitola popisuje vliv NSRF na životní prostředí.⁸¹

Globálním cílem NSRF je *„přeměna socioekonomického prostředí ČR v souladu s principy udržitelného rozvoje tak, aby ČR byla přitažlivým místem pro realizaci investic, práci a život obyvatel. Prostřednictvím trvalého posilování konkurenceschopnosti bude dosahováno udržitelného růstu s cílem dosáhnout hospodářské úrovně EU25. ČR bude usilovat o růst zaměstnanosti a o vyvážený a harmonický rozvoj regionů, který povede ke zvyšování úrovně kvality života obyvatelstva.“*⁸²

Strategickými cíli NSRF jsou:

- konkurenceschopná česká ekonomika,
- otevřená, flexibilní a soudržná společnost,
- atraktivní prostředí,
- vyvážený rozvoj území.

Pro programovací období 2007–2013 bylo pro Českou republiku vytvořeno celkem **26 operačních programů**, které jsou rozděleny mezi tři cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU. Operační programy jsou připravovány v gesci příslušných resortů a následně projednávány s relevantními partnery regionálními, lokálními, hospodářskými i sociálními a rovněž se zástupci neziskového sektoru. Koordinací přípravy programových dokumentů jak na národní úrovni, tak na úrovni evropské je pověřeno Ministerstvo pro místní rozvoj ČR.⁸³ Strukturu operačních programů ČR v programovacím období 2007–2013 dle cílů politiky soudržnosti EU lze vidět na obrázku 3.4.

---

⁸¹ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Národní Strategický referenční rámec ČR 2007–2013* [online] 2007 [21. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=5a5a7a80-ae4c-48e2-add9-0719b2872d7a>.

⁸² MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, ref. 81, s. 36.

⁸³ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Fondy EU v ČR. Strukturalni-fondy.cz* [online] 2015f [21. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy>.

Obr. 3.4 Struktura operačních programů ČR v období 2007–2013

ERDF, ESF, CF	
Cíl Konvergence (tematické OP)	Cíl Konvergence (regionální OP)
OP Doprava	ROP NUTS II Severozápad
OP Životní prostředí	ROP NUTS II Moravskoslezsko
OP Podnikání a inovace	ROP NUTS II Severovýchod
OP Výzkum a vývoj pro inovace	ROP NUTS II Jihovýchod
OP Lidské zdroje a zaměstnanost	ROP NUTS II Střední Morava
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	ROP NUTS II Jihozápad
Integrovaný operační program	ROP NUTS II Střední Čechy
OP Technická pomoc	
Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	
OP Praha Konkurenceschopnost	OP Praha Adaptabilita
Cíl Evropská územní spolupráce	
OP ČR - Bavorsko	OP Nadnárodní spolupráce
OP ČR - Polsko	OP Mezuregionální spolupráce
OP ČR - Rakousko	
OP ČR - Sasko	
OP ČR - Slovensko	
Síťové operační programy (celoevropské)	
ESPON 2013	INTERACT II

Zdroj: MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR [online], 2015g; vlastní zpracování

3.2.3 Programová struktura politiky soudržnosti EU v ČR 2014–2020

Dohoda o partnerství analyzuje rozvojové potřeby na území členského státu, určuje tematické cíle, stanovuje objem finančních prostředků k dosahování jejich cílů a přiřazuje k nim souhrn hlavních očekávaných výsledků dle příspěvku jednotlivých fondů. Je v ní uveden seznam programů, přičemž jejich obsah, struktura a způsob implementace tvoří základ pro naplňování Dohody o partnerství. Přípravou Dohody o partnerství a jejím vyjednáváním s EC bylo pověřeno v ČR Ministerstvo pro místní rozvoj.⁸⁴ Dohoda o partnerství byla finálně schválena Evropskou komisí dne 26. srpna 2014, čímž byl ukončen téměř tříletý proces vyjednávání o tomto dokumentu.

⁸⁴ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, ref. 63.

Pro programové období 2014–2020 bylo pro Českou republiku vytvořeno celkem **20 operačních programů**, které budou spolufinancovány z ESIF. Operační programy byly vymezeny v návaznosti na osm tematických okruhů⁸⁵ stanovených na úrovni ČR, které představují spojovací článek mezi úrovní národních rozvojových priorit a cílů a prioritních os jednotlivých programů. Tyto okruhy se opírají o řádně zdůvodněné problémové analýzy zpracované příslušnými resorty, kraji, zástupci měst a obcí a byly rovněž podrobeny detailní a důkladné debatě a systematickému ověřování potřeb ze strany partnerů.⁸⁶

Strukturu operačních programů ČR v programovém období 2014–2020 dle cílů politiky soudržnosti EU lze vidět na obrázku 3.5.

Obr. 3.5 Struktura operačních programů ČR v období 2014–2020

ERDF, ESF, CF	EMFF	EAFRD
Cíl Investice pro růst a zaměstnanost OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost OP Výzkum, vývoj a vzdělávání OP Doprava OP Životní prostředí OP Zaměstnanost Integrovaný regionální operační program OP Praha - pól růstu ČR OP Technická pomoc	OP Rybářství	Program rozvoje venkova
Cíl Evropská územní spolupráce OP ČR - Polsko OP Svobodný stát Sasko - ČR OP Svobodný stát Bavorsko - ČR OP Rakousko - ČR OP Slovensko - ČR OP Interreg Central Europe OP Danube OP Interreg Europe		
Síťové operační programy (celoevropské) ESPON 2020 INTERACT III		

Zdroj: MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR [online], 2012; vlastní zpracování

⁸⁵ Osm tematických okruhů – Trh práce a vzdělávání, Funkční výzkumný a inovační systém, Konkurenceschopné podniky, Mobilita, dostupnost, sítě, energie, Efektivní správa a instituce, Integrovaný rozvoj území, Boj s chudobou, sociální začleňování a zdraví, Životní prostředí.

⁸⁶ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, ref. 83.

3.3 Situační analýza regionu soudržnosti Moravskoslezsko

Region soudržnosti Moravskoslezsko je tvořen územím kraje Moravskoslezského. *Moravskoslezský kraj* vznikl podle Ústavního zákona č. 347/1997 Sb. k 1. 1. 2000 v prostoru severní Moravy a Slezska. Na základě Usnesení Vlády ČR č. 707/1998 k návrhu na vymezení územních jednotek NUTS v ČR pro potřeby statistické, analytické a pro potřeby Evropské unie představuje statistickou jednotku NUTS 3 (Moravskoslezský kraj) a současně i statistickou jednotku NUTS 2 (region soudržnosti Moravskoslezsko). Krajským městem je Statutární město Ostrava.

Moravskoslezský kraj (MSK) je vymezen okresy Ostrava-město, Bruntál, Frýdek-Místek, Karviná, Nový Jičín, Opava a rozdělen na 22 správních obvodů obcí s rozšířenou působností, do nichž spadá celkem 299 obcí, z toho 39 měst. Kromě výše zmíněného administrativního členění se v Moravskoslezském kraji nacházejí také čtyři *euroregiony* (Beskydy, Praděd, Silesia a Těšínské Slezsko) a řada dobrovolných svazků obcí.⁸⁷ Podrobné administrativní členění Moravskoslezského kraje na obce a okresy je zobrazeno na mapě v příloze 3.

Moravskoslezský kraj zaujímá svou rozlohou 5 427 km² 6,9 % území ČR a je svou plochou na šestém místě mezi kraji v České republice. Počtem 1 221 832 obyvatel a podílem 11,6 % na počtu obyvatel ČR je MSK třetím největším krajem. Z hlediska regionů soudržnosti je Moravskoslezsko nejmenší rozlohou (s výjimkou Prahy) a po regionu Jihozápad je na druhém místě s nejmenším počtem obyvatel. Pro region je typická velká hustota zalidnění (230 obyvatel na km², což je nejvyšší hodnota mezi kraji mimo Prahu), malý počet obcí a vysoká míra urbanizace (ve městech nad 10 000 obyvatel žijí 2/3 obyvatel a ve městech nad 5 000 obyvatel žijí 3/4 obyvatel). Většina obyvatel je soustředěna do ostravské aglomerace, kde na území mezi Opavou, Novým Jičínem a Třincem, zahrnujícím 40 % rozlohy kraje, žije přes 80 % obyvatel Moravskoslezského kraje. Ve venkovských oblastech žije cca 18 % obyvatel.⁸⁸

NUTS 2 Moravskoslezsko je vysoce průmyslovým regionem, jež měl v roce 2014 druhý nejvyšší podíl na tržbách v průmyslu mezi kraji a třetí nejvyšší mezi regiony

---

⁸⁷ REGIONÁLNÍ RADA REGIONU SOUDRŽNOSTI MORAVSKOSLEZSKO. *Regionální operační program regionu soudržnosti Moravskoslezsko 2007-2013*. Verze 4. Ostrava: Regionální rada Moravskoslezsko, 2013. 180 s.

⁸⁸ RR MORAVSKOSLEZSKO. *Výroční zpráva o provádění Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Moravskoslezsko za rok 2013* [online] 2014 [21. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.rr-moravskoslezsko.cz/file/4034/>.

soudržnosti v ČR. Restrukturalizace MSK spojená s přechodem od tradičních odvětví těžkého průmyslu k pokročilejší průmyslové výrobě má za následek významný růst nezaměstnanosti. Podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. 2013 v MSK dosahoval výše 10,47 % (z toho ženy 9,97 % a muži 10,96 %), což znamená meziroční zvýšení o 1,3 p. b.⁸⁹ Základní ekonomické údaje o NUTS 2 Moravskoslezsko lze vidět v tabulce 3.3.

Tab. 3.3 Základní ekonomické údaje o NUTS 2 Moravskoslezsko

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet obyvatel	1 249 897	1 250 255	1 247 373	1 243 220	1 230 613	1 226 602	1 221 832
HDP (v mil. Kč)	382 897	402 777	378 993	387 858	405 476	408 612	398 954
Podíl nezaměstnaných osob⁹⁰ (v %)	6,88	6,09	8,89	9,05	8,31	9,17	10,47

Zdroj: ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD [online], 2015; vlastní zpracování

Mezi **silné stránky** regionu soudržnosti Moravskoslezsko patří zejména:

- průmyslová tradice MSK,
- výhodná poloha regionu na mezinárodní dopravní křižovatce (letišť, dálnice),
- dynamický růst počtu studentů vysokých škol v MSK v posledních letech,
- významný turistický a přírodní potenciál regionu,
- úspěšně se rozvíjející automobilový průmysl a obor informačních technologií s velkým výzkumným a vývojově-inovačním potenciálem.

Naopak **slabé stránky** regionu charakterizuje:

- mezera ekonomické výkonnosti oproti průměru ČR,
- nízká podnikatelská aktivita (nejnižší v ČR),
- nízká míra ekonomického zapojení obyvatelstva,
- podfinancovaný inovační systém,
- silná průmyslová specializace v tradičních oborech,
- vysoká nezaměstnanost (včetně dlouhodobé nezaměstnanosti),

⁸⁹ RR MORAVSKOSLEZSKO, ref. 88.

⁹⁰ Podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu ve věku 15–64 let.

- vysoká migrace obyvatelstva v produktivním věku a vzdělaných lidí mimo MSK,
- nadměrná zátěž životního prostředí, zejména překračování limitů kvality ovzduší.⁹¹

Podpora v Moravskoslezském kraji je realizována z celé řady operačních programů a je koncentrována do osmi základních strategických oblastí. Možnosti financování strategických oblastí rozvoje MSK prostřednictvím programů politiky soudržnosti EU jsou k nalezení v příloze 4.

Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2009–2020

Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje na léta 2009–2020 **vychází ze strategických dokumentů** jak na úrovni ČR, tak na evropské úrovni. Vychází z odvětvových strategií zpracovaných na úrovni odborů krajského úřadu a zohledňuje také platné strategické dokumenty, zpracované v kraji na subregionální a municipální úrovni. Základním právním předpisem, který upravuje problematiku strategického plánování krajů, je *zákon č. 248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje*. Základním rozvojovým dokumentem na národní úrovni je *Strategie regionálního rozvoje České republiky na roky 2007–2013*, na kterou navazuje *Strategie regionálního rozvoje České republiky na roky 2014–2020*, jež jsou zároveň zdrojovými dokumenty při přípravě Národního strategického referenčního rámce, Dohody o partnerství a operačních programů, určených na čerpání prostředků z fondů EU. Při zpracování Strategie rozvoje MSK byl rovněž zohledněn a využit Regionální operační program NUTS 2 Moravskoslezsko a také koncepční dokumenty Moravskoslezského kraje.

Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje na léta 2009–2020 má stanovenou **rozvojovou vizi** ve znění: „*Moravskoslezský kraj – konkurenceschopný region úspěšných a spokojených lidí*“.⁹² Cílem je využít existující potenciál kraje, který byl doposud objeven jen částečně, a potvrdit schopnost rozvinout potenciál MSK jako jednoho ze tří hlavních rozvojových pólů České republiky, kde žijí úspěšní a spokojení obyvatelé a jež má co nabídnout také svým návštěvníkům. Dále má stanovené **poslání**: „*Tvoříme naši budoucnost hlavou a srdcem*!“.⁹³ MSK má být vnímán jako živý organizmus, kterého jsou všichni obyvatelé aktivní součástí. Osobní výbavou je pružná mysl a svaly vytrénované léty práce na

⁹¹ REGIONÁLNÍ RADA REGIONU SOUDRŽNOSTI MORAVSKOSLEZSKO, ref. 87.

⁹² AGENTURA PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ. *Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje na léta 2009–2020*. s. 11 [online]. 2012 [26. 3. 2015]. Dostupné z: http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/assets/rozvoj_kraje/srk_2009_2020.pdf.

⁹³ AGENTURA PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ, ref. 92, s. 11.

proměně páteční infrastruktury, ekonomické, dopravní i technické. Je nutné hledat chytrá řešení pro budoucnost a využít vnitřní sílu a motivaci k jejich naplnění.

Strategie rozvoje MSK má kromě rozvojové vize definováno pět globálních strategických cílů MSK, které jsou následně rozpracovány do specifických strategických cílů. Naplňování specifických strategických cílů je řešeno pomocí konkrétních aktivit a projektů v definovaném realizačním rámci a s využitím identifikovaných zdrojů financování.⁹⁴ Logickou strukturu strategie zobrazuje obrázek v příloze 5.

3.4 Vybrané programy politiky HSS EU v regionu soudržnosti Moravskoslezsko v programovacím období 2007–2013

V následujících podkapitolách jsou rozebrány tři vybrané operační programy, k nimž se vztahuje praktická část diplomové práce.

3.4.1 Regionální operační program Moravskoslezsko

Prostředky ze strukturálních fondů EU určené v programovacím období 2007–2013 výhradně regionu soudržnosti Moravskoslezsko lze čerpat prostřednictvím *Regionálního operačního programu (ROP) NUTS 2 Moravskoslezsko*. ROP Moravskoslezsko byl schválen Evropskou komisí 3. prosince 2007. Cílem ROP Moravskoslezsko je přispět k celkovému rozvoji regionu soudržnosti Moravskoslezsko, který je územně totožný s Moravskoslezským krajem. Řídícím orgánem ROP NUTS 2 Moravskoslezsko je *Regionální rada (RR) regionu soudržnosti Moravskoslezsko*, která plně odpovídá za správné a efektivní řízení programu a provádění pomoci z ERDF v souladu s legislativou Evropské unie a České republiky.⁹⁵

Obecná charakteristika ROP Moravskoslezsko

Na období 2007–2013 je pro ROP Moravskoslezsko ze strukturálních fondů EU vyčleněno 716,09 mil. EUR, což činilo přibližně 2,68 % veškerých prostředků určených z fondů EU pro Českou republiku. Z národních zdrojů je navíc financování programu navýšeno o dalších 126,37 mil. EUR.⁹⁶ V prosinci 2010, 2011 a 2013 byly navíc Evropskou komisí na návrh RR Moravskoslezsko schváleny tři změny ROP Moravskoslezsko. Těmito

⁹⁴ AGENTURA PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ, ref. 92.

⁹⁵ RR MORAVSKOSLEZSKO. Možnosti finanční podpory. *Rr-moravskoslezsko.cz* [online]. 2015a [21. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.rr-moravskoslezsko.cz/slovník/ridici-organ>.

⁹⁶ RR MORAVSKOSLEZSKO. Možnosti finanční podpory. *Rr-moravskoslezsko.cz* [online]. 2015b [21. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.rr-moravskoslezsko.cz/moznosti-financi-podpory>.

byla alokace navýšena o celkem 34,888 mil. EUR, takže v současné době je na ROP MS v součtu vyčleněno 750,98 mil. EUR. ROP Moravskoslezsko je financován z ERDF.

Globálním cílem ROP NUTS 2 Moravskoslezsko je „*urychlit rozvoj regionu a zvýšit jeho konkurenceschopnost efektivnějším využitím jeho potenciálu.*“⁹⁷ Cíle je dosahováno především zvyšováním kvality života obyvatel, atraktivity regionu pro návštěvníky a investory, zlepšováním podmínek pro práci i volný čas, zejména modernizací dopravní infrastruktury a dále rozvojem dalších atributů, které souvisí se spokojeností obyvatel a návštěvníků regionu. Konkurenceschopnost regionu soudržnosti Moravskoslezsko bude posilována vytvářením podmínek pro rozvoj podnikání a aktivním marketingem MSK. Globální cíl ROP Moravskoslezsko naplňuje 5 specifických cílů, jimž odpovídá věcná orientace prioritních os ROP a které současně věcně naplňují priority NSRF ČR.

Specifické cíle ROP Moravskoslezsko jsou následující:

- zkvalitnit dopravní infrastrukturu, infrastrukturu krizového řízení a dopravní dostupnost v regionu a zároveň respektovat ochranu životního prostředí,
- zvýšit kvalitu života v regionu, prosperitu ekonomiky a snížit míru nezaměstnanosti,
- zkvalitnit prostředí měst a občanskou infrastrukturu v souladu s potřebami udržitelného rozvoje,
- podpořit komplexní rozvoj venkova a zachovat základní funkce venkovského prostoru MSK pro obyvatele, návštěvníky i investory,
- vytvořit institucionální, technické a administrativní podmínky pro realizaci ROP Moravskoslezsko a absorpční kapacitu regionu.

Prioritní osy ROP Moravskoslezsko

ROP Moravskoslezsko je tematicky rozdělen do **pěti prioritních os**, kterými jsou Regionální infrastruktura a dostupnost, Podpora prosperity regionu, Rozvoj měst, Rozvoj venkova a Technická pomoc. Každá prioritní osa pak obsahuje dílčí **oblasti podpory**, kterých je celkem 13 a vymezují, jaké typy projektů mohou být v rámci příslušné prioritní osy podpořeny a který subjekt může být příjemcem dotace. Projekty do ROP Moravskoslezsko

---

⁹⁷ REGIONÁLNÍ RADA REGIONU SOUDRŽNOSTI MORAVSKOSLEZSKO, ref. 87, s. 60.

může předkládat široké spektrum žadatelů, např. kraj, obce, státní podniky, dopravci.⁹⁸ Na obrázku 3.6 je možno vidět rozdělení ROP Moravskoslezsko do čtyř základních prioritních os a návazných oblastí podpory.

Obr. 3.6 Prioritní osy a oblasti podpory ROP NUTS 2 Moravskoslezsko 2007–2013

Regionální operační program NUTS 2 Moravskoslezsko 2007-2013				
Prioritní osy	1. Regionální infrastruktura a dostupnost	2. Podpora prosperity regionu	3. Rozvoj měst	4. Rozvoj venkova
Oblasti podpory	1.1 Rozvoj regionální silniční dopravní infrastruktury	2.1 Infrastruktura veřejných služeb	3.1 Rozvojové póly regionu	4.1 Rozvoj venkova
	1.2 Rozvoj a dostupnost letiště Ostrava	2.2 Rozvoj cestovního ruchu	3.2 Subregionální centra	
	1.3 Rozvoj dopravní obslužnosti	2.3 Podpora využití brownfields		
	1.4 Infrastruktura integrovaného záchranného systému a krizového řízení	2.4 Marketing regionu		

Zdroj: RR MORAVSKOSLEZSKO [online], 2015b

Prioritní osa 1 – Regionální infrastruktura a dostupnost

Globálním cílem prioritní osy 1 je zkvalitnit dopravní infrastrukturu, infrastrukturu krizového řízení a dopravní dostupnost v regionu a zároveň respektovat ochranu životního prostředí. Dále zajistit komplexní rozvoj infrastruktury regionu, jež zvýší mobilitu osob, zboží a služeb, sníží dopady lidské činnosti na životní prostředí a zefektivní krizové řízení v regionu. V rámci této prioritní osy jsou podporovány integrované systémy regionální dopravy, kde je obtížné oddělit městskou a regionální část dopravy.

Prioritní osa 2 – Podpora prosperity regionu

Globálním cílem prioritní osy 2 je zvýšit kvalitu života v regionu, prosperitu ekonomiky a snížit míru nezaměstnanosti. Tato prioritní osa je zaměřena na podporu prosperity regionu zajištěním dostupnosti infrastruktury veřejných služeb (školské, sociální péče, zdravotnictví), rozvojem cestovního ruchu, odstraňováním nevyužívaných ploch a zlepšením vnímání regionu nejen jeho obyvateli, ale i podnikateli působícími v regionu, potenciálními investory a turisty.

⁹⁸ RR MORAVSKOSLEZSKO, ref. 96.

Prioritní osa 3 – Rozvoj měst

Globálním cílem prioritní osy 3 je zkvalitnit prostředí měst a občanskou infrastrukturu v souladu s potřebami udržitelného rozvoje. Tato prioritní osa je zaměřena na podporu vyváženého rozvoje regionu, na snižování disparit v socioekonomické úrovni uvnitř NUTS 2 Moravskoslezsko. Prioritní osa je propojena a úzce svázána s ostatními prioritními osami ROP Moravskoslezsko, jelikož všechny přispívají k vyváženému rozvoji měst a regionu.

Prioritní osa 4 – Rozvoj venkova

Globálním cílem prioritní osy 4 je podpořit komplexní rozvoj venkova a zachovat základní funkce venkovského prostoru MSK pro obyvatele, návštěvníky i investory. Podpora ROP je zaměřena především na rozvojové póly venkovského prostoru, zajištění dostupnosti veřejných služeb, zachování kulturního dědictví venkova a vytváření podmínek pro rozvoj podnikání.

Prioritní osa 5 – Technická pomoc

Globálním cílem prioritní osy 5 je vytvořit institucionální, technické a administrativní podmínky pro realizaci ROP Moravskoslezsko a absorpční kapacitu regionu. Tato prioritní osa slouží k financování aktivit v oblasti přípravy, řízení, monitorování, evaluace, informování a kontroly ROP Moravskoslezsko. Je použita rovněž pro podporu aktivit, zaměřených na posílení administrativní a absorpční kapacity strukturálních fondů v regionu soudržnosti Moravskoslezsko.⁹⁹

3.4.2 Operační program Podnikání a inovace

Operační program Podnikání a inovace (OPPI) 2007–2013 je hlavním programovým dokumentem realizace politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU v sektoru průmyslu v České republice a rovněž důležitým nástrojem realizace *Koncepce rozvoje malého a středního podnikání ČR na období 2007–2013*.¹⁰⁰ OPPI je zaměřen na zvýšení konkurenceschopnosti sektoru průmyslu a podnikání, udržení přitažlivosti ČR a jejích regionů a měst pro investory, také na podporu inovací, urychlené zavádění výsledků výzkumu a vývoje do výrobní sféry díky stimulaci poptávky po výsledcích výzkumu a vývoje, na komercializaci výsledků výzkumu a vývoje, na podporu růstu hospodářství založeného

---

⁹⁹ REGIONÁLNÍ RADA REGIONU SOUDRŽNOSTI MORAVSKOSLEZSKO, ref. 87.

¹⁰⁰ MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU ČR. *Operační program Podnikání a inovace* [online]. 2013a [26. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.czechinvest.org/data/files/operacni-program-podnikani-a-inovace-aktualni-znuni-2164-cz.pdf>.

na znalostech pomocí kapacit pro zavádění nových technologií a inovovaných výrobků, včetně nových informačních a komunikačních technologií.

OPPI vychází ze základních principů Lisabonské strategie, která je primárně orientována na dosažení vyššího hospodářského růstu a zaměstnanosti při respektování principů udržitelného rozvoje. OPPI byl schválen Evropskou komisí 3. prosince 2007.¹⁰¹ Řídícím orgánem OPPI je *Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR*.

Obecná charakteristika OP Podnikání a inovace

Na období 2007–2013 bylo pro OPPI ze strukturálních fondů EU alokováno celkem 3,671 mld. EUR, z toho 85 % činí příspěvek EU a 15 % ze státního rozpočtu.¹⁰² Podporovány jsou projekty realizované na území celé České republiky s výjimkou hlavního města Prahy. OP Podnikání a inovace je financován z ERDF.

Globálním cílem OP Podnikání a inovace je „*zvýšit do konce programovacího období konkurenceschopnost české ekonomiky a přiblížit inovační výkonnost sektoru průmyslu a služeb úrovni předních průmyslových zemí Evropy.*“¹⁰³ Tento globální cíl naplňuje sedm specifických cílů, kterým odpovídá zaměření prioritních os OPPI.

Specifické cíle OP Podnikání a inovace jsou následující:

- zvýšení motivace k zahájení podnikání, zintenzivnění aktivity malých a středních podniků a vytváření podmínek pro využití nových finančních nástrojů pro zahájení podnikání,
- zvýšení konkurenceschopnosti podniků zaváděním nových výrobních technologií, rozvoj informačních a komunikačních technologií a také služeb pro podnikání,
- zvýšení účinnosti užití energií v průmyslu včetně využití obnovitelných zdrojů energie,
- posílení inovačních aktivit podniků,
- rozvoj poradenských a informačních služeb pro podnikání,

---

¹⁰¹ ČEZ. Výzkum a vývoj. *Cez.cz* [online]. 2015 [26. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.cez.cz/cs/vyzkum-a-vzdelavani/vyzkum-a-vyvoj/subjekty-v-oblasti-vyzkumu-a-vyvoje/cr-verejne-zdroje-financovani/ministerstvo-prumyslu-a-obchodu.html>.

¹⁰² MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU ČR. *Zhodnocení situace v oblasti fondů EU, výzkumu, vývoje a inovací v roce 2013* [online]. 2013b [26. 3. 2015]. Dostupné z: <http://download.mpo.cz/get/49589/55981/605616/priloha001.pptx>.

¹⁰³ MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU ČR, ref. 100, s. 44.

- povzbuzení spolupráce průmyslového sektoru se subjekty z oblasti výzkumu a vývoje, zkvalitnění infrastruktury pro průmyslový výzkum, technologický vývoj a inovace, efektivní využití lidského potenciálu,
- vytvoření vhodných institucionálních, technických a administrativních podmínek pro realizaci operačního programu.¹⁰⁴

Prioritní osy OP Podnikání a inovace

OP Podnikání a inovace je tematicky rozdělen do **sedmi prioritních os**, kterými jsou Vznik firem, Rozvoj firem, Efektivní energie, Inovace, Prostředí pro podnikání a inovace, Služby pro rozvoj podnikání a Technická pomoc. K dosažení globálního cíle jsou finanční prostředky v rámci OP Podnikání a inovace koncentrovány na vymezené prioritní osy, charakterizující jednotlivé specifické cíle. Specifických cílů je dosahováno pomocí podpory určitých oblastí v rámci speciálních programů podpory. Strukturu prioritní os a oblastí podpory OPPI lze vidět na obrázku 3.7.

Obr. 3.7 Prioritní osy a oblasti podpory OP Podnikání a inovace 2007–2013

Prioritní osy	Oblasti podpory
1. Vznik firem	1.1 Podpora začínajícím podnikatelům 1.2 Využití nových finančních nástrojů
2. Rozvoj firem	2.1 Bankovní nástroje podpory malých a středních podniků 2.2 Podpora nových výrobních technologií, ICT a vybraných strategických služeb
3. Efektivní energie	3.1 Úspory energie a obnovitelné zdroje energie
4. Inovace	4.1 Zvyšování inovační výkonnosti podniků
5. Prostředí pro podnikání a inovace	5.1 Platformy spolupráce 5.2 Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů 5.3 Infrastruktura pro podnikání
6. Služby pro rozvoj podnikání	6.1 Podpora poradenských služeb 6.2 Podpora marketingových služeb
7. Technická pomoc	7.1 Technická pomoc při řízení a implementaci operačního programu 7.2 Ostatní technická pomoc

Zdroj: CZECHINVEST [online], 2015a; vlastní zpracování

¹⁰⁴ MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU ČR, ref. 100.

Prioritní osa 1 – Vznik firem

Cílem prioritní osy 1 je zvyšovat motivaci k zahájení podnikání, zintenzivnit aktivitu malých a středních podniků a také vytvářet podmínky pro využití nových finančních nástrojů pro zahájení podnikání v ČR.

Prioritní osa 2 – Rozvoj firem

Cílem prioritní osy 2 je zvýšit konkurenceschopnost podniků v ČR zaváděním nových výrobních technologií, zintenzivnit rozvoj informačních a komunikačních technologií včetně služeb pro podnikání.

Prioritní osa 3 – Efektivní energie

Cílem prioritní osy 3 je podpořit aktivitu podnikatelů v oblasti snižování energetické náročnosti výroby a spotřeby fosilních primárních energetických zdrojů, podpořit začínající podnikatele v aktivitách, které vedou k vyššímu využívání obnovitelných a druhotných zdrojů energie.

Prioritní osa 4 – Inovace

Cílem prioritní osy 4 je podpora technických a netechnických inovací v podnicích, rozvoj jejich spolupráce s výzkumnými a vývojovými organizacemi. Tato prioritní osa je zaměřena rovněž na podporu firemních kapacit pro oblast vědy a výzkumu.

Prioritní osa 5 – Prostředí pro podnikání a inovace

Cílem prioritní osy 5 je vytvořit vytváření vhodné prostředí pro vznik a rozvoj inovačního podnikání. Tato prioritní osa je zaměřena na vytvoření potřebné infrastruktury pro začínající podnikatele (podnikatelské inkubátory), rozšíření a zkvalitnění spolupráce mezi firmami, vzdělávacími institucemi a institucemi z oblasti výzkumu a vývoje s cílem podpořit a urychlit inovační procesy v podnicích.

Prioritní osa 6 – Služby pro rozvoj podnikání

Cílem prioritní osy 6 je rozvoj a využití informačních a poradenských služeb pro podnikatelské subjekty i v oblasti vyhledávání nových obchodních příležitostí a odborné přípravy na posilování pozic českých firem v mezinárodním obchodu. Tato prioritní osa je rovněž určena na podporu marketingových aktivit malých a středních podniků na zahraničních trzích a stimulovat zájem podnikatelů na kooperaci a společném postupu usnadňujícím jejich přístup na tyto trhy a jednání s obchodními partnery.

Prioritní osa 7 – Technická pomoc

Cílem prioritní osy 7 je financování přípravy, řízení, implementace, publicity, monitorování, hodnocení a kontroly OP Podnikání a inovace. Z prostředků určených na tuto prioritní osu jsou také hrazeny náklady související se zasedáním hodnotitelských komisí a Monitorovacího výboru a aktivity spojené s posilováním administrativních kapacit pro provádění pomoci z fondů Evropské unie.¹⁰⁵

3.4.3 Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OPVK) 2007–2013 je programem, v jehož rámci je možné čerpat finanční prostředky z Evropského sociálního fondu v programovacím období 2007–2013. OPVK je zaměřen na rozvoj lidských zdrojů prostřednictvím vzdělávání ve všech jeho rozmanitých formách s důrazem na komplexní systém celoživotního vzdělávání, utváření vhodného prostředí pro výzkumné, vývojové a inovační aktivity a stimulace spolupráce mezi soukromým a veřejným sektorem, vzdělávacími, výzkumnými a vývojovými institucemi.¹⁰⁶ OPVK byl schválen Evropskou komisí dne 12. října 2007. Řídícím orgánem je *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR*.¹⁰⁷

Obecná charakteristika OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Na programovací období 2007–2013 bylo pro OPVK ze strukturálních fondů EU určeno celkem 2,0845 mil. EUR, z čehož 85 % činí zdroje EU a 15 % plyne ze státního rozpočtu České republiky. OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost je financován z ESF. Podporovány jsou individuální projekty realizované na území celé ČR a grantové projekty realizované na území příslušného kraje.¹⁰⁸

Globálním cílem OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost je „rozvoj vzdělanostní společnosti za účelem posílení konkurenceschopnosti ČR prostřednictvím modernizace systémů počátečního, terciárního a dalšího vzdělávání, jejich propojení do komplexního

¹⁰⁵ MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU ČR, ref. 100.

¹⁰⁶ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY ČR. *Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost* [online] 2012 [31. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.op-vk.cz/filemanager/files/file.php?file=22106>.

¹⁰⁷ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY ČR. Základní dokumenty OPVK. *Op-vk.cz* [online] 2015a [31. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.op-vk.cz/cs/siroka-verejnost/zakladni-dokumenty-op-vk/op-vzdelavani-pro-konkurenceschopnost.html>.

¹⁰⁸ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY ČR. Co je OPVK. *Op-vk.cz* [online] 2015b [31. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.op-vk.cz/cs/siroka-verejnost/co-je-op-vk.html>.

systemu celoživotního učení a zlepšení podmínek ve vědě a výzkumu.“¹⁰⁹ Tento globální cíl naplňují čtyři specifické cíle, kterým odpovídá zaměření prioritních os OPVK.

Specifické cíle OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost jsou následující:

- rozvoj a zkvalitňování počátečního vzdělávání, důraz na zlepšení klíčových kompetencí absolventů s cílem zvýšení jejich uplatnitelnosti na trhu práce a zvýšení motivace k dalšímu vzdělávání,
- podpora inovací v oblasti terciárního vzdělávání směrem k propojení s výzkumnou a vývojovou činností, větší flexibilitě a kreativitě absolventů uplatnitelných ve znalostní ekonomice, k zatraktivnění podmínek pro výzkum a vývoj a k vytvoření komplexních a efektivních nástrojů, které by podporovaly inovační proces jako celek,
- posílení adaptability a flexibility lidských zdrojů jako základního faktoru konkurenceschopnosti ekonomiky a udržitelného rozvoje ČR prostřednictvím podpory dalšího vzdělávání jak na straně nabídky, tak rovněž i poptávky,
- vytvoření efektivního, moderního a kvalitního systému celoživotního učení prostřednictvím rozvoje systému počátečního, terciárního a dalšího vzdělávání včetně propojení všech jednotlivých částí systému celoživotního učení.¹¹⁰

Prioritní osy OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost pro programovací období 2007–2013 je tematicky rozdělen do **pěti prioritních os**, kterými jsou Počáteční vzdělávání, Terciární vzdělávání, výzkum a vývoj, Další vzdělávání, Systémový rámec celoživotního učení a Technická pomoc. Na obrázku 3.8 je možno vidět rozdělení ROP Moravskoslezsko do čtyř základních prioritních os a návazných oblastí podpory.

---

¹⁰⁹ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY ČR, ref. 106, s. 44.

¹¹⁰ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY ČR, ref. 106.

Obr. 3.8 Prioritní osy a oblasti podpory OP Vzdělání pro konkurenceschopnost 2007–2013

Prioritní osy	Oblasti podpory
1. Počáteční vzdělávání	1.1 Zvyšování kvality ve vzdělávání 1.2 Rovné příležitosti dětí a žáků včetně dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami 1.3 Další vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení 1.4 Zlepšení podmínek pro vzdělávání na základních školách 1.5 Zlepšení podmínek pro vzdělávání na středních školách
2. Terciární vzdělávání, výzkum a vývoj	2.1 Vyšší odborné vzdělávání 2.2 Vysokoškolské vzdělávání 2.3 Lidské zdroje ve výzkumu a vývoji 2.4 Partnerství a sítě
3. Další vzdělávání	3.1 Individuální další vzdělávání 3.2 Podpora nabídky dalšího vzdělávání
4. Systémový rámec celoživotního učení	4.1 Systémový rámec celoživotního učení
5. Technická pomoc	5.1 Řízení, kontrola, monitorování a hodnocení programu 5.2 Informovanost a publicita programu 5.3 Absorpční kapacita subjektů implementujících program

Zdroj: MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY ČR [online], 2015c; vlastní zpracování

Prioritní osa 1 – Počáteční vzdělávání

Cílem prioritní osy 1, která odpovídá prvnímu specifickému cíli OPVK, je nastavení samotného systému počátečního vzdělávání tak, aby byl akceptován rovný přístup s důrazem na podporu klíčových dovedností, zajištění kvality vzdělávání pedagogických pracovníků a se zohledněním individuálního talentu každého člověka, aby došlo ke zvýšení uplatnitelnosti absolventů škol na trhu práce a zároveň bylo dosaženo pozitivního přístupu k dalšímu vzdělávání.

Prioritní osa 2 – Terciární vzdělávání, výzkum a vývoj

Cílem prioritní osy 2, která naplňuje druhý specifický cíl OPVK, je modernizace terciárního vzdělávání a zatraktivnění systému vyššího odborného vzdělávání. Naplnění tohoto cíle povede ke zvýšení flexibility a kreativity absolventů, kteří se uplatní ve znalostní ekonomice. Tato prioritní osa je také zaměřena na rozvoj a zatraktivnění oblasti vědy a výzkumu i na podporu partnerství a sítí.

Prioritní osa 3 – Další vzdělávání

Cílem prioritní osy 3, která odpovídá třetímu specifickému cíli OPVK, je vnímání dalšího vzdělávání jako ucelený, ale současně otevřený systém, v němž jsou vymezeny kompetence a odpovědnost jednotlivých institucí a je vytvořena národní politika dalšího vzdělávání. Dále systémová podpora obyvatel ČR při osvojení obecných dovedností s důrazem na jazykové dovednosti, využívání informačních technologií a podporu k podnikání.

Prioritní osa 4 – Systémový rámec celoživotního učení

Cílem prioritní osy 4, která odpovídá čtvrtému specifickému cíli OPVK, je vytvoření systémového a institucionálního rámce pro poskytování dalšího vzdělávání, ověřování a uznávání jeho výsledků a také vytvoření podpůrného informačního a poradenského systému. Dále podpora a financování aktivit, které podporuje budování systému na úrovni počátečního, terciárního i dalšího vzdělávání.

Prioritní osa 5 – Technická pomoc

Cílem prioritní osy 5 je podpora efektivního řízení a implementace OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost. V rámci této prioritní osy jsou financovány především projekty, které podporují řízení, implementaci, monitorování, kontrolu, hodnocení a publicitu OPVK.¹¹¹

---

¹¹¹ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY ČR, ref. 106.

4 Analýza a hodnocení čerpání finančních prostředků strukturálních fondů EU v regionu NUTS 2 Moravskoslezsko v letech 2007–2013

Tato kapitola se zaměřuje nejprve na hodnocení finanční a věcné stránky evaluace strukturální pomoci Evropské unie v České republice, konkrétně je zde nastíněn životní cyklus dotace, cyklus čerpání finančních prostředků z fondů EU, věcný pokrok realizace strukturální pomoci a indikátorová soustava. Ve druhé podkapitole následuje analýza a hodnocení finančního a věcného pokroku realizace strukturální pomoci EU v regionu soudržnosti Moravskoslezsko v programovacím období 2007–2013, konkrétně Regionálního operačního programu Moravskoslezsko, Operačního programu Podnikání a inovace a Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

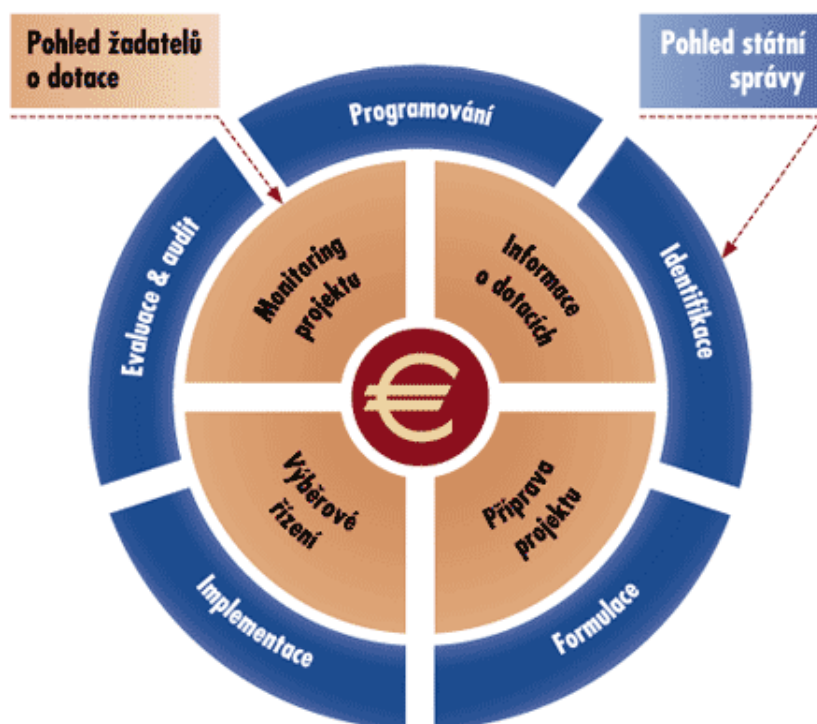
4.1 Finanční a věcná stránka evaluace strukturální pomoci EU v ČR

V souvislosti s cílem Evropské komise lépe zajistit a prokázat dosahování výsledků strukturálních intervencí vzrůstá v programovém období 2014–2020 oproti předešlým obdobím důraz na hodnocení programů. Jedním ze základních předpokladů pro dosažení tohoto cíle je správné nastavení strategie a intervenční logiky operačních programů včetně indikátorové soustavy a jejich výchozích a cílových hodnot.

4.1.1 Životní cyklus dotace

Vzhledem ke správnému pochopení řízení dotačního cyklu je nutné pochopit roli a pohled státu, respektive jakéhokoli **administrátora dotace**. V praxi se totiž pohled státu s pohledem žadatele stále prolíná. Na obrázku 4.1 je znázorněna propojenost dotačního cyklu z pohledu státu a z pohledu žadatele.

Obr. 4.1 Životní cyklus dotace z pohledu žadatele o dotaci a z pohledu státní správy

Zdroj: HOSPODÁŘSKÉ NOVINY [online], 2006

V rámci **dotačního cyklu z pohledu státní správy** rozlišujeme pět fází a to programování, identifikace, formulace, implementace a poslední fází je evaluace a audit.

Fáze **Programování** zahrnuje identifikaci problémů, překážek a příležitostí. Na základě jejich správné identifikace se stanoví priority a cíle dotačních programů, jejichž nedílnou součástí je přijetí strategie pro jednotlivé priority. Výsledky této fáze mají mnoholetý dopad.

Identifikace – identifikace potenciálních projektů a projektových záměrů, ověření relevance uznatelných nákladů ve vztahu k prioritám vzešlým z předchozí fáze programování.

Formulace – jedná se o vypracování návrhu programové fiche, dále o detailní zpracování operačního programu a stanovení základních podmínek (např. uznatelné náklady, oprávněný žadatel, místo realizace).

Implementace – v této etapě již je daný dotační program (respektive jeho oblast podpory) ve fázi realizace, takže probíhá příjem žádostí o dotace, jejich administrace a následné schvalování.

Ve fázi **Evaluace a auditu** je prováděno objektivní zhodnocení operačního programu. Cílem této fáze je určit relevanci, plnění cílů, efektivitu a dopad daného programu. Má velký význam pro další programování, jelikož poskytuje zpětnou vazbu a pomáhá optimalizovat celý systém řízení projektového cyklu.

Pro faktické čerpání dotací je důležitý zejména pohled žadatele o dotaci, který je zcela odlišný od pohledu státní správy, jak je patrné z obrázku 4.1.

V rámci **fází dotačního cyklu z pohledu žadatele o dotaci** rozlišujeme čtyři fáze a to zjištění informací o dotacích, identifikace projektu, příprava projektu, výběrové řízení a monitoring projektu.

Zjištění informací o dotacích, identifikace projektu – v rámci této fáze je nutné především identifikovat vhodný dotační titul a vhodný investiční záměr. Potenciální žadatel o dotaci musí systematicky evidovat vhodné investiční záměry a následně ověřovat jejich vazbu na vyhlášené výzvy k předkládání projektů z daného operačního programu.

Příprava projektu – zahrnuje všechny aktivity nutné pro získání dotace včetně technického řešení projektu. Tedy splnění všech formálních náležitostí vyhlášené výzvy OP, naplnění obsahové a věcné stránky projektu, a také zpracování povinných a nepovinných příloh projektu,

Výběrové řízení – je jednou ze základních povinností příjemce dotace. Vyhlášení výběrového řízení na dodavatele dodávek, služeb a stavebních prací je nezbytnou podmínkou pro uznání nákladů projektu. Výběrové řízení je třeba provést efektivně, ekonomicky, transparentně, nediskriminačně a přesně v souladu s požadavky jednotlivých OP a zákonem č. 137/2006 Sb. o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů. V případě nevhodného provedení může hrozit neposkytnutí nebo odejmutí již přiznané dotace.

Monitoring projektu – okamžikem schválení žádosti o dotaci začíná proces řízení a kontroly využití schválené dotace včetně pravidelného reportingu a zpracování monitorovacích zpráv, který trvá několik let i po ukončení samotné realizace projektu. Plnění těchto náležitostí je kontrolováno příslušnými orgány jak na evropské, tak na národní úrovni.¹¹²

---

¹¹² HOSPODÁŘSKÉ NOVINY. Krok za krokem. *Ihned.cz* [online] 2006 [2. 4. 2015]. Dostupné z: <http://ihned.cz/c1-17238050-zivotni-cyklus-dotace>.

4.1.2 Cyklus čerpání finančních prostředků

Celý proces čerpání finančních prostředků z fondů Evropské unie v ČR je monitorován prostřednictvím *Čtvrtletních monitorovacích zpráv*¹¹³ o průběhu čerpání strukturálních fondů, Fondu soudržnosti v programovém období 2007–2013, které zároveň představují hlavní výstup monitoringu realizace operačních programů ČR v programovacím období 2007–2013 a poskytují informace o pokroku čerpání finančních prostředků z fondů EU. Monitorovací zprávy zpracovává a vydává *Národní orgán pro koordinaci* (NOK). Data použitá v monitorovacích zprávách jsou získávána z centrálního informačního systému pro monitorování programů strukturálních fondů a Fondu soudržnosti *MSC2007*. Doplňkovým zdrojem dat jsou data získaná od řídicích orgánů jednotlivých operačních programů a příjemců pomoci.

V rámci procesu čerpání finančních prostředků fondů EU rozlišujeme **čtyři základní fáze** a to vyhlášení výzvy, hodnocení a výběr projektu, realizace a proplácení a certifikace.

Vyhlášení výzvy – řídicí orgán (ŘO) či zprostředkující subjekt (ZS) příslušného operačního programu vyhláší pravidelně časově vymezené výzvy k předkládání žádostí o dotaci v rámci jednotlivých prioritních os a oblastí podpory OP.

Hodnocení a výběr projektu – v termínech vyhlášených výzev jsou ŘO či ZS podávány žádosti o dotaci, jež musí být v souladu s cíli daného OP, podrobné podmínky jsou přesně nadefinovány ve vyhlášené výzvě. V rámci schvalovacího procesu ŘO nebo ZS hodnotí podané žádosti a na základě předem stanovených kritérií vybírá projekty, jimž bude dotace udělena. S žadateli, jejichž žádosti splní stanovená kritéria, je podepsána Smlouva o poskytnutí dotace nebo vydání Rozhodnutí o poskytnutí dotace.

Realizace projektu a proplácení výdajů – realizace projektu nastává po podepsání Smlouvy nebo vydání Rozhodnutí. Jednotlivé platby příjemcům podpory probíhají na základě žádostí o platbu, které příjemci předkládají ŘO či ZS a zároveň jsou příjemci je povinni doložit příslušnými doklady. Platby příjemcům probíhají formou ex-post plateb¹¹⁴ nebo formou ex-ante plateb¹¹⁵.

---

¹¹³ Od ledna roku 2008 do prosince 2013 byly sestavovány měsíční monitorovací zprávy, od roku 2014 již jsou realizovány pouze čtvrtletní monitorovací zprávy.

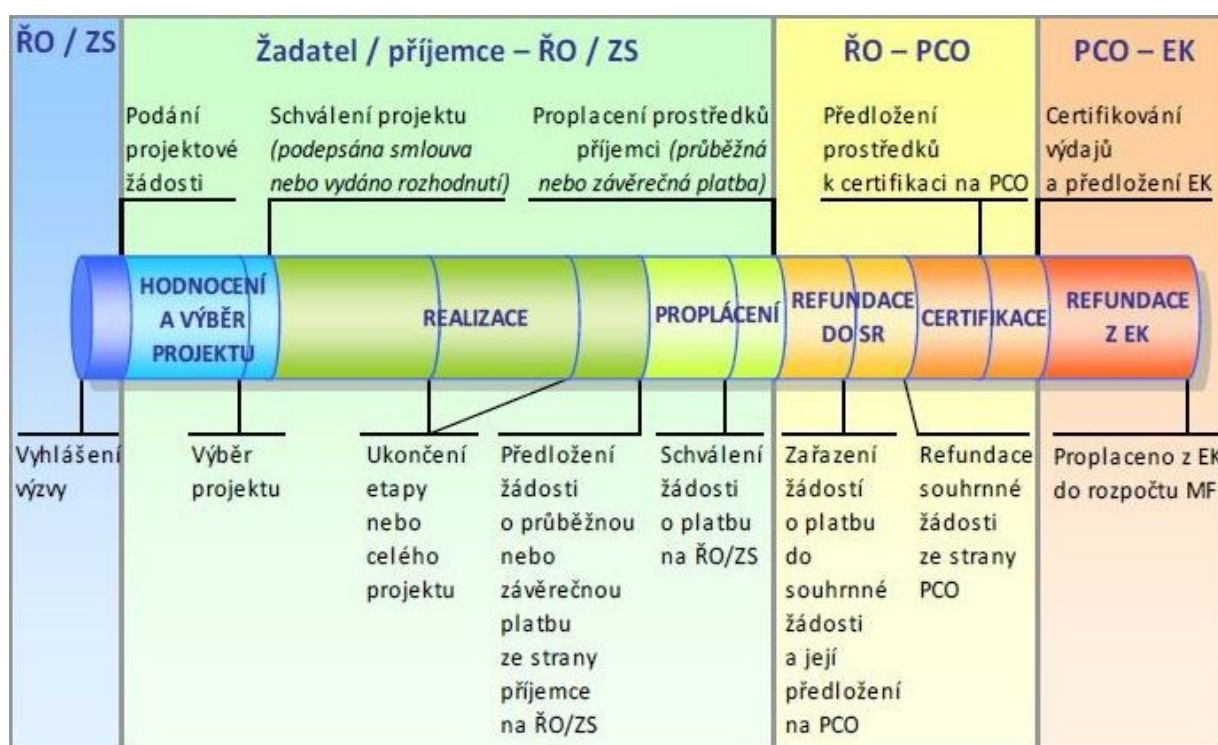
¹¹⁴ Formou platby ex-post se rozumí následné proplácení výdajů již vynaložených příjemcem.

¹¹⁵ Formou platby ex-ante se rozumí poskytnutí prostředků příjemci před realizací jeho výdajů na projekt.

Certifikace plateb – jelikož je systém finančních toků z rozpočtu EU založen na principu předfinancování ze státního rozpočtu, jsou finanční prostředky konečným příjemců nejprve uhrazeny ze státního rozpočtu ČR a až následně po certifikaci plateb Platebním a certifikačním orgánem Ministerstva financí ČR – odborem Národního fondu, a schválením EC je podíl EU proplacen zpět do státního rozpočtu.¹¹⁶

Realizace životního cyklu dotace, ať už z pohledu státní správy či žadatele o dotaci, s sebou přináší v každé fázi určité finanční toky, které je rovněž možno znázornit schematicky, jak je znázorněno na obrázku 4.2.

Obr. 4.2 Schéma průběhu čerpání finančních prostředků

Zdroj: MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR [online], 2015h, s. 9

Typologie finančních toků z fondů Evropské unie je následující:

- **prostředky v podaných žádostech** – objem finančních prostředků v žádostech o podporu, jež předložili žadatelé v rámci vyhlašovaných výzev jednotlivých operačních programů,

¹¹⁶ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. Čtvrtletní monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, Fondu soudržnosti v programovém období 2007–2013. IV čtvrtletí 2014 [online]. 2015h [2. 4. 2015]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/d92e08b1-4e8b-4f35-b7f5-5adf83a06cf8/04_CMZ_2014_IVQ_elektronicka.pdf?ext=.pdf.

- **prostředky kryté Rozhodnutím či Smlouvou o poskytnutí dotace** – jedná se o objem finančních prostředků v projektech, u kterých bylo podepsáno Rozhodnutí nebo Smlouva o poskytnutí dotace,
- **proplacené prostředky příjemcům** – jedná se o objem proplacených finančních prostředků na účet konečného příjemce na základě zkontrolované žádosti o platbu po ukončení etapy projektu či celé realizace, do kterého jsou započítány i zálohové platby,
- **certifikované výdaje** (zaslané žádosti do EK) – představují zaslané žádosti o proplacení finančních prostředků, obsahující certifikované výdaje, z Evropské komise do státního rozpočtu ČR.¹¹⁷

Od začátku programovacího období 2007–2013 **do 28. února 2015** byly podány žádosti o dotaci v celkovém objemu 1 323,2 mld. Kč. K tomuto datu bylo **schváleno 60 749 projektů za více než 700,4 mld. Kč** a finančně ukončeno 42 898 projektů v hodnotě 329,7 mld. Kč. V rámci individuálních projektů a globálních grantů bylo na účty příjemců **proplaceno 504,7 mld. Kč**, což činí 73,4 % celkové alokace na programovací období 2007–2013.¹¹⁸ Přehled stavu čerpání prostředků z fondů EU za ČR k datu 28. února 2015 je možno vidět na obrázku 4.3. Souhrnné údaje o projektech dle jednotlivých operačních programů a fondů EU jsou k nalezení v příloze 6.

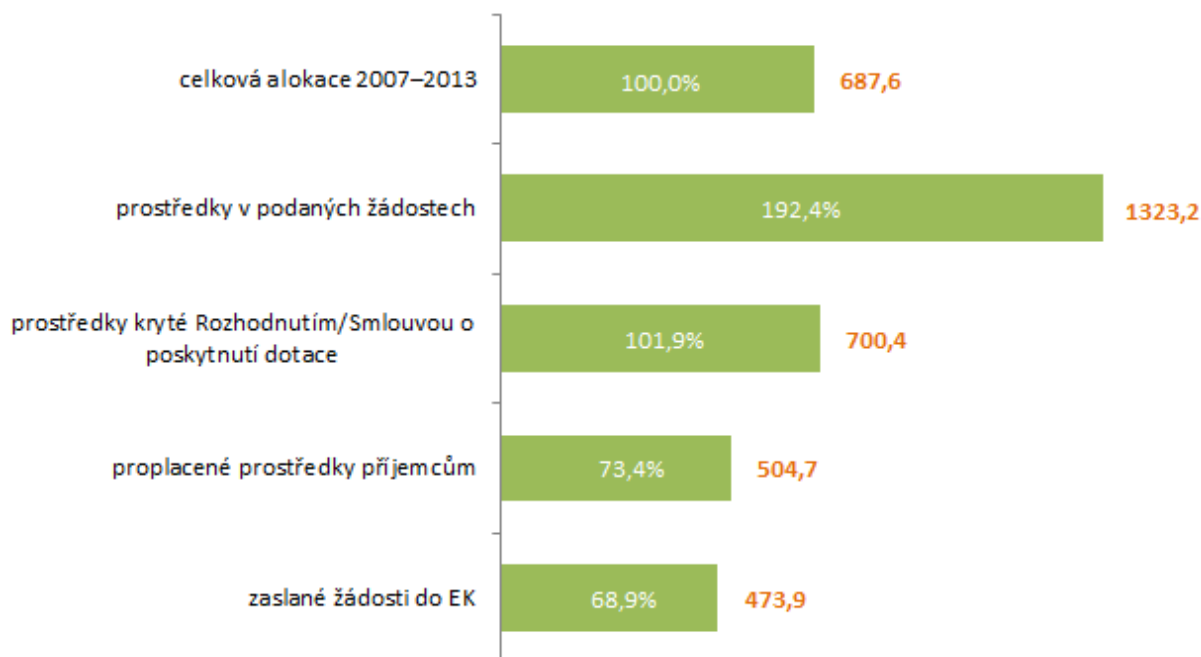
Částka v CZK za průběžné žádosti o platbu zaslané EC je pouze účetní hodnota, kdy převod z EUR na CZK vychází z kurzu platného ke dni odeslání žádosti EC. Tato hodnota však neodpovídá částce refundované do státního rozpočtu České republiky. Při refundaci se používá kurz dle zaúčtovaných souhrnných žádostí, který je zpravidla vždy odlišný od kurzu odeslané žádosti o platbu.¹¹⁹

¹¹⁷ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Měsíční monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a národních zdrojů v programovém období 2007–2013*. Prosinec 2013 [online]. 2014 [2. 4. 2015]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/1a7af95d-525c-4b88-94a1-bdcf6a3b02d7/MMZ_2013_12.pdf?ext=.pdf.

¹¹⁸ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Stručný přehled čerpání – únor 2015* [online]. 2015 [18. 4. 2015]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/aaa3410b-ddae-441d-b23e-63b9b0b13f77/Strucny-prehled-cerpani_2015_02.pdf?ext=.pdf.

¹¹⁹ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. Informace o čerpání. *Strukturalni-fondy.cz* [online]. 2015 [18. 4. 2015]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-o-cerpani/Mesicni-pokrok-v-cerpani>.

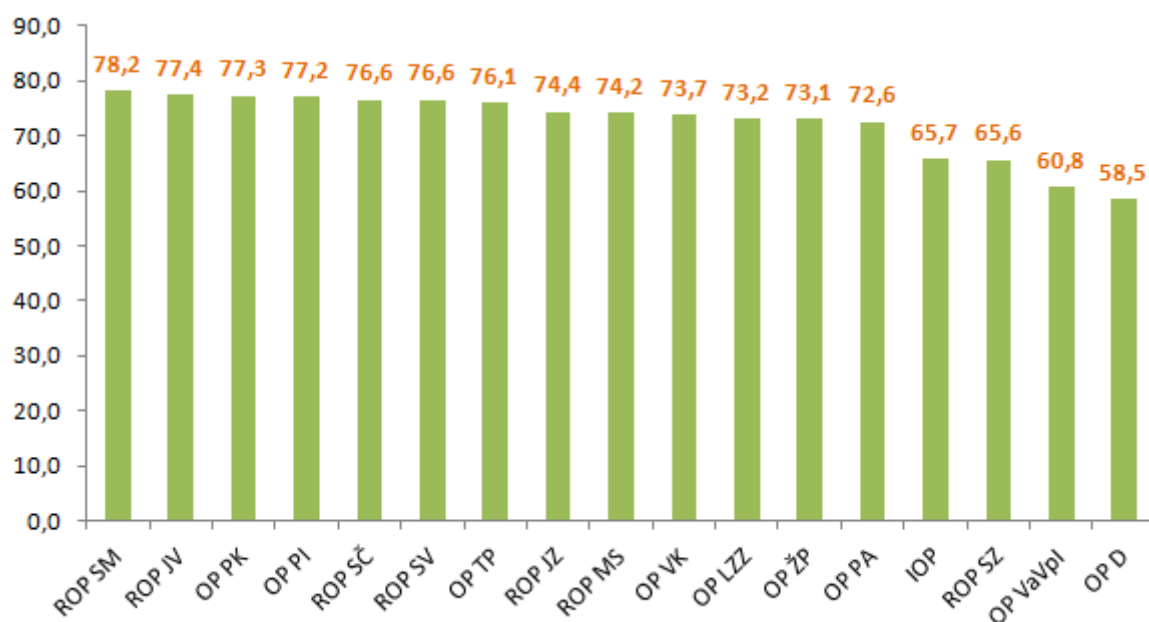
Obr. 4.3 Souhrnný stav čerpání prostředků z fondů EU za ČR k 28. 2. 2015 (v mld. Kč)

Zdroj: MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR [online], 2015i, s. 1; vlastní zpracování

Co se týče jednotlivých operačních programů, z hlediska stavu zaslaných žádostí do EC k 28. únoru 2015, je na prvním místě ROP Střední Morava s podílem 78,2 % zaslaných žádostí o proplacení finančních prostředků určených pro tento OP, na druhém místě je ROP Jihovýchod se 77,4 % a následuje OP Praha Konkurenceschopnost se 77,3 %. Naopak nejhůře se umístil OP Doprava s 58,5 % a OP Výzkum a vývoj pro inovace s 60,8 %. Následující obrázek 4.4 zobrazuje stav zaslaných žádostí o proplacení prostředků do EC k 28. únoru 2015 vzhledem k celkové alokaci OP pro toto programovací období.

Obr. 4.4 Stav zaslaných žádostí do EC k 28. 2. 2015 (v %)

Zdroj: MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR [online], 2015i, s. 2; vlastní zpracování

Plnění finančních pravidel n+2 a n+3

Pravidlo n+2 a n+3 je charakterizováno jako administrativní nástroj k **zajištění plynulosti čerpání** finančních prostředků ze strukturálních fondů a CF. Podle něj musí být alokace podpory pro n-tý rok vyčerpána v následujících dvou či třech kalendářních letech. Pro alokace roku 2008, 2009 a 2010 platí pravidlo n+3. Pro alokace roku 2011 a 2012 se vztahuje pravidlo n+2. Pro alokaci roku 2013 platí pravidlo n+2 a dále v tomto roce platí souběh pravidel n+2 a n+3, tj. n+3 z roku 2010 a n+2 z roku 2011. Rozpočtový závazek pro rok 2007 byl rovnoměrně rozdělen do šesti následujících let programovacího období a prostředky, které nejsou z dané alokace vyčerpány do konce určitého roku, podléhají tzv. **automatickému zrušení závazku**¹²⁰.

V roce **2013**, i přes veškerou snahu NOK, **limit čerpání nenaplnilo 5 operačních programů** – OP Životní prostředí, OP Lidské zdroje a zaměstnanost, OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, OP Technická pomoc a Integrovaný operační program. Celková výše automatického zrušení závazku je 411,4 mil. EUR.

¹²⁰ Alokační podpora na daný rok je snížena o nevyčerpané finanční prostředky.

V roce **2014** limit čerpání **nenaplnily 4 operační programy** a to – OP Výzkum a vývoj pro inovace, ROP Severozápad, OP Technická pomoc a Integrovaný OP. Celková výše automatického zrušení závazku bude známá až po rozhodnutí EC v první polovině roku 2015.

Na konci programovacího období 2007–2013 musí být prokázáno vyčerpání celé přidělené alokace. EC však nebude provádět případné automatické zrušení závazku ihned koncem roku 2015, ale až 31. března 2017, do kdy musí být za jednotlivé OP zaslány závěrečné platby.¹²¹ Čerpání finančních prostředků jednotlivých operačních programů ve vztahu k pravidlu n+2 a n+3 je k nalezení v příloze 7.

4.1.3 Věcný pokrok realizace strukturální pomoci EU a indikátorová soustava

Indikátor či ukazatel je nástroj určený pro měření cíle, postupu či dosažených efektů jednotlivých úrovní implementace. Musí být přesně definován a tvoří jej kód, název, definice, měrná jednotka (a to včetně popisu způsobu měření), zdroj údajů, výchozí, cílová a dosažená hodnota. Pomocí indikátorů věcného pokroku je sledováno věcné plnění operačního programu.

Indikátorová soustava je ucelený a vzájemně související systém indikátorů operačních programů, Národního strategického referenčního rámce (v programovacím období 2007–2013) či Dohody o partnerství (v programovém období 2014–2020). Zahrnuje indikátory od úrovně projektů až po indikátory jednotlivých úrovní operačního programu. Indikátorová soustava slouží jak k průběžnému, tak následnému vyhodnocování naplňování stanovených cílů na jednotlivých úrovních implementace. Indikátorové soustavy jednotlivých programů jsou navázány na indikátorovou soustavu NSRF nebo PA.

Indikátory se člení do **tří základních kategorií** a to – indikátory výstupu, výsledku a dopadu.

Indikátory výstupu jsou určeny pro sledování a vyhodnocování prováděných opatření a aktivit, které charakterizují konkrétní činnost. Podávají informace o okamžitých výstupech realizace jednotlivých operací (projektů) v rámci daného programu. Většinou jsou vyjadřovány ve fyzických jednotkách (např. délka nově vybudovaných cyklostezek v km, počet podpořených firem). Indikátory výstupu by měly mít vazbu na indikátory výsledku, které měří účinky prováděných opatření a aktivit.

---

¹²¹ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, ref. 116.

Indikátory výstupu charakterizuje následující:

- definice, měrná jednotka, metoda sledování, spolehlivý zdroj dat,
- výchozí hodnota je vždy nulová,
- musí být stanovena cílová hodnota,
- nutná agregovatelnost hodnot z úrovně projektů.

Indikátory výsledku mají přímou vazbu na specifické cíle. Slouží k prokázání toho, zda bylo cíle projektu či programu dosaženo. Obsahují informace o změnách v důsledku vytvořených výstupů, např. změnách v chování, změnách výrobních kapacit nebo vývoji produkce u příjemců. Indikátory výsledku charakterizují jevy, které lze vyjadřovat ve fyzických či v peněžních jednotkách (např. snížení dopravních nákladů, snížení jízdní doby). Tyto indikátory jsou důležitým podkladem pro řízení operačního programu po celou dobu jeho implementace.

Indikátory výsledku charakterizuje následující:

- definice, měrná jednotka, metoda sledování, spolehlivý zdroj dat,
- výchozí hodnota je zpravidla nenulová,
- musí být stanovena cílová hodnota.

Indikátory dopadu se svým pojetím přibližují indikátorům výsledku. Týkají se přínosů programu přesahujících okamžité účinky na jeho přímé příjemce nejen na úrovni intervence, ale obecněji také v programové oblasti (jsou spojeny s globálním cílem programu). Obvykle se vyjadřují tzv. netto, což znamená odečtení účinků, které nelze přičíst intervenci a zohlednění nepřímých účinků (např. zvýšení zaměstnanosti ve venkovských oblastech, zvýšená produktivita zemědělského odvětví, zvýšená výroba energie z obnovitelných zdrojů).

Rozlišujeme **čtyři** základní **hodnoty indikátorů** a to výchozí, cílovou, dosaženou hodnotu a závazek příjemce.

Výchozí hodnota indikátoru je hodnota indikátoru naměřená před začátkem realizace projektu či programu. Hodnota se během realizace projektu či programu nemění. Výchozí hodnota indikátoru je zohledněna v rámci dosažené hodnoty.

Cílová hodnota indikátoru je plánovaná hodnota indikátoru programu stanovená řídicím orgánem jako stav, kterého chce pomocí intervencí dosáhnout. Pokud je indikátor

součástí programového dokumentu, jedná se o cílový stav, ke kterému se program zavazuje vůči EC. Programy stanoví cílové hodnoty pro všechny indikátory až do roku 2023. Cílová hodnota je nastavována ve vztahu k přidělené celkové alokaci. V rámci cílové hodnoty indikátoru je zohledněna výchozí hodnota indikátoru. Na úrovni projektů je pak definována cílová hodnota jako plán indikátoru, k jehož dosažení se žadatel o podporu vůči poskytovateli zavázal včetně data, kdy má být této hodnoty dosaženo.

Dosažená hodnota indikátoru je hodnota naplnění indikátoru (a to v průběhu či po ukončení realizace programu nebo projektu). Jedná se o kumulativní údaj od začátku realizace projektu nebo přírůstkový údaj dle povahy indikátoru a jeho definice. U hodnoty naplnění indikátoru se sleduje rovněž datum, ke kterému byly naměřené hodnoty indikátorů platné. V rámci dosažené hodnoty indikátoru je zohledněna výchozí hodnota indikátoru.

Závazek příjemce znamená o součet cílových hodnot indikátoru, ke kterým se zavázali příjemci v projektech pro danou úroveň programu. V případě, že tento závazek silně překračuje cílové hodnoty stanovené v programovém dokumentu, hovoříme o tzv. přezávazkování indikátoru.¹²²

Hodnocení plnění strategických cílů NSRF ČR 2007–2013

Průběžné hodnocení plnění strategických cílů NSRF ČR je realizováno prostřednictvím *Čtvrtletních monitorovacích zpráv o průběhu čerpání strukturálních fondů, Fondu soudržnosti v programovém období 2007–2013*, kdežto k hodnocení věcného pokroku plnění NSRF ČR je zpracováván samostatný dokument s názvem *Věcný pokrok vybraných indikátorů Národního strategického referenčního rámce*.

První strategický cíl NSRF ČR *Konkurenceschopná česká ekonomika* je zaměřen na posilování konkurenceschopnosti podnikatelského sektoru v ČR. S přispěním prostředků EU bylo vytvořeno 24 115 pracovních míst v podnicích, které se zaměřují na inovace, výzkum a vývoj a také na rozvoj cestovního ruchu. Bylo podpořeno 5 846 malých a středních podniků. Dosud bylo zrealizováno 3 407 produktových, procesních, organizačních a marketingových inovací. V oblasti výzkumu a vývoje je podpořeno 8 center excelence a 40 regionálních výzkumných a vývojových center, ve kterých bylo již vytvořeno

---

¹²² MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Zásady tvorby a používání indikátorů v programovém období 2014–2020*. Verze 3 [online]. 2014 [3. 4. 2015]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/aa6b4762-e449-46ec-8b7c-4225bd92ee1c/MP_indikatory-v3_final.pdf?ext=.pdf.

3 800 nových pracovních míst. V oblasti cestovního ruchu bylo zrekonstruováno 202 památkových objektů.

Druhý cíl s názvem *Otevřená, flexibilní a soudržná společnost* je zaměřen na zajištění kvalifikované, flexibilní pracovní síly, zvýšení vzdělanostního potenciálu ČR a efektivnímu systému veřejné správy a služeb. Jedná se především o aktivity zaměřené na počáteční vzdělávání a zaměstnanost. V rámci aktivit operačních programů se zúčastnilo vzdělávacího nebo rekvalifikačního kurzu, stáže, školení nebo odborné praxe 8,5 mil. osob, z toho 1,4 milionu studentů v počátečním vzdělávání. Rovněž bylo vytvořeno 55,8 tis. nových pracovních míst. V rámci prevence pro obyvatele bylo realizováno 42 programů prevence a zavedeno 86 nových sociálních služeb a aktivit.

Třetí cíl *Atraktivní prostředí* by měl přispět ke zlepšování životního prostředí, rozvoji environmentální infrastruktury a dopravní dostupnosti území. Dosud bylo postaveno 241,5 km nových silnic, zrekonstruováno 328,1 km železničních tratí transevropské dopravní sítě (Trans-European Transport Network, TEN-T) i mimo TEN-T, revitalizováno 132,9 km² území a odstraněno 758 400 m² ploch starých ekologických zátěží. Nově bylo postaveno nebo zrekonstruováno dosud 103 čistíren odpadních vod.

Čtvrtý cíl *Vyvážený rozvoj území* je zaměřen na stimulaci rozvojového potenciálu regionů, posilování role měst jako center růstu a rozvoje regionů, řešení jejich vnitřních problémů, snižování existujících disparit, harmonický vývoj území a udržitelný rozvoj venkovských oblastí. V městských oblastech bylo regenerováno a revitalizováno přes 1 397,5 tis. m² ploch objektů a ve venkovských oblastech 678,9 ha území. V jednotlivých regionech bylo postaveno nebo rekonstruováno více než 1,8 tis. km silnic II. a III. třídy, z toho 44,9 km nových komunikací.¹²³

Konkrétní naplňování vybraných indikátorů jednotlivých strategických cílů NSRF ČR 2007–2013 k 7. 1. 2015 včetně uvedení výchozích a cílových hodnot je k nalezení v příloze 8.

---

¹²³ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, ref. 116.

4.2 Analýza finančního a věcného pokroku realizace strukturální pomoci EU v regionu NUTS 2 Moravskoslezsko v období 2007–2013

Struktura veřejně dostupných údajů týkajících se monitorování finančního a především věcného pokroku v operačních programech ROP Moravskoslezsko, OP Podnikání a inovace a OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost je velmi rozdílná, a proto i obsahový rámec analýz jednotlivých operačních programů bude v určitých oblastech odlišný.

4.2.1 Regionální operační program Moravskoslezsko

Zdrojem dat k hodnocení věcného a finančního pokroku v rámci ROP Moravskoslezsko byla *Čtvrtletní monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, Fondu soudržnosti v programovém období 2007–2013* a *Výroční zpráva o provádění Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Moravskoslezsko za rok 2013*. Z celkového počtu 1 770 projektových žádostí v hodnotě 35 217,6 mil. Kč, ve všech prioritních osách, předložených do ROP Moravskoslezsko bylo ke dni 7. ledna 2015 **schváleno celkem 921 žádostí** o dotaci v souhrnné výši **18 853,6 mil. Kč**. Vyřazeno bylo 849 projektů (tj. 47,97 %) s celkovými zdroji ve výši 16 364 mil. Kč. Nejčastějším důvodem pro vyřazení projektů bylo nesplnění podmínek v rámci věcného hodnocení, kde byla vyloučena více než polovina projektových žádostí. Tabulka 4.1 uvádí stav žádostí, jež byly předloženy v rámci všech prioritních os ve všech výzvěch ke dni 7. ledna 2015.¹²⁴

Tab. 4.1 Stav žádostí o dotaci v rámci ROP Moravskoslezsko (k 7. 1. 2015)

	Počet	%	mil. Kč
Podané žádosti	1 770	100	35 217,6
Zamítnuté žádosti	849	47,97	16 364,0
Schválené žádosti	921	52,03	18 853,6

Zdroj: MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR [online], 2015h, s. 39; vlastní zpracování

Od začátku programovacího období 2007–2013 do 7. 1. 2015 bylo z celkového objemu 1 770 podaných žádostí za 35 217,6 mil. Kč nejvíce žádostí o dotaci podáno v rámci prioritní osy 2 – Podpora prosperity regionu. S žadateli o dotaci v rámci ROP Moravskoslezsko byla uzavřena Smlouva o poskytnutí dotace či vydáno Rozhodnutí

¹²⁴ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Čtvrtletní monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, Fondu soudržnosti v programovém období 2007–2013*. IV čtvrtletí 2014 [online]. 2015h [2. 4. 2015]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/d92e08b1-4e8b-4f35-b7f5-5adf83a06cf8/04_CMZ_2014_IVQ_elektronicka.pdf?ext=.pdf.

o poskytnutí dotace u projektů v souhrnné výši 18 853,6 mil. Kč za všechny prioritní osy, což činí 95,3 % celkové alokace programu pro období 2007–2013. K 7. lednu 2015 bylo **proplaceno příjemcům** celkem **13 377,6 mil. Kč**, což činí 67,7 % celkové alokace prostředků pro toto období. Nejvíce prostředků z hlediska finančního objemu bylo příjemcům vyplaceno v rámci prioritní osy 1 – Regionální infrastruktura a dostupnost a to 5 074,2 mil. Kč, naopak nejméně v prioritní ose 5 – Technická pomoc (430,2 mil. Kč) a prioritní ose 4 – Rozvoj venkova (1 213,6 mil. Kč). Ovšem z hlediska vyplacených prostředků vzhledem k celkové alokaci podpory na celé programovací období 2007–2013 je však na prvním místě prioritní osa 4 s 95,3 % a nejhůře se umístila právě prioritní osa 1 s 61,8 %.¹²⁵ Finanční pokrok čerpání ROP Moravskoslezsko k 7. lednu 2015 popisuje tabulka 4.2.

Tab. 4.2 Finanční pokrok realizace ROP Moravskoslezsko (stav k 7. 1. 2015)

Prioritní osa	Celková alokace 2007–2013	Podané žádosti		Projekty s vydaným Rozhodnutím nebo podepsanou Smlouvou		Proplacené prostředky příjemcům	
	mil. Kč	Počet	mil. Kč	mil. Kč	%	mil. Kč	%
1	8 206,5	227	12 323,8	6 854,6	83,5	5 074,2	61,8
2	5 181,0	720	9 339,3	5 016,7	96,8	3 209,7	62,0
3	4 478,2	368	8 827,5	4 858,5	108,5	3 450,3	77,0
4	1 273,6	431	4 478,7	1 387,7	109,0	1 213,2	95,3
5	634,6	24	804,3	736,0	116,0	430,2	67,8
Celkem	19 773,8	1 770	35 217,6	18 853,6	95,3	13 377,6	67,7

Zdroj: MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR [online], 2015h, s. 39; vlastní zpracování

Tabulka 4.3 zobrazuje **naplňování pravidla n+2 a n+3** v rámci ROP Moravskoslezsko 2007–2013 v EUR. K 4. lednu 2014 bylo **proplaceno** z EC celkem 514 199 430,27 EUR, což představuje **68,47 % celkové alokace**. Rozdíl mezi platbami a limity pravidel n+2/n+3 činí -236 782 317,73 EUR, což znamená, že je **nutno proplatit** z Evropské komise **ještě přibližně 31,53 % alokace** ROP Moravskoslezsko na programovací období 2007–2013. Hodnota předběžných plateb z EC a souhrnných žádostí o platbu

¹²⁵ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, ref. 124.

514 199 430,27 EUR uvedená u let 2014 a 2015 je pouze orientační, jedná se o hodnotu plnění z roku 2013, jelikož dosud nejsou známe údaje pro příslušné roky.¹²⁶

Tab. 4.3 Naplňování pravidla n+2/n+3 v rámci ROP Moravskoslezsko (stav k 4. 1. 2014, v EUR)

Rok	Celková alokace 2007–2013 (roční)	n+2/n+3 souhrnné limity	Předběžné platby z EC + roční žádosti o platbu	Předběžné platby z EC + souhrnné žádosti o platbu	Rozdíl mezi platbami z EC a souhrnnými limity (n+2/n+3)	Rozdíl (v %)
2007	88 847 947,00		14 321 864,34	14 321 864,34		
2008	93 218 257,00		21 482 796,51	35 804 660,85		
2009	97 607 672,00		55 587 422,62	91 392 083,47		
2010	102 202 340,00		95 743 791,48	187 135 874,95		
2011	115 035 181,00	108 026 248,00	93 411 858,72	280 547 733,67	172 521 485,67	259,70
2012	115 351 675,00	220 411 911,00	90 582 543,31	371 130 276,98	150 688 365,98	168,38
2013	138 718 676,00	467 295 415,00	143 069 153,29	514 199 430,27	46 904 015,27	110,04
2014		597 455 081,00	0,00	514 199 430,27	-83 255 650,73	86,06
2015		750 981 748,00	0,00	514 199 430,27	-236 782 317,73	68,47
Celkem	750 981 748,00	750 981 748,00	514 199 430,27	514 199 430,27	-236 782 317,73	31,53

Zdroj: RR MORAVSKOSLEZSKO [online], 2014, s. 17; vlastní zpracování

V následující části je uveden věcný pokrok čerpání prostředků pomocí příslušných indikátorů jednotlivých prioritních os ROP Moravskoslezsko. Výchozí hodnota indikátorů je, až na uvedené výjimky, nulová.

Tabulka 4.4 popisuje **naplňování indikátorů prioritní osy 1** – Regionální infrastruktura a dostupnost k 3. březnu 2014. Největší úspěšnost má naplňování indikátoru *Počet podpořených projektů na ochranu proti živelným pohromám*, u něhož byla stanovena cílová hodnota 1,00, přičemž dosažená hodnota byla 2,00 (tj. úspěšnost plnění 200 %). Mezi nejlépe naplňované indikátory patří rovněž *Přírůstek počtu obyvatel obcí zapojených do IDS* (Integrovaný dopravní systém), jež byl plněn na 133,49 %, a *Počet obcí zapojených do IDS* s úspěšností plnění 124,58 %. Naopak nejhůře naplňovanými indikátory jsou *Počet upravených regionálních letišť*, který byl do 3. 3. 2014 naplněn na 0 %, a *Délka nově vybudovaných cyklostezek*, který byl naplněn na 46,05 %.

¹²⁶ RR MORAVSKOSLEZSKO. *Výroční zpráva o provádění Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Moravskoslezsko za rok 2013* [online] 2014 [13. 4. 2015]. Dostupné z: http://www.rr-moravskoslezsko.cz/file/4034_1_1/.

Tab. 4.4 Věcný pokrok realizace prioritní osy 1 ROP Moravskoslezsko (stav k 3. 3. 2014)

Číslo indikátoru	Název indikátoru	Cílová hodnota	Dosažená hodnota	Úspěšnost plnění v %
511100	Počet podpořených projektů na rozvoj dopravy (dopravní dostupnost)	85,00	69,00	81,18
610101	Délka nových silnic II. a III. třídy (počet km)	10,00	6,11	61,10
610102	Délka rekonstruovaných silnic II. a III. třídy (počet km)	250,00	187,12	74,85
610111	Délka nově vybudovaných cyklostezek (počet km)	100,00	46,05	46,05
610301	Počet upravených regionálních letišť	1,00	0,00	0,00
514600	Počet podpořených projektů na ochranu proti živelným pohromám	1,00	2,00	200,00
610311	Počet odbavených cestujících na regionálních letištích - změna počtu v čase (%), výchozí hodnota 216 259 ²	200,00	125,15	62,58
610241	Počet nově pořízených ekologických vozidel ve veřejné dopravě	250,00	215,00	86,00
610211	Počet obcí zapojených do IDS, výchozí hodnota 145	240,00	299,00	124,58
610205	Přírůstek počtu osob přepravených veřejnou dopravou celkem (tis. osob), výchozí hodnota 279 420	300 000,00	183 257,70	61,09
610210	Přírůstek počtu obyvatel obcí zapojených do IDS (počet osob), výchozí hodnota 750 461	875 538,00	1 168 747,00	133,49

Zdroj: RR MORAVSKOSLEZSKO [online], 2014, s. 65; vlastní zpracování

V tabulce 4.5 je možno vidět **naplňování indikátorů prioritní osy 2** – Podpora prosperity regionu k 3. březnu 2014. Největší úspěšnost má naplňování indikátoru *Počet podpořených projektů zaměřených na podporu cestovního ruchu*, u něhož byla stanovena cílová hodnota 85,00, přičemž dosažená hodnota byla 87,00 (tj. úspěšnost plnění 102,35 %) a *Počet podpořených projektů zaměřených na podporu vzdělávání*, jež byl plněn na 81,05 %. Naopak nejhůře naplňovaným indikátorem je *Plocha revitalizovaných nevyužívaných nebo zanedbaných areálů (brownfield) celkem*, který byl do 3. 3. 2014 naplněn na 27,25 % a *Počet nově vytvořených pracovních míst v rámci projektů na rozvoj cestovního ruchu*, který byl naplněn na 47,67 %.

Tab. 4.5 Věcný pokrok realizace prioritní osy 2 ROP Moravskoslezsko (stav k 3. 3. 2014)

Číslo indikátoru	Název indikátoru	Cílová hodnota	Dosažená hodnota	Úspěšnost plnění v %
511500	Počet podpořených projektů zaměřených na udržitelný rozvoj a zvyšující atraktivitu měst a velkoměst - celkem	145,00	114,00	78,62
511550	Počet podpořených projektů zaměřených na podporu vzdělávání	95,00	77,00	81,05
511545	Počet podpořených projektů zaměřených na podporu sociálních služeb	42,00	33,00	78,57
511560	Počet podpořených projektů zaměřených na podporu zdravotnictví	8,00	4,00	50,00
511200	Počet podpořených projektů zaměřených na podporu cestovního ruchu	85,00	87,00	102,35
651100	Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů ve městech celkem (m ²)	50 000,00	25 054,01	50,11
520212	Počet nově vytvořených pracovních míst v rámci projektů na rozvoj cestovního ruchu	300,00	143,02	47,67
630502	Návštěvníci v regionu (počet přenocování), výchozí hodnota 2 065	2 400,00	1 720,37	71,68
630100	Počet nově vybudovaných nebo zrekonstruovaných lůžek celkem	1 200,00	944,00	78,67
652000	Plocha revitalizovaných nevyužívaných nebo zanedbaných areálů (brownfield) celkem (ha)	63,00	17,17	27,25

Zdroj: RR MORAVSKOSLEZSKO [online], 2014, s. 73; vlastní zpracování

V tabulce 4.6 je zobrazeno **naplňování indikátorů prioritní osy 3 – Rozvoj měst** k 3. březnu 2014. Největší úspěšnost má naplňování indikátoru *Počet podpořených projektů zaměřených na udržitelný rozvoj a zvyšující atraktivitu měst a velkoměst - celkem*, u něhož byla stanovena cílová hodnota 100,00, přičemž dosažená hodnota byla 169,00 (tj. úspěšnost plnění 169,00 %) a *Plocha regenerovaného a revitalizovaného území ve městech*, jež byl plněn na 118,00 %. Naopak nejhůře naplňovaným indikátorem je *Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů pro služby OVS*, který byl do 3. 3. 2014 naplněn na 70,01 % a *Počet podpořených projektů na rozvoj (zvyšující atraktivitu) vybraných měst*, který byl naplněn na 80,00 %.

Tab. 4.6 Věcný pokrok realizace prioritní osy 3 ROP Moravskoslezsko (stav k 3. 3. 2014)

Číslo indikátoru	Název indikátoru	Cílová hodnota	Dosažená hodnota	Úspěšnost plnění v %
511500	Počet podpořených projektů zaměřených na udržitelný rozvoj a zvyšující atraktivitu měst a velkoměst - celkem	100,00	169,00	169,00
511531	Počet podpořených projektů na rozvoj (zvyšující atraktivitu) vybraných měst	50,00	40,00	80,00
511541	Počet podpořených projektů na ostatní města	110,00	129,00	117,27
6050101	Plocha regenerovaného a revitalizovaného území ve městech (km ²)	0,50	0,59	118,00
651100	Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů ve městech celkem (m ²)	118 000,00	103 786,02	87,95
651101	Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů určených pro rozvoj vzdělávání (m ²)	60 000,00	56 480,05	94,13
651102	Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů pro služby OVS	40 000,00	28 004,79	70,01
651103	Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů pro sociální služby a zdravotní péči (m ²)	2 000,00	1 755,27	87,76
651104	Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů zájmové a volnočasové povahy (m ²)	16 000,00	17 545,91	109,66
652001	Plocha revitalizovaných nevyužívaných nebo zanedbaných areálů (brownfields) ve městech (m ²)	6,00	4,94	82,33

Zdroj: RR MORAVSKOSLEZSKO [online], 2014, s. 80; vlastní zpracování

Tabulka 4.7 popisuje **naplňování indikátorů prioritní osy 4 – Rozvoj venkova** k 3. březnu 2014. Největší úspěšnost má naplňování indikátoru *Počet podpořených projektů na rozvoj venkovských oblastí*, u něhož byla stanovena cílová hodnota 100,00, přičemž dosažená hodnota byla 173,00 (tj. úspěšnost plnění 173,00 %) a *Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů ve venkovských oblastech celkem*, jež byl plněn na 142,01 %. Indikátor *Plocha regenerovaného a revitalizovaného území ve venkovských oblastech* byl do 3. 3. 2014 naplněn na 99,43 %, což se však blíží cílové hodnotě, takže nelze hovořit o nízké míře naplňování indikátoru.

Tab. 4.7 Věcný pokrok realizace prioritní osy 4 ROP Moravskoslezsko (stav k 3. 3. 2014)

Číslo indikátoru	Název indikátoru	Cílová hodnota	Dosažená hodnota	Úspěšnost plnění v %
512100	Počet podpořených projektů na rozvoj venkovských oblastí	100,00	173,00	173,00
650505	Plocha regenerovaného a revitalizovaného území ve venkovských oblastech (ha)	30,00	29,83	99,43
651500	Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů ve venkovských oblastech celkem (m ²)	50 000,00	71 003,92	142,01

Zdroj: RR MORAVSKOSLEZSKO [online], 2014, s. 87; vlastní zpracování

V tabulce 4.8 je zobrazeno **naplňování indikátorů prioritní osy 5** – Technická pomoc k 3. březnu 2014. Největší úspěšnost má naplňování indikátoru *Počet osob, které se zúčastnily vzdělávacích kurzů celkem*, u něhož byla stanovena cílová hodnota 1 000,00, přičemž dosažená hodnota byla 5 531,00 (tj. úspěšnost plnění 553,10 %) a *Počet uskutečněných školení, seminářů, workshopu a konferencí*, jež byl plněn na 304,00 %. Jelikož všechny indikátory prioritní osy byly naplněny na více než 100 %, nelze v tomto případě hovořit o žádných nejhůře naplňovaných indikátorech.

Tab. 4.8 Věcný pokrok realizace prioritní osy 5 ROP Moravskoslezsko (stav k 3. 3. 2014)

Číslo indikátoru	Název indikátoru	Cílová hodnota	Dosažená hodnota	Úspěšnost plnění v %
514100	Počet podpořených projektů zaměřených na technickou pomoc	10,00	15,00	150,00
710500	Realizace evaluačních studií a zpráv celkem	14,00	32,00	228,57
711101	Počet uskutečněných školení, seminářů, workshopu a konferencí	50,00	152,00	304,00
711600	Počet osob, které se zúčastnily vzdělávacích kurzů celkem	1 000,00	5 531,00	553,10

Zdroj: RR MORAVSKOSLEZSKO [online], 2014, s. 92; vlastní zpracování

4.2.2 Operační program Podnikání a inovace

Zdrojem dat k hodnocení věcného a finančního pokroku v rámci PO Podnikání a inovace byla datábase CzechInvest a *Výroční zpráva Operačního programu Podnikání a inovace za rok 2013*.

Z celkového počtu 3 439 projektových žádostí, ve všech prioritních osách, předložených do OP Podnikání a inovace, s Moravskoslezským krajem jako místem realizace projektu, bylo k 12. 4. 2015 celkem podáno 3 439 žádostí o dotaci, z toho schváleno do tohoto data bylo 1 681 žádostí a vyřazeno 1 622 žádostí o dotaci (což činí 47,16 % všech podaných projektových žádostí). Ostatní projekty dosud procházejí hodnocením.¹²⁷ Tabulka 4.9 uvádí stav žádostí, jež byly předloženy v rámci příslušných programů podpory ve všech výzvách ke dni 12. dubna 2015.

Tab. 4.9 Stav žádostí o dotaci v rámci OPPI pro Moravskoslezský kraj (ke 12. 4. 2015)

	Počet	%
Podané žádosti	3 439	100
Zamítnuté žádosti	1 622	47,16
Schválené žádosti¹²⁸	1 681	48,88

Zdroj: CZECHINVEST [online], 2015b; vlastní zpracování

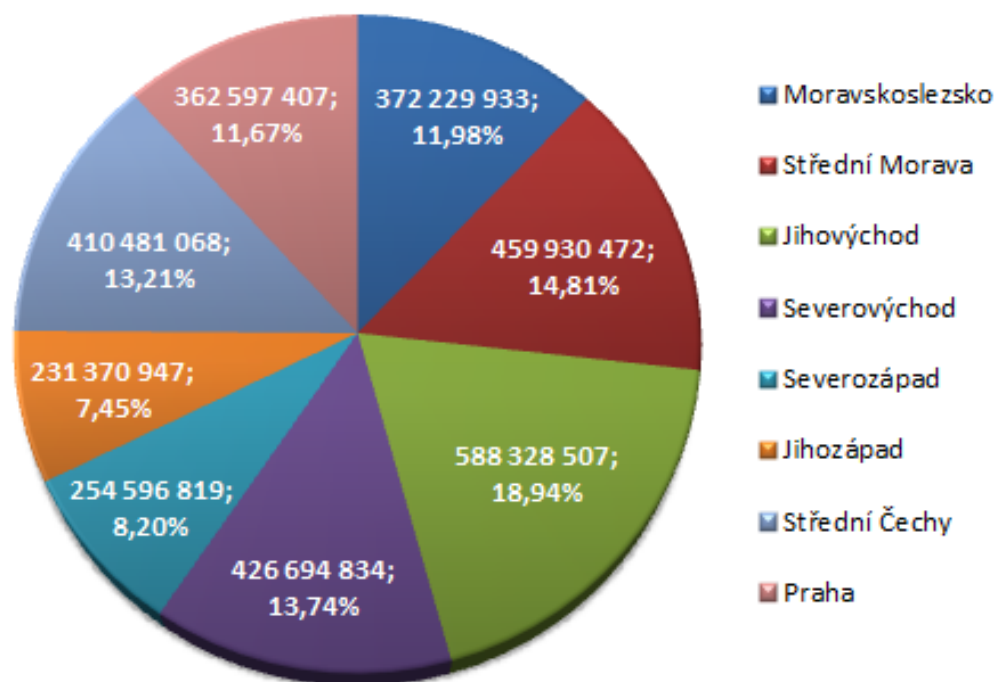
Srovnání z hlediska srovnání regionů soudržnosti poskytuje obrázek 4.5, v němž lze vidět, že *NUTS 2 Moravskoslezsko* je **na pátém místě** (s 11,98 %) z hlediska souhrnné výše prostředků v projektech s vydaným Rozhodnutím či podepsanou Smlouvou o poskytnutí dotace k 31. prosinci 2013 v rámci OP Podnikání a inovace, které činily 372 229 933 EUR. **Na prvním místě** je *NUTS 2 Jihovýchod* (s 18,94 %) se souhrnnými prostředky 588 328 507 EUR a na druhém *NUTS 2 Střední Morava*. Naopak nejméně schválených projektů je v *NUTS 2 Jihozápad* (7,45 %) a *NUTS 2 Severozápad* (8,20 %).¹²⁹

¹²⁷ CZECHINVEST. eAccount. *Czechinvest.org* [online]. 2015b [13. 4. 2015]. Dostupné z: <http://eaccount.czechinvest.org/Statistiky/StatistikaCerpaniDotaci.aspx>.

¹²⁸ Číslo 1 681 udává počet přiznaných dotací, ostatní projekty procházejí hodnocením.

¹²⁹ MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU ČR. *Výroční zpráva Operačního programu Podnikání a inovace za rok 2013* [online]. 2014 [13. 4. 2015]. Dostupné z: <http://www.mpo-oppi.cz/document.file.php?idDocument=1857>.

Obr. 4.5 Rozdělení podpory z hlediska NUTS 2 poskytnuté z OPPI (v EUR)

Zdroj: MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU ČR [online], 2014, s. 53; vlastní zpracování

Z analýzy příjemců dotace v rámci OP Podnikání a inovace, která je uvedena v tabulce 4.10 vyplývá, že nejvíce příjemců z OPPI v NUTS 2 Moravskoslezsko v programovacím období 2007–2013 mělo právní formu *Společnosti s ručením omezeným* v počtu 1 221 a *Akciové společnosti* v počtu 323. Naopak nejméně bylo obcí (konkrétně Statutární město Ostrava), *Komanditních společností* a *Evropských společností* s dvěma projekty a jedna fyzická osoba.¹³⁰

¹³⁰ CZECHINVEST. eAccount. *Czechinvest.org* [online]. 2015b [13. 4. 2015]. Dostupné z: <http://eaccount.czechinvest.org/Statistiky/StatistikaCerpaniDotaci.aspx>.

Tab. 4.10 Analýza příjemců OPPI (stav ke 12. 4. 2015)

Příjemce	Počet
Akciová společnost	323
Družstvo	6
Evropská společnost	2
Fyzická osoba (FO)	1
FO podnikající dle jiného zákona nezapsaná v OR	7
FO podnikající dle živnostenského zákona zapsaná v OR	31
FO podnikající dle živnostenského nezapsaná v OR	70
Obec	2
Komanditní společnost	2
Společnost s ručením omezeným	1 221
Spolek	11
Veřejná obchodní společnost	5
Celkem	1 681

Zdroj: CZECHINVEST [online], 2015b; vlastní zpracování

Od začátku programovacího období 2007–2013 do 12. 4. 2015 bylo s žadateli o dotaci v rámci OP Podnikání a inovace u projektů realizovaných v Moravskoslezském kraji uzavřena Smlouva o poskytnutí dotace či vydáno Rozhodnutí o poskytnutí dotace u 1 681 projektů v souhrnné výši 12 938 884 116 Kč za všechny prioritní osy a programy podpory. Ke 12. dubnu 2015 bylo proplaceno příjemcům celkem 9 848 255 538 Kč, což činí 76,11 % finančních prostředků ve všech schválených žádostech. Finanční pokrok OPPI zobrazuje tabulka 4.11.

Tab. 4.11 Finanční pokrok realizace OPPI v Moravskoslezském kraji (stav ke 12. 4. 2015)

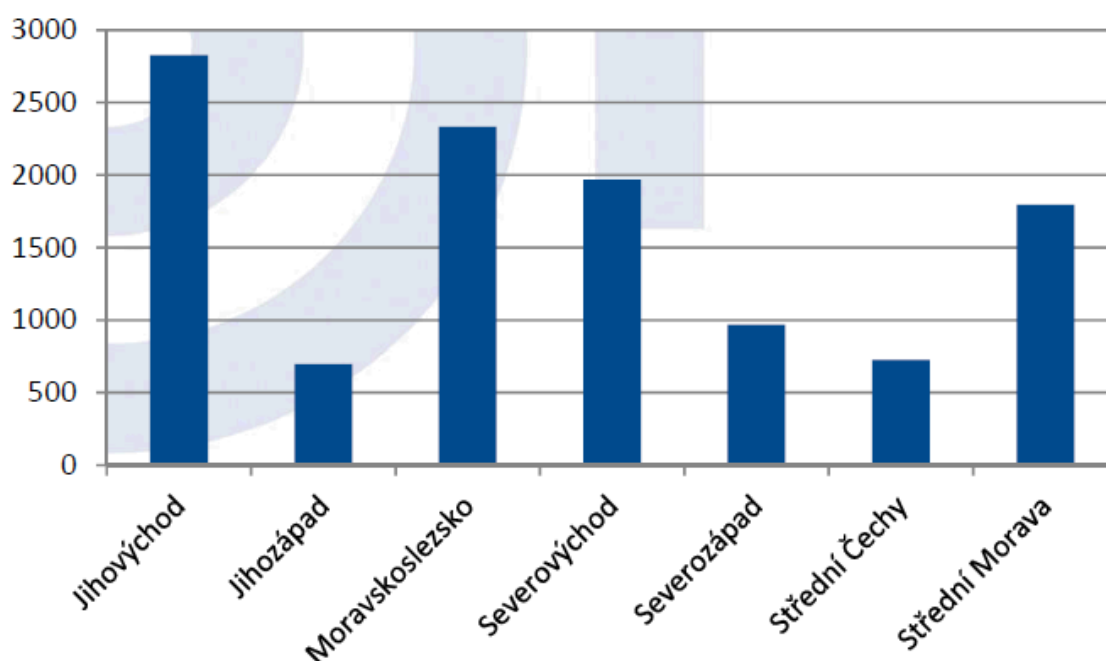
Projekty s vydaným Rozhodnutím nebo podepsanou Smlouvou		Proplacené prostředky příjemcům	
Počet	Kč	Kč	%
1 681	12 938 884 116	9 848 255 538	76, 11

Zdroj: CZECHINVEST [online], 2015b; vlastní zpracování

V další části této podkapitoly jsou uvedeny dostupné indikátory vztahující se k daným prioritním osám, kde je viditelná pozice regionu soudržnosti Moravskoslezsko. Zdrojem grafů je *Výroční zpráva Operačního programu Podnikání a inovace za rok 2013*.

Obrázek 4.6 přibližuje naplňování indikátoru Prioritní osy 2 – Rozvoj firem s názvem *Počet nově vytvořených pracovních míst* v jednotlivých dotačních programech k 31. prosinci 2013. Je z něj zřejmé, že nejvíce pracovních míst bylo vytvořeno v regionu soudržnosti Jihovýchod, na druhém místě je NUTS 2 Moravskoslezsko a naopak nejméně pracovních míst bylo vytvořeno v regionu soudržnosti Jihozápad a NUTS 2 Střední Čechy.

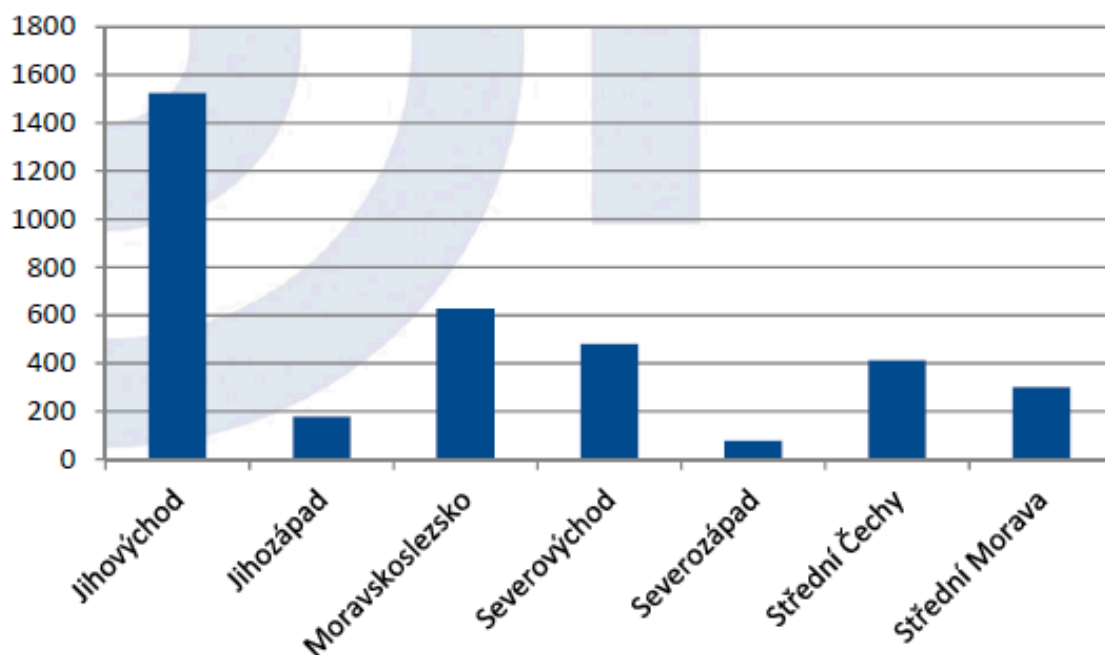
Obr. 4.6 Počet nově vytvořených pracovních míst v dotačních programech prioritní osy 2 OPPI podle jednotlivých regionů soudržnosti

Zdroj: MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU ČR [online], 2014, s. 92

V rámci Prioritní osy 2, programu podpory ICT a strategické služby bylo vytvořeno celkem více než 3 500 pracovních míst. Naplňování indikátoru *Počet nově vytvořených pracovních míst* v rámci tohoto programu podpory je viditelné na obrázku 4.7. Výrazně nejvíce pracovních míst v rámci programu podpory ICT a strategické služby bylo vytvořeno v regionu soudržnosti Jihovýchod, na druhém místě se umístil NUTS 2 Moravskoslezsko a naopak nejméně v NUTS 2 Severozápad. Celkem bylo v rámci Prioritní osy 2 – Rozvoj firem k 31. prosinci 2013 vytvořeno 16 636 pracovních míst.

Obr. 4.7 Počet nově vytvořených pracovních míst v rámci programu podpory ICT a strategické služby prioritní osy 2 OPPI podle jednotlivých regionů soudržnosti

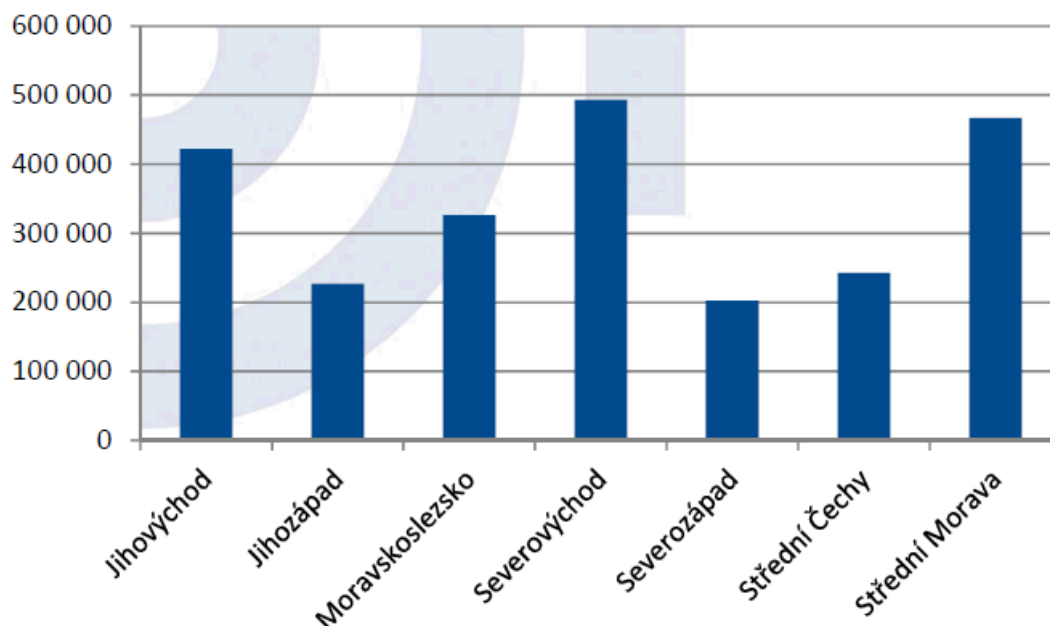
Zdroj: MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU ČR [online], 2014, s. 93

Do 31. prosince roku 2013 bylo v rámci prioritní osy 5 – Prostředí pro podnikání, oblasti podpory 5.3 Infrastruktura pro podnikání, programu podpory Nemovitosti, dosaženo naplnění indikátoru *Podlahová plocha rekonstruovaných objektů* u dosud dokončených projektů 1 492 630 m², přičemž součet cílových hodnot za všechny realizované projekty a projekty v realizaci dosahuje 2 407 670 m², což odpovídá naplnění cílové hodnoty tohoto ukazatele cca na 110 %. Nejlépe byl tento indikátor naplňován v regionu soudržnosti Severovýchod, na druhém místě je NUTS 2 Střední Morava. NUTS 2 Moravskoslezsko zaujímá pomyslné čtvrté místo mezi regiony soudržnosti. Nejméně byl indikátor Podlahová plocha rekonstruovaných objektů naplňován v regionu soudržnosti Severozápad a NUTS 2 Jihozápad.¹³¹ Naplňování indikátoru Podlahová plocha rekonstruovaných objektů je možno vidět v obrázku 4.8.

¹³¹ MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU ČR. *Výroční zpráva Operačního programu Podnikání a inovace za rok 2013* [online]. 2014 [13. 4. 2015]. Dostupné z: <http://www.mpo-oppi.cz/document.file.php?idDocument=1857>.

Obr. 4.8 Podlahová plocha rekonstruovaných objektů oblasti podpory 5.3 OPPI dle regionů NUTS 2 (v m²)

Zdroj: MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU ČR [online], 2014, s. 124

4.2.3 Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Zdrojem dat k hodnocení věcného a finančního pokroku v rámci OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost byly informace poskytnuté Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR.

Z celkového počtu 2 864 podaných žádostí o dotaci, ve všech prioritních osách, předložených do OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, s Moravskoslezským krajem jako místem realizace projektu, bylo k 2. 3. 2015 celkem vyřazeno 1 592 individuálních projektů a globálních grantů (což činí 55,59 % všech podaných projektových žádostí). Schváleno bylo do tohoto data 1 272 žádostí. Tabulka 4.12 uvádí stav žádostí, jež byly předloženy v rámci příslušných programů podpory ve všech výzvách ke dni 2. března 2015.

Tab. 4.12 Stav žádostí o dotaci v rámci OPVK pro Moravskoslezský kraj (ke 2. 3. 2015)

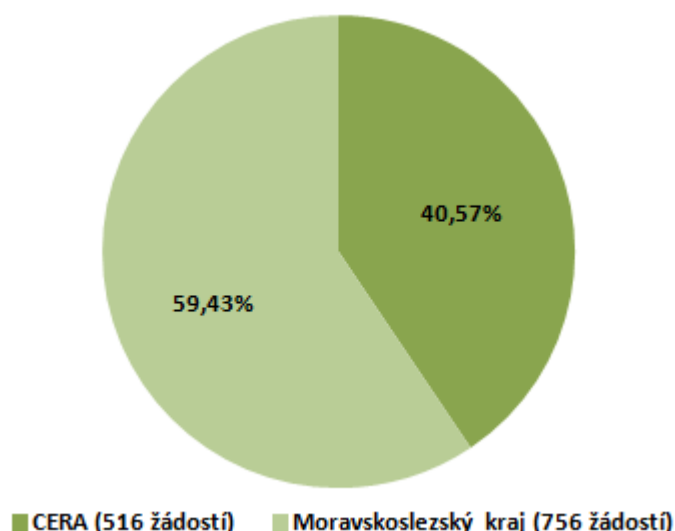
	Počet	Žádosti v %	Kč
Podané žádosti	2 864	100	16 414 576 514
Zamítnuté žádosti	1 592	55,59	10 093 761 551
Schválené žádosti	1 272	44,41	6 320 814 963

Zdroj: MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY ČR (interní materiál), 2015e; vlastní zpracování

Na rozdíl od analýzy finančního a věcného pokroku čerpání ROP Moravskoslezsko a OP Podnikání a inovace, kde byly zkoumány individuální projekty, jsou v rámci OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost realizovány i globální granty.

Co se týče administrujících subjektů projektů předložených v rámci OPVK s místem realizace Moravskoslezský kraj, u **1 779** projektů byl administrujícím subjektem příslušný kraj sídla žadatele, který má na starosti **globální granty**. Globální grant je zjednodušenou formou předkládání projektů, u něž jsou pravidla pro poskytování prostředků pro příjemce jednodušší. Příjemci globálních grantů jsou odpovědní za dodržení všech podmínek a pravidel globálního grantu Zprostředkujícímu subjektu, tedy správci globálního grantu. Globální granty v sobě zahrnují mnoho projektů, přičemž samotný globální grant je projektem. Grantový projekt je realizován na území příslušného kraje.¹³² U zbylých **1 085** byl administrujícím subjektem obor řízení OPVK, tzv. CERA (Czech Education and Research Agency, CERA), což je odbor Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR, jež má na starosti **individuální projekty**. Z hlediska projektů, kterým bylo uděleno Rozhodnutí o poskytnutí dotace či s žadatelem podepsána Smlouva o poskytnutí dotace, předložených v rámci OPVK a realizovaných v Moravskoslezském kraji k datu 2. 3. 2015, byl administrujícím subjektem Moravskoslezský kraj u 516 projektů a u 756 to byl odbor CERA, jak je viditelné na obrázku 4.9.

Obr. 4.9 Administrující subjekt u schválených žádostí o dotaci OPVK v MSK

Zdroj: MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY ČR (interní materiál), 2015e; vlastní zpracování

¹³² MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY ČR. Slovník. *Op-vk.cz* [online] 2015d [14. 4. 2015]. Dostupné z: <http://www.op-vk.cz/redakce/index.php?xuser=&lanG=cs&subakce=slovník&hlText=g>.

Z analýzy příjemců dotace v rámci OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost v NUTS 2 Moravskoslezsko v programovacím období 2007–2013, jež je uvedena v tabulce 4.13, vyplývá, že nejvíce příjemců mělo právní formu *Příspěvkové organizace* v počtu 1 233 a *Společnosti s ručením omezeným* v počtu 634 projektů. Naopak pouze jeden projekt podalo v rámci OPVK Družstvo a 4 projekty Církevní organizace.

Tab. 4.13 Analýza příjemců OPVK (stav ke 2. 3. 2015)

Příjemce	Počet
Akciová společnost	68
Církevní organizace	4
Družstvo	1
Komora (hospodářská, agrární, ostatní)	13
Kraj	10
Mezinárodní organizace a sdružení, Nadace	2
Obce či svazek obcí	37
Obecně prospěšná společnost	96
Organizační jednotka	29
Příspěvková organizace	1 233
Sdružení, Zájmové sdružení právnických osob	261
Společnost s ručením omezeným	634
Spolek, Pobočný spolek	41
Vysoká škola, Školská právnická osoba, Veřejná výzkumná instituce	427
Veřejná obchodní společnost	8
Celkem	2 864

Zdroj: MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY ČR (interní materiál), 2015e; vlastní zpracování

Od začátku programovacího období 2007–2013 do 2. 3. 2015 bylo s žadateli o dotaci v rámci OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost u projektů realizovaných v Moravskoslezském kraji uzavřena Smlouva o poskytnutí dotace či vydáno Rozhodnutí o poskytnutí dotace u 1 272 projektů v souhrnné výši 6 320 814 963 Kč za všechny prioritní osy a programy podpory. Ke 2. březnu 2015 bylo proplaceno příjemcům celkem 4 085 459 845 Kč, což činí 64,64 % finančních prostředků ve všech schválených žádostech, jak je viditelné z tabulky 4.14.

Tab. 4.14 Finanční pokrok realizace OPVK v Moravskoslezském kraji (stav ke 2. 3. 2015)

Prostředky v podaných žádostech		Projekty s vydaným Rozhodnutím / podepsanou Smlouvou		Proplacené prostředky příjemcům	
Počet	Kč	Počet	Kč	Kč	%
2 864	16 414 576 514	1 272	6 320 814 963	4 085 459 845	64,64

Zdroj: MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY ČR (interní materiál), 2015e; vlastní zpracování

V další části této podkapitoly je uvedeno, v rámci tematických oblastí, naplňování jednotlivých indikátorů OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost 2007–2013.

Číselný kód indikátoru je šestimístním kódem, který je tvořen dle vzorce: „xx.yy.zz“, přičemž „xx“ značí kód číselné řady tematického celku, „yy“ a „zz“ vyjadřuje pořadové číslo v rámci číselné řady v případě další specifikace.¹³³ Monitorovací indikátory OPVK se liší dle zvolené oblasti podpory a klíčové aktivity, avšak mají společné tematické oblasti a celky, jak je patrné z tabulky 4.15.

Tab. 4.15 Kódy, tematické oblasti a celky zaměření indikátorů OPVK

Kód	Tematická oblast	Tematický celek
06	Rozvoj lidských zdrojů	Celoživotní vzdělávání
07		Trh práce
48	Technická pomoc	Technická pomoc
49	Efektivnost programů a politik OP	Efektivnost jednotlivých programů a politik OP

Zdroj: MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY ČR, 2011; vlastní zpracování

V následujících tabulkách je možno vidět naplňování konkrétních indikátorů dle příslušných tematických celků OPVK ke 2. březnu 2015. Hodnoty se vztahují pouze k projektům, jejichž místem realizace je Moravskoslezský kraj. Výchozí hodnota je vždy nulová. V tabulce 4.16, která se vztahuje k naplňování indikátorů tematického celku Celoživotní vzdělávání, lze vidět, že **nejlépe naplňovaným indikátorem** je *Počet nově vytvořených/inovovaných produktů s komponentou ICT*, u něhož byla stanovena cílová

¹³³ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY ČR. *Metodika monitorovacích indikátorů*. Verze 3 [online] 2011 [14. 4. 2015]. Dostupné z: <http://www.op-vk.cz/filemanager/files/file.php?file=32891>.

hodnota 827 a dosažená hodnota byla 857 (tj. úspěšnost plnění 103,63 %). Naopak **nejhůře** byl dosud naplněn indikátor *Počet žáků se SVP zařazených do běžných tříd* s úspěšností plnění pouze 13,84 %.

Tab. 4.16 Věcný pokrok realizace tematického celku Celoživotní vzdělávání (stav ke 2. 3. 2015)

Číslo indikátoru	Název indikátoru	Cílová hodnota	Dosažená hodnota	Úspěšnost plnění v %
06.12.00	Počet žáků se SVP začleněných do integrovaných tříd	4 170	2 455	58,87
06.12.10	Počet žáků se SVP zařazených do běžných tříd	17 462	2 417	13,84
06.43.10	Počet nově vytvořených/inovovaných produktů	23 165	10 927	47,17
06.43.12	Počet nově vytvořených/inovovaných produktů s komponentou ŽP	529	490	92,63
06.43.13	Počet nově vytvořených/inovovaných produktů s komponentou ICT	827	857	103,63
06.43.17	Počet nově vytvořených/inovovaných kurzů v rámci vzdělávacího programu na VOŠ	173	151	87,28
06.43.18	Počet nově vytvořených/inovovaných kurzů v rámci vzdělávacího programu na VŠ	2 412	2 491	103,28
06.43.19	Počet vytvořených/inovovaných produktů pro žáky se SVP	1 425	1 468	103,02

Zdroj: MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY ČR (interní materiál), 2015e; vlastní zpracování

V tabulce 4.17, která se vztahuje k naplňování indikátorů tematického celku Trh práce, je možno vidět, že **nejlépe naplňovaným indikátorem** je *Počet zapojených partnerů*, u něhož byla stanovena cílová hodnota 293, přičemž dosažená hodnota byla 294 (tj. úspěšnost plnění 100,34 %). Naopak **nejhůře** byl dosud naplněn indikátor *Počet úspěšně podpořených osob - ostatních pracovníků* s úspěšností plnění 9,12 %.

Tab. 4.17 Věcný pokrok tematického celku Trh práce (stav ke 2. 3. 2015)

Číslo indikátoru	Název indikátoru	Cílová hodnota	Dosažená hodnota	Úspěšnost plnění v %
07.41.00	Počet podpořených osob (PPO) - celkem	1 144 717	393 897	34,41
07.41.10	Počet PPO - klienti služeb	75 550	58 054	76,84
07.41.14	Počet PPO v počátečním vzdělávání celkem - děti, žáků	697 710	333 448	47,79
07.41.20	Počet PPO - poskytovatelé služeb	17 553	12 712	72,42
07.41.30	PPO - studentů v dalším vzdělávání	18 189	7 358	40,45
07.41.50	Počet PPO v poč. vzděl. - studentů VOŠ	4 248	950	22,36
07.41.55	Počet PPO v poč. vzděl.- studentů celkem	218 622	141 696	64,81
07.41.60	Počet PPO v poč. vzděl.- studentů VŠ	214 374	102 422	47,78
07.41.65	Počet PPO - pracovníků v dalším vzdělávání	53 174	36 133	67,95
07.41.70	Počet PPO v dalším vzděl. - VaV pracovníci	12 649	4 148	32,79
07.41.80	Počet PPO - pedagog. a akadem. pracovníků	38 168	18 886	49,48
07.41.90	Počet PPO v dalším vzděl. - ostatní pracovníci	2 357	512	21,72
07.42.70	Počet zapojených partnerů	293	294	100,34
07.46.00	Počet úspěšně podpořených osob (PÚPO)	298 343	164 536	55,15
07.46.30	PÚPO - studentů v dalším vzdělávání	14 493	5 376	37,09
07.46.50	PÚPO v počátečním vzdělávání - studentů VOŠ	3 592	380	10,58
07.46.55	PÚPO v počátečním vzdělávání - studenti	160 497	102 235	63,70
07.46.60	PÚPO v počátečním vzdělávání - studentů VŠ	156 905	75 556	48,15
07.46.65	PÚPO - pracovníků v dalším vzdělávání	24 944	14 919	59,81
07.46.70	PÚPO v dalším vzdělávání - VaV pracovníci	14 449	4 488	31,06
07.46.80	PÚPO - pedag. a akad. pracovníci	8 457	4 123	48,75
07.46.90	PÚPO - ostatních pracovníků	2 040	186	9,12

Zdroj: MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY ČR (interní materiál), 2015e; vlastní zpracování

V tabulce 4.18, která se vztahuje k naplňování indikátorů tematického celku Efektivnost jednotlivých programů a politik OP, lze vidět *Počet podpořených projektů v rámci prioritní osy 1 – Počáteční vzdělávání*, jehož dosažená hodnota je totožná s hodnotou cílovou, tj. 5, což odpovídá úspěšnosti plnění 100 %. Indikátor číslo 49.11.01 je relevantní pouze pro globální granty. Sestavuje jej Řídící orgán OPVK či Zprostředkující subjekt.

Tab. 4.18 Věcný pokrok tematického celku Efektivnost jednotlivých programů a politik OP (stav ke 2. 3. 2015)

Číslo indikátoru	Název indikátoru	Cílová hodnota	Dosažená hodnota	Úspěšnost plnění v %
49.11.01	Počet podpořených projektů - OPVK prioritní osa 1	5	5	100,00

Zdroj: MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY ČR (interní materiál), 2015e; vlastní zpracování

4.3 Komparativní analýza a hodnocení finančního pokroku realizace vybraných operačních programů v regionu NUTS 2 Moravskoslezsko v období 2007–2013

I přes maximální snahu o srovnatelnou analýzu jsou v datech z hlediska jednotlivých operačních programů rozdíly. Největší dostupnost údajů byla pro ROP Moravskoslezsko, jelikož jak už z názvu vyplývá, jedná se o regionální program zaměřený na NUTS 2 Moravskoslezsko a má jednak vlastní výroční zprávy, obsahující informace jak o finančním, tak věcném pokroku, ale je rovněž zmíněn ve Čtvrtletních monitorovacích zprávách o průběhu čerpání strukturálních fondů, Fondu soudržnosti v programovém období 2007–2013, kde informace o čerpání z hlediska rozdělení na regiony soudržnosti v rámci OP Podnikání a inovace a OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost nejsou. Na pomyslném druhém místě je OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, jelikož díky interním materiálům poskytnutým Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR bylo možno zmapovat jak finanční, tak i věcný pokrok čerpání. Na posledním místě je OP Podnikání a inovace, který má pouze omezené veřejné zdroje dat a bylo možno provést pouze analýzu finančního pokroku.

Z důvodu rozdílnosti rozsahu dostupných dat bylo možno provést mezi jednotlivými programy pouze analýzu finančního pokroku, ale analýzu věcného pokroku již nikoli, jelikož v oblasti finančního pokroku čerpání jsou získané informace podobné, avšak indikátorová soustava nebyla dostatečně dostupná. Srovnání je pouze orientační, jelikož se bohužel nepodařilo obstarat data ke stejnému měsíci roku 2015.

V tabulce 4.19 jsou srovnány příslušné žádosti o dotaci v programovacím období 2007–2013 dle hodnot roku 2015 na základě jednotlivých operačních programů v regionu NUTS 2 Moravskoslezsko. Z tabulky vyplývá, že pokud bude považován za měřítko úspěšnosti operačního programu jako **počet schválených žádostí**, je na prvním místě

OP Podnikání a inovace s počtem 1 681 schválených žádostí v objemu 12 938,88 mil. Kč, na druhém místě OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost s 1 272 schválenými žádostmi v hodnotě 6 320,81 mil. Kč a na posledním místě ROP Moravskoslezsko s 921 schválenými žádostmi v objemu 18 853,60 mil. Kč. Avšak pokud programy budou hodnoceny na základě **objemu finančních prostředků ve schválených žádostech**, je situace opačná. Na prvním místě je ROP Moravskoslezsko, na druhém OP Podnikání a inovace a na třetím OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Největší podíl schválených žádostí v poměru k podaným žádostem má také ROP MS (52,03 %), dále OPPI (48,88 %) a nakonec OPVK (44,41 %).

Tab. 4.19 Srovnání žádostí podaných v jednotlivých operačních programech

	Podané žádosti		Zamítnuté žádosti		Schválené žádosti		Schválené žádosti
	Počet	mil. Kč	Počet	mil. Kč	Počet	mil. Kč	%
ROP MS	1 770	35 217,6	849	16 364,00	921	18 853,60	52,03
OPPI	3 439	N/A*	1 622	N/A*	1 681	12 938,88	48,88
OPVK	2 864	16 414, 58	1 592	10 093,76	1 272	6 320,81	44,41

Poznámka: * Údaje o objemu podaných a zamítnutých žádostí v rámci OPPI pro MSK nejsou dostupné

Zdroj: MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR [online], 2015h, CZECHINVEST [online], 2015b, MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY ČR (interní materiál), 2015e; vlastní zpracování

Tabulka 4.20 poskytuje srovnání finančního pokroku realizace jednotlivých operačních programů v regionu soudržnosti Moravskoslezsko. Co se týče **proplacených finančních prostředků příjemcům** dotací v poměru ke schváleným žádostem (tzn. projekty s vydaným Rozhodnutím / podepsanou Smlouvou) je nejúspěšnější OP Podnikání a inovace se 76,11 % vyplacených prostředků, na druhém místě ROP Moravskoslezsko s 70,96 % vyplacených prostředků (což činí 67,65 % celkové alokace programu) a na posledním místě OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost s 64,64 % vyplacených prostředků. Z hlediska objemu vyplacených prostředků v mil. Kč je však pořadí následující – ROP MS, OPPI a OPVK.

Tab. 4.20 Srovnání finančního pokroku v jednotlivých operačních programech

	Projekty s vydaným Rozhodnutím / podepsanou Smlouvou		Proplacené prostředky příjemcům	
	Počet	mil. Kč	mil. Kč	%
ROP MS	921	18 853,6	13 377,6	70,96
OPPI	1 681	12 938,88	9 848,26	76,11
OPVK	1 272	6 320,81	4 085,46	64,64

Zdroj: MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR [online], 2015h, CZECHINVEST [online], 2015b, MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY ČR (interní materiál), 2015e; vlastní zpracování

5 Závěr

Podpora regionálního rozvoje a snižování disparit nestála od počátku vzniku Evropského společenství ve středu zájmu členských států, jelikož ekonomické a sociální rozdíly mezi nimi nebyly nijak dramatické. S postupným rozšiřováním o další členské státy a zvětšováním rozdílů v ekonomické úrovni se však vytvořila nutnost zavedení politiky pro snížení disparit mezi regiony. Od svého vzniku prošla politika hospodářské a sociální soudržnosti velkými proměnami a v současné době je jednou z nejvýznamnějších politik Evropské unie, což dokazuje i podíl finanční alokace z celkové finanční perspektivy EU. Její pozitivní výsledky a přidaná hodnota vycházejí z kvalitní přípravy programových dokumentů, efektivního fungování institucionální struktury a také jsou podmíněny existencí potřebných a kvalitně vypracovaných projektů.

Cílem diplomové práce bylo v teoretické rovině představení základních východisek evaluace v kontextu politiky hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie a v praktické rovině se jednalo zejména o analýzu realizace strukturální pomoci EU v regionu soudržnosti Moravskoslezsko prostřednictvím hodnocení čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů EU. Z hlediska obsahu a zaměření diplomové práce je možno konstatovat, že uvedený **cíl byl splněn**.

Na základě analýzy vybraných operačních programů uvedených ve čtvrté kapitole diplomové práce je možné stanovenou **hypotézu** o tom, že v rámci ROP Moravskoslezsko je v programovacím období 2007–2013 největší objem schválených žádostí o dotaci jak co do počtu, tak z hlediska výše finančních prostředků, ve srovnání s OP Podnikání a inovace a OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost u projektů realizovaných v regionu soudržnosti Moravskoslezsko, **zamítnout**. V rámci ROP Moravskoslezsko byl sice největší objem schválených žádostí, a to 18 853,6 mil. Kč, avšak nejžádanějším programem z hlediska jak podaných, tak schválených žádostí o dotaci, byl OP Podnikání a inovace s 1 681 schválenými žádostmi (ROP Moravskoslezsko jich měl pouze 921).

Finanční i věcný pokrok v rámci realizace jednotlivých operačních programů v ČR stále pokračuje a na základě pravidla n+3 bude závěrečně zhodnocení provedeno na konci roku 2015, do kterého musí být ukončena fyzická realizace všech projektů a naplněny příslušné indikátory, respektive na konci roku 2017, ve kterém musí být nejpozději vypořádány všechny platby.

Seznam použité literatury

Knižní zdroje a publikace

1. BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ. *Strukturální politika Evropské unie*. Praha: C. H. Beck, 2009. 188 s. ISBN 978-80-7400-111-6.
2. EUROPEAN COMMISSION. DG REGIO. *EVALSED: The resource for the evaluation of Socio-Economic Development*. Brussels: European Commission, 2013a. 119 s.
3. EUROPEAN COMMISSION. DG REGIO. *Evalsed Sourcebook: Method and Techniques*. Brussels: European Commission, 2013b. 164 s.
4. FOJTÍKOVÁ, Lenka a kol. *Postavení Evropské unie v podmínkách globalizované světové ekonomiky*. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2014. 364 s. ISBN 978-80-248-3333-0.
5. HÁJEK, Oldřich a Jiří NOVOSÁK. *Kohezní politika v širších souvislostech*. Žilina: GEORG, 2010. 216 s. ISBN 978-80-89401-19-2.
6. KAŇA, Radomír. *Evropská unie A*. 2. vyd. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2010, 162 s. ISBN 978-80-248-2202-0.
7. KÖNIG, Petr a Lubor LACINA. *Rozpočet a politiky Evropské unie*. Praha: C. H. Beck, 2004. 374 s. ISBN 80-7179-846-0.
8. MELECKÝ, Lukáš. *Disparity, soudržnost a konkurenceschopnost regionů NUTS 2 zemí Visegrádské čtyřky*. Ostrava, 2014. Disertační práce. VŠB-TU Ostrava, Fakulta ekonomická.
9. MOLLE, Willem. *European Cohesion Policy*. New York: Routledge, 2007. 347 s. ISBN 978-0-415-43812-4.
10. NOVOTNÁ, Martina. *Regionální politika EU*. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2007. 206 s. ISBN 978-80-248-1413-1.
11. REGIONÁLNÍ RADA REGIONU SOUDRŽNOSTI MORAVSKOSLEZSKO. *Regionální operační program regionu soudržnosti Moravskoslezsko 2007-2013*. Verze 4. Ostrava: Regionální rada Moravskoslezsko, 2013. 180 s.
12. SKOKAN, Karel. *Evropská regionální politika v kontextu vstupu České republiky do Evropské unie*. Ostrava: Repronis, 2003. 114 s. ISBN 80-7329-023-5.
13. STEJSKAL, Jan a Jaroslav KOVÁRNÍK. *Regionální politika a její nástroje*. Praha: Portál, 2009. 212 s. ISBN 978-80-7367-588-2.

14. ŽÍTEK, Vladimír a Viktorie KLÍMOVÁ. *Regionální politika*. Brno: Masarykova univerzita, 2008. 106 s. ISBN 978-80-210-4761-7.

Elektronické dokumenty

15. AGENTURA PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ. *Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje na léta 2009–2020* [online]. 2012 [26. 3. 2015]. Dostupné z: http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/assets/rozvoj_kraje/srk_2009_2020.pdf.
16. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Klasifikace územních statistických jednotek (CZ-NUTS)* [online]. 2013 [15. 3. 2015]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/uvod_nuts_2011/\\$File/uvod_2008_2011.pdf](http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/uvod_nuts_2011/$File/uvod_2008_2011.pdf).
17. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Vybrané ukazatele za region soudržnosti Moravskoslezsko* [online]. 2015 [21. 3. 2015]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/xt/redakce.nsf/i/casova_rada_vybrane_ukazatele_za_region_soudrznosti_moravskoslezsko/\\$File/CZ08.xlsx](http://www.czso.cz/xt/redakce.nsf/i/casova_rada_vybrane_ukazatele_za_region_soudrznosti_moravskoslezsko/$File/CZ08.xlsx).
18. EUROPEAN COMMISSION. *European Cohesion Policy in the Czech Republic* [online]. 2009 [25. 2. 2015]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/country2009/cs_en.pdf.
19. EVROPSKÁ KOMISE. *Politika soudržnosti 2014–2020* [online]. 2011 [24. 2. 2015]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/regulation/pdf/2014/proposals/regulation2014_leaflet_cs.pdf.
20. EVROPSKÁ KOMISE. *Investice do regionů: Reformovaná politika soudržnosti EU 2014–2020* [online]. 2014a [26. 3. 2015]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/regulation/pdf/2014/presentation_final_cs.ppt.
21. EVROPSKÁ KOMISE. *Šestá zpráva o hospodářské, sociální a územní soudržnosti* [online]. 2014b [24. 2. 2015]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/reports/cohesion6/6cr_cs.pdf.
22. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Průvodce fondy Evropské unie* [online]. 2004 [11. 3. 2015]. Dostupné z: http://aplikace.msmt.cz/PDF/BHpruvodce_fondy_EU.pdf.

23. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Evaluace socioekonomického rozvoje* [online]. 2005 [13. 11. 2014]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/8c5973ee-9bad-4351-b617-04c152fbd099/1122894248-mmr-evaluace-socioekonomickeho-rozvoje_8c5973ee-9bad-4351-b617-04c152fbd099.pdf.
24. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Usnesení Vlády ČR č. 175/2006* [online]. 2006 [20. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=a8a0479a-9696-409e-a542-f24808581f5c>.
25. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Národní Strategický referenční rámec ČR 2007–2013* [online] 2007 [21. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=5a5a7a80-ae4c-48e2-add9-0719b2872d7a>.
26. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Podklad pro přípravu Dohody o partnerství pro programové období 2014–2020* [online]. 2012 [11. 3. 2015]. Dostupné z: <http://strukturalni-fondy.cz/getmedia/4b246b81-e528-4374-8043-dd795e291ff2/Podklad-pro-Dohodu-o-partnerstvi.pdf>.
27. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Zásady tvorby a používání indikátorů v programovém období 2014–2020*. Verze 3 [online]. 2014a [11. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/aa6b4762-e449-46ec-8b7c-4225bd92ee1c/MP_indikatory-v3_final.pdf?ext=.pdf.
28. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Metodický pokyn pro publicitu a komunikaci evropských strukturálních a investičních fondů v programovém období 2014–2020* [online]. 2014b [11. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/bf73b871-148f-41fd-815a-9fcbabb67c15/MP_publicita-a-komunikace-v2_final.pdf.
29. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Metodický pokyn pro evaluace v programovém období 2014–2020*. Verze 3 [online]. 2014e [9. 2. 2015]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/a1e40780-9529-4464-91e1-d2b60c543bd6/MP_evaluace-v3_final.pdf?ext=.pdf.
30. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Evaluační plán NSRR pro období 2007–2013*. Verze 6 [online]. 2014f [8. 2. 2015]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/d53a3da1-2f21-4c4d-8972-cc30b0fb8c4b/Evaluacni-plan-NSRR-2015_rijen-2014_final.pdf?ext=.pdf.
31. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Evaluační plán Dohody o partnerství pro programové období 2014–2020* [online]. 2014g [8. 2. 2015]. Dostupné z: <http://nsmascr.cz/content/uploads/2015/01/Evaluacni-plan-DaP.docx>.

32. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Měsíční monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a národních zdrojů v programovém období 2007–2013*. Prosinec 2013 [online]. 2014l [2. 4. 2015]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/1a7af95d-525c-4b88-94a1-bdcf6a3b02d7/MMZ_2013_12.pdf?ext=.pdf.
33. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Čtvrtletní monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, Fondu soudržnosti v programovém období 2007–2013*. IV čtvrtletí 2014 [online]. 2015h [2. 4. 2015]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/d92e08b1-4e8b-4f35-b7f5-5adf83a06cf8/04_CMZ_2014_IVQ_elektronicka.pdf?ext=.pdf.
34. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Stručný přehled čerpání – únor 2015* [online]. 2015i [18. 4. 2015]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/aaa3410b-ddae-441d-b23e-63b9b0b13f77/Strucny-prehled-cerpani_2015_02.pdf?ext=.pdf.
35. MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU ČR. *Operační program Podnikání a inovace* [online]. 2013a [26. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.czechinvest.org/data/files/operacni-program-podnikani-a-inovace-aktualni-znuni-2164-cz.pdf>.
36. MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU ČR. *Zhodnocení situace v oblasti fondů EU, výzkumu, vývoje a inovací v roce 2013* [online]. 2013b [26. 3. 2015]. Dostupné z: <http://download.mpo.cz/get/49589/55981/605616/priloha001.pptx>.
37. MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU ČR. *Výroční zpráva Operačního programu Podnikání a inovace za rok 2013* [online]. 2014 [13. 4. 2015]. Dostupné z: <http://www.mpo-oppi.cz/document.file.php?idDocument=1857>.
38. MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY ČR. *Metodika monitorovacích indikátorů*. Verze 3 [online] 2011 [14. 4. 2015]. Dostupné z: <http://www.op-vk.cz/filemanager/files/file.php?file=32891>.
39. MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY ČR. *Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost* [online] 2012 [31. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.op-vk.cz/filemanager/files/file.php?file=22106>.
40. RR MORAVSKOSLEZSKO. *Výroční zpráva o provádění Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Moravskoslezsko za rok 2013* [online] 2014 [13. 4. 2015]. Dostupné z: http://www.rr-moravskoslezsko.cz/file/4034_1_1/.

Webové stránky

41. BUSINESSVIZE. Plánování. *Businessvize.cz* [online]. 2010 [5. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.businessvize.cz/planovani/kde-se-vzala-a-k-cemu-vsemu-je-vlastne-swot-analyza>.
42. CENTRUM PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ ČR. Evropská územní spolupráce 2007–2013. *Cil3.cz* [online]. 2009a [19. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.cil3.cz/evropska_uzemni_spoluprace.htm.
43. CENTRUM PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ ČR. Evropská územní spolupráce 2007–2013. *Cil3.cz* [online]. 2009b [20. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.cil3.cz/preshranicni_spoluprace_cr_polsko.htm.
44. CENTRUM PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ ČR. Evropská územní spolupráce 2007–2013. *Cil3.cz* [online]. 2009c [20. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.cil3.cz/preshranicni_spoluprace_cr_sasko.htm.
45. CENTRUM PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ ČR. Evropská územní spolupráce 2007–2013. *Cil3.cz* [online]. 2009d [20. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.cil3.cz/preshranicni_spoluprace_cr_slovensko.htm.
46. CENTRUM PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ ČR. Evropská územní spolupráce 2007–2013. *Cil3.cz* [online]. 2009e [20. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.cil3.cz/preshranicni_spoluprace_cr_bavorsko.htm.
47. CENTRUM PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ ČR. Evropská územní spolupráce 2007–2013. *Cil3.cz* [online]. 2009f [20. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.cil3.cz/preshranicni_spoluprace_cr_rakousko.htm.
48. CZ-PL. *Usnesení Vlády ČR č. 245/2005* [online]. 2005 [20. 3. 2015]. Dostupné z: www.cz-pl.eu/legislativa.html?action=download&downloadID=106.
49. CZECHINVEST. Co je to OPPI. *Czechinvest.org* [online]. 2015a [31. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.czechinvest.org/co-je-to-oppi>.
50. CZECHINVEST. eAccount. *Czechinvest.org* [online]. 2015b [13. 4. 2015]. Dostupné z: <http://eaccount.czechinvest.org/Statistiky/StatistikaCerpaniDotaci.aspx>.
51. CZECHTRADE. Legislativa, právo. *Businessinfo.cz* [online]. 2010a [25. 2. 2015]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/regionalni-a-strukturalni-politika-5158.html#!>.

52. CZECHTRADE. Legislativa, právo. *Businessinfo.cz* [online]. 2010b [24. 2. 2015]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/fondy-evropske-unie-a-politika-5157.html#!&chapter=2>.
53. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Statistická ročenka Moravskoslezského kraje 2014. *Czso.cz* [online]. 2014 [20. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/krajkapitola/330100-14-r_2014-30.
54. ČEZ. Výzkum a vývoj. *Cez.cz* [online]. 2015 [26. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.cez.cz/cs/vyzkum-a-vzdelavani/vyzkum-a-vyvoj/subjekty-v-oblasti-vyzkumu-a-vyvoje/cr-verejne-zdroje-financovani/ministerstvo-prumyslu-a-obchodu.html>.
55. DOTACE EU. Aktuality. *Dotacni.info* [online]. 2015 [11. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.dotacni.info/evropsky-zemedelsky-fond-pro-rozvoj-venkova/>.
56. EUR-LEX. *Konsolidované znění Smlouvy o Evropské unii a Smlouvy o fungování Evropské unie* [online]. 2014 [17. 11. 2014]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:12012E/TXT>.
57. EUR-LEX. *Nářízení Rady (ES) č. 1083/2006* [online]. 2006 [17. 11. 2014]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1426186122601&uri=CELEX:32006R1083>.
58. EUR-LEX. *Nářízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1059/2003* [online]. 2003 [15. 3. 2015]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32003R1059>.
59. EUR-LEX. *Nářízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013* [online]. 2013 [17. 11. 2014]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32013R1303>.
60. EUROSOP. Fondy EU. *Euroskop.cz* [online]. 2015 [25. 2. 2015]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/9197/sekce/regionalni-politika-2014-2020/>.
61. EVROPSKÁ KOMISE. Přehledy právních předpisů EU. *Europa.eu* [online]. 2010 [17. 11. 2014]. Dostupné z: http://europa.eu/legislation_summaries/institutional_affairs/treaties/lisbon_treaty/ai0017_cs.htm.
62. EVROPSKÁ KOMISE. Regionální politika. *Europa.eu* [online]. 2015a [11. 3. 2015]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/index.cfm/cs/funding/special-support-instruments/.

63. EVROPSKÁ KOMISE. Rybolov. *Europa.eu* [online]. 2015b [11. 3. 2015]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/emff/index_cs.htm.
64. EVROPSKÁ KOMISE. Evropský sociální fond. *Europa.eu* [online]. 2015c [15. 2. 2015]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/esf/main.jsp?catId=525&langId=cs>.
65. EVROPSKÉ DOTACE. ESIF v ČR. *Evropskedotace.info* [online]. 2015 [25. 2. 2015]. Dostupné z: http://www.evropskedotace.info/?page_id=7.
66. HOSPODÁŘSKÉ NOVINY. Krok za krokem. *Ihned.cz* [online] 2006 [2. 4. 2015]. Dostupné z: <http://ihned.cz/c1-17238050-zivotni-cyklus-dotace>.
67. INESAN. Evaluace. *Inesan.eu* [online]. 2012 [5. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.inesan.eu/cz/evaluace/metody-evaluaci/aplikovane-postupy/metoda-delphi>.
68. MASARYKOVA UNIVERZITA. Regionální politika a regionální rozvoj v ČR. *Muni.cz* [online]. 2015 [20. 3. 2015]. Dostupné z: <http://is.muni.cz/do/rect/el/estud/pdf/js13/geograf/web/pages/09-regionalni-politika.html>.
69. MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ ČR. Evropský sociální fond v ČR. *Esfr.cz* [online]. 2004 [11. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.esfcr.cz/evropsky-socialni-fond-v-cr>.
70. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. Fondy EU v ČR. *Strukturalni-fondy.cz* [online]. 2014c [13. 11. 2014]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Narodni-organ-pro-koordinaci/Evaluace>.
71. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. Fondy EU v ČR. *Strukturalni-fondy.cz* [online]. 2014d [13. 11. 2014]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2004-2006/Evaluace-v-obdobi-2004-2006/Ramec-evaluace-v-Ceske-republice-v-obdobi-2004-2006>.
72. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. Fondy EU v ČR. *Strukturalni-fondy.cz* [online]. 2014h [13. 11. 2014]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Narodni-organ-pro-koordinaci/Evaluace/Evaluacni-cinnost-2/Ramec-evaluace-v-Ceske-republice-v-obdobi-2007-201>.
73. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. Fondy EU v ČR. *Strukturalni-fondy.cz* [online]. 2014i [13. 11. 2014]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/slovník-pojmu/P/Pravidlo-N-2>.

74. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. Informace a dokumenty. *Strukturalni-fondy.cz* [online]. 2014j [17. 11. 2014]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/slovník-pojmu/P/Politika-hospodarske-a-socialni-soudrznosti-EU-%28HS>.
75. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Správní uspořádání ČR, orgány územního plánování* [online]. 2014k [15. 3. 2015]. Dostupné z: <http://portal.uur.cz/spravni-usporadani-cr-organy-uzemniho-planovani/nuts.asp>.
76. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. Fondy EU v ČR. *Strukturalni-fondy.cz* [online]. 2015a [25. 2. 2015]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013>.
77. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. Fondy EU v ČR. *Strukturalni-fondy.cz* [online]. 2015b [12. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/slovník-pojmu/S/Spolecny-strategicky-ramec>.
78. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. Fondy EU v ČR. *Strukturalni-fondy.cz* [online]. 2015c [12. 3. 2015]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8641/sekce/operacni-programy-2007-2013/>.
79. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. Územní a bytová politika. *Mmr.cz* [online]. 2015d [16. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Stavebni-rad-a-bytova-politika/Bytova-politika/Statistiky-Analyzy/Statistiky-z-oblasti-bytove-politiky/Vybrane-udaje-o-bydlen/Vybrane-udaje-o-bydleni-2004/9-Uzemni-cleneni-Ceske-republiky/Kartogram-Statisticke-jednotky-NUTS-II>.
80. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. Fondy EU. *Strukturalni-fondy.cz* [online]. 2015e [20. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013/Narodni-strategicky-referencni-ramec>.
81. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. Fondy EU v ČR. *Strukturalni-fondy.cz* [online] 2015f [21. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy>.
82. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. Fondy EU v ČR. *Strukturalni-fondy.cz* [online]. 2015g [12. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013/Programy-2007-2013>.
83. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. Informace o čerpání. *Strukturalni-fondy.cz* [online]. 2015j [18. 4. 2015]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-o-cerpani/Mesicni-pokrok-v-cerpani>.

84. MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY ČR. Základní dokumenty OPVK. *Op-vk.cz* [online] 2015a [31. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.op-vk.cz/cs/siroka-verejnost/zakladni-dokumenty-op-vk/op-vzdelavani-pro-konkurenceschopnost.html>.
85. MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY ČR. Co je OPVK. *Op-vk.cz* [online] 2015b [31. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.op-vk.cz/cs/siroka-verejnost/co-je-op-vk.html>.
86. MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY ČR. Prioritní osy. *Op-vk.cz* [online] 2015c [31. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.op-vk.cz/cs/siroka-verejnost/prioritni-osy.html>.
87. MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY ČR. Slovník. *Op-vk.cz* [online] 2015d [14. 4. 2015]. Dostupné z: <http://www.op-vk.cz/redakce/index.php?xuser=&lanG=cs&subakce=slovník&hlText=g>.
88. RR MORAVSKOSLEZSKO. Možnosti finanční podpory. *Rr-moravskoslezsko.cz* [online]. 2015a [21. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.rr-moravskoslezsko.cz/slovník/ridici-organ>.
89. RR MORAVSKOSLEZSKO. Možnosti finanční podpory. *Rr-moravskoslezsko.cz* [online]. 2015b [21. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.rr-moravskoslezsko.cz/moznosti-financi-podpory>.
90. ÚSTAVNÍ SOUD. *Ústavní zákon č. 347/1997 Sb.* [online]. 2015 [26. 3. 2015]. Dostupné z: [http://www.usoud.cz/dalsi-ustavni-zakony/?tx_ttnews\[tt_news\]=379&cHash=5cbe0056f7375fe333f07a418dbbcf88](http://www.usoud.cz/dalsi-ustavni-zakony/?tx_ttnews[tt_news]=379&cHash=5cbe0056f7375fe333f07a418dbbcf88).

Interní materiály

91. MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY ČR. *Databáze příjemců Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost ke dni 2. 3. 2015.* 2015e [14. 4. 2015].

Seznam zkratk

CERA	Czech Education and Research Agency Česká vzdělávací a výzkumná agentura
CF	Cohesion Fund Fond soudržnosti
CSF	Community Strategic Framework Společný strategický rámec
CSG	Community Strategic Guidelines on Cohesion Strategické obecné zásady Společenství pro soudržnost
CZK	Česká koruna
ČR	Česká republika
EAFRD	European Agricultural Fund for Rural Development Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
EC	European Comission Evropská komise
EMFF	European Maritime and Fisheries Fund Evropský námořní a rybářský fond
ERDF	European Regional Development Fund Evropský fond regionálního rozvoje
ESF	European Social Fund Evropský sociální fond
ESIF	European Structural and Investment Funds Evropské strukturální a investiční fondy
EU	European Union Evropská unie
EUR	Euro
FO	Fyzická osoba
HDP	Hrubý domácí produkt
HND	Hrubý národní důchod
ICT	Information and Communication Technologies Informační a komunikační technologie
IDS	Integrovaný dopravní systém

Kč	Koruna česká
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MS	Moravskoslezsko
MSK	Moravskoslezský kraj
NDP	National Development Plan Národní rozvojový plán
NOK	Národní orgán pro koordinaci
NSRF	National Strategic Reference Framework Národní strategický referenční rámec
NUTS	La Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques Nomenklatura územních statistických jednotek
OR	Obchodní rejstřík
PA	Partnership Agreement Dohoda o partnerství
PPO	Počet podpořených osob
PÚPO	Počet úspěšně podpořených osob
ROP	Regionální operační program
RR	Regionální rada
ŘKV	Řídící a koordinační výbor
ŘO	Řídící orgán
SF	Structural Funds Strukturální fondy
SVP	Speciální vzdělávací potřeby
OP	Operation Programme Operační program
TEN-T	Trans-European Transport Network Transevropská dopravní síť
VOŠ	Vyšší odborná škola
VŠ	Vysoká škola
ZS	Zprostředkující subjekt

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dál jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 25. dubna 2015

Michaela Saganová

Bc. Michaela Saganová